

JAARVERSLAG 2021

SBZ Pensioen

Jaarverslag 2021

colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van
SBZ Pensioen (SBZ Pensioen is een handelsnaam van
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars)

Statutair gevestigd in Zeist en ingeschreven in het Handels-
register van de KvK onder nummer 41178751

Datum 28 juni 2022

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	5
2. Kerncijfers en kengetallen	7
3. Profiel van het pensioenfonds	13
4. Toezicht en verantwoording	22
5. Pensioenparagraaf	32
6. Financiële paragraaf	36
7. Beleggingsparagraaf	45
8. Risicoparagraaf	62
9. Communicatieparagraaf	69
10. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum	74
11. Ondertekening Bestuur	75
Jaarrekening	76
Overige gegevens	130
Bijlagen	136

BESTUURSVERSLAG

1. Voorwoord

Het verslagjaar 2021 stond voor veel pensioenfondsen in het teken van herstel van de financiële positie. Dat herstel, dat zich vertaalt in stijgende dekkingsgraden, lijkt in 2022 mede als gevolg van de stijgende rente door te zetten. Dat betekent dat er bij pensioenfondsen weer ruimte ontstaat om pensioenen en pensioenopbouw te verhogen. Dat is niet alleen van belang voor alle rechthebbenden, maar ook voor het maatschappelijk vertrouwen in pensioenfondsen. Wij zijn blij dat SBZ Pensioen ook toeslag heeft kunnen verlenen, zij het nog niet volledig. Maar met een dekkingsgraad die bij het verschijnen van dit verslag al richting 120% bewoog, zijn de vooruitzichten hoopvol. En de deelnemers aan onze Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling hebben hun pensioenkapitaal zien groeien.

2021 kende ook een andere kant. Onze samenleving werd, net als de rest van de wereld, voor het tweede jaar geconfronteerd met de ingrijpende gevolgen van het coronavirus. En het laat zich aanzien dat we er ook de komende jaren rekening mee moeten houden. Daarmee gaat het van een crisissituatie naar een doorlopende realiteit. Het is zaak de structurele en tijdelijke gevolgen van de aanpassing aan het virus goed te blijven volgen: SBZ Pensioen doet dit. Inmiddels is de wereld opgeschrikt door een nieuwe dreiging: de vernietigende oorlog in Oekraïne. Onze gedachten gaan uit naar de slachtoffers, alle andere getroffen en hun dierbaren.

In 2021 in het oog springende onderwerpen in de omgeving van SBZ Pensioen zijn de ontwikkelingen rondom het nieuwe pensioenstelsel (Wet toekomst pensioenen) en EU-wetgeving op het gebied van duurzaamheid. SBZ Pensioen volgt, zoals alle fondsen, wat het nieuwe pensioenstelsel betekent voor de deelnemers en welke keuzes waar en wanneer voor het fonds aan de orde zijn. SBZ Pensioen wil snel kunnen handelen en weet zich met het huidige pakket aan pensioenregelingen uitstekend gepositioneerd daarvoor: wij bouwen daarbij voort op de kennis en ervaring met het Collectief Variabel Pensioen (CVP) waar wij nationaal en internationaal voor zijn gehonoreerd. Waarin SBZ Pensioen zich ook onderscheidt is de aandacht en resultaten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. Buiten de aandachtsgebieden van SBZ Pensioen en nationale initiatieven geeft de EU-agenda voor duurzaamheid een verdere impuls, ook voor ondernemingen. Daarbij blijven wij kritisch op de wet en onszelf: alleen meer data verzamelen en meer rapporteren brengt geen verandering in de wereld. We willen met onze beleggingen, naast een goed rendement, impact realiseren.

Het Bestuur van SBZ Pensioen gelooft in de kracht van een flexibele pensioenregeling. We zijn ervan overtuigd dat een flexibele regeling in het nieuwe pensioenstelsel het beste uitzicht biedt op een goed pensioenresultaat voor de deelnemer. De ruimte voor eigen keuzes gaat goed samen met het verantwoord delen van risico's. Wij staan in voortdurend contact met sociale partners en stakeholders in de sectoren waarvoor wij werken, maar ook met andere pensioenfondsen en met de politiek, om de potentie van de flexibele regeling toe te lichten. In 2022 gaan wij forse stappen zetten in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Speciaal daarvoor hebben we een werkgroep ingericht van bestuursleden en adviseurs. Ook de communicatie over de transitie naar deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden gaan we in 2022 intensiveren.

Voor een grote groep klanten is afgesproken dat werknemers vanaf 1 januari 2022 deelnemen aan onze Beschikbarepremieregeling. Wij hebben veel en frequent contact met zowel werkgevers (werkgevers en werkgeversorganisaties) als werknemers (ook vakorganisaties, deelnemerspanel, gepensioneerden), en Verantwoordingsorgaan. Met hun feedback verbeteren wij continu onze dienstverlening. Zo werken we samen aan een goed inkomen voor later en versterken we elkaar in de communicatie naar deelnemers.

Communicatie over pensioenen was nog nooit zo belangrijk: in onzekere tijden en bij ingrijpende wijzigingen is het essentieel om duidelijk en goed uit te leggen wat er aan de hand is, wat verandert en welke gevolgen dat heeft voor individuele betrokkenen. Communicatie was bij ons altijd al top of mind, maar we besteden er in deze periode nog meer aandacht aan. We zijn tevreden over de voortgang die we hebben gemaakt om deelnemers te bereiken en mee aan de hand te nemen (waar daar behoefte aan is). Om het belang van communicatie te onderstrepen, krijgt het onderwerp voortaan een apart hoofdstuk in ons bestuursverslag. Breder gezien, blijft digitalisering en de promotie van de voordelen daarvan, zoals de mogelijkheid om een mailadres op te nemen in de landelijke administratie van persoonsgegevens, een focuspunt voor het fonds. Uiteraard vergeten wij daarbij niet dat niet iedereen digitaal wil communiceren.

SBZ Pensioen blijft zich richten op groei. Dat doen we in 2022 al 60 jaar lang door vertrouwd, flexibel en persoonlijk te zijn. Schaalvergroting stelt ons in staat om onze kosten nog beter te beheersen en om een passend en onderscheidend product aan te kunnen blijven bieden. Wij zien daartoe kansen en pakken die. Het Bestuur doet dat samen met mensen in de uitvoering en ondersteuning en bedankt hen voor hun inzet en betrokkenheid in 2021. We kijken uit naar voortzetting van die samenwerking in 2022.

Namens het Bestuur van SBZ Pensioen,

Ties Tiessen
Voorzitter

Zeist, 28 juni 2022

2. Kerncijfers en kengetallen

2.1 Meerjarenoverzicht

	2021	2020	2019	2018	2017
Aantallen					
Aangesloten organisaties	49	50	58	48	49
Deelnemers	10.341	10.260	10.984	10.378	11.046
Arbeidsongeschikte deelnemers vrijgesteld van premiebetaling	696	652	731	788	784
Gewezen deelnemers	23.719	26.386	25.172	24.734	24.016
Pensioengerechtigden	8.328	7.852	7.429	7.982	7.781
Totaal	43.084	45.150	44.316	43.094	42.843
Toeslagverlening per 1 januari komend boekjaar					
Deelnemers met toeslagreserve	n.v.t.	0,0%	0,32%	1,28%	0,93%
Deelnemers zonder toeslagreserve, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	0,16%	0,0%	0,0%	0,4%	0,1%
Financiële gegevens (bedragen x EUR 1.000) / Procenten					
Kostendekkende premie	122.033	178.427	148.714	143.633	147.590
Gedempte premie	92.136	114.557	104.259	105.358	104.716
Feitelijke premie	112.117	114.745	104.527	103.785	105.407
Pensioenuitkeringen	113.147	108.201	104.445	101.275	98.057
Portefeuillewaarde en positieve derivaten	7.386.955	7.128.927	6.390.059	5.711.829	5.783.966
Negatieve derivaten	-212.438	-16.427	-130.840	-303.058	-321.605
Belegd vermogen	7.174.517	7.112.500	6.259.219	5.408.771	5.462.361
Beleggingsopbrengsten	81.611	851.094	863.770	-39.536	200.534
Jaarrendement op beleggingen	1,5%	14,0%	16,2%	-0,3%	4,2%
Vijfjaarsgemiddelde (vóór kosten)	6,9%	8,9%	6,0%	7,7%	7,8%
Tienjaarsgemiddelde (vóór kosten)	8,4%	9,1%	9,1%	9,1%	7,7%
Rendement van actief beheer	1,03%	1,85%	1,20%	-0,20%	0,85%
Technische voorziening totaal	6.163.559	6.678.359	5.930.837	5.010.681	4.821.626
Technische voorzieningen risico fonds	6.144.082	6.675.196	5.928.282	5.010.681	4.821.826
Technische voorzieningen risico deelnemers	19.477	3.163	2.555	-	-
Vrij vermogen	20.457	-525.747	-607.571	0	-169.679
Reserve beleggingsrisico's	1.016.470	986.000	942.597	836.583	831.147
Dekkingsgraad o.b.v. marktrente	112,7%	99,6%	100,3%	105,3%	110%
Beleidsdekkingsgraad o.b.v. UFR	112,1%	101,7%	106,0%	112,5%	112%
Actuele dekkingsgraad o.b.v. UFR	116,8%	106,9%	105,9%	108,2%	114%
Vereiste dekkingsgraad	116,5%	114,8%	116,2%	116,7%	117%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,4%	104,4%	104,4%	104,4%	104%
Resultaat	576.735	108.386	-59.463	-240.764	272.712
Duratie verplichtingen	21,5	22,2	21,8	20,8	20,5

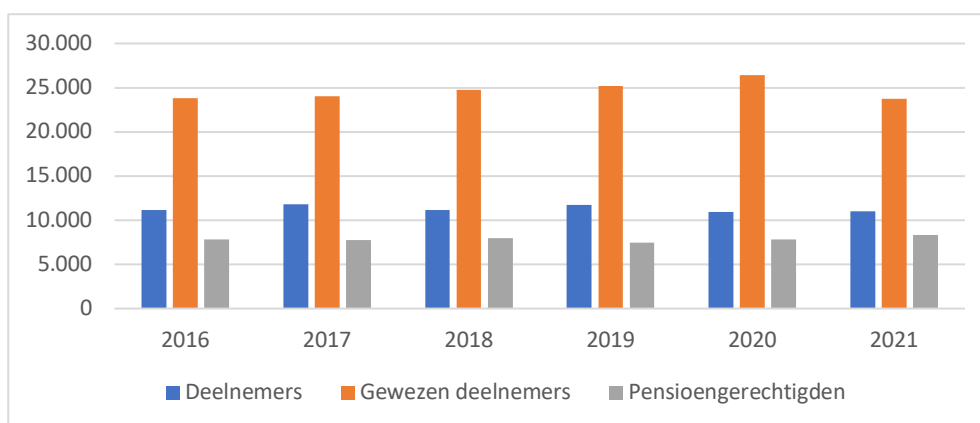
Kostenratio's

Pensioenbeheerkosten per deelnemer in €	195	211	192	177	187
Kosten vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,702%	0,601%	0,603%	0,606%	0,699%
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,191%	0,298%	0,198%	0,228%	0,132%
Kosten vermogensbeheer incl. transactiekosten	0,893%	0,900%	0,801%	0,834%	0,831%

2.2 Dashboard

Aantal en verloop aangesloten ondernemingen en deelnemers

Er waren eind 2021 49 aangesloten ondernemingen en 11.037 deelnemers, 23.719 gewezen deelnemers/slapers en 8.328 pensioengerechtigden. De wisselingen van het aantal aangesloten ondernemingen kent diverse redenen, zoals fusies van ondernemingen, kleine ondernemingen waar geen personeel meer in dienst is en enkele ondernemingen die kiezen voor een andere pensioenuitvoerder. Het Bestuur is alert op dergelijke signalen maar volgt met name de beoogde groei van het aantal deelnemers. De afname van het aantal gewezen deelnemers/slapers is het gevolg van de verruimde mogelijkheden tot waardeoverdracht van kleine pensioenaanspraken.

Het aantal deelnemers, gewezen deelnemers, arbeidsongeschikten en pensioengerechtigden, gesplitst naar categorie bedroeg ultimo verslagjaar:

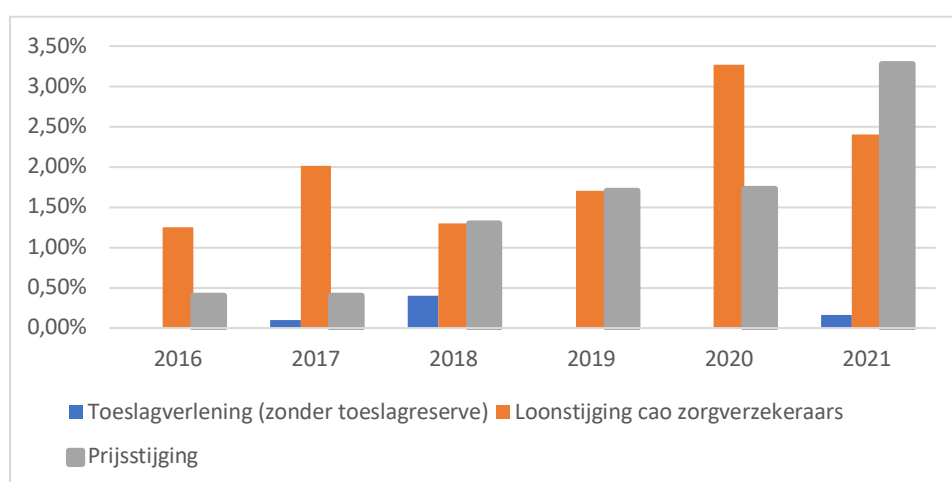
		2021	2020	2019
Deelnemers	mannen	4.281	4.244	4.459
	vrouwen	6.756	6.668	6.525
Gewezen deelnemers	mannen	8.317	9.043	8.528
	vrouwen	15.402	17.343	16.644
Arbeidsongeschiktheidspensioen	mannen	105	130	146
	vrouwen	411	522	585
Ouderdomspensioen	mannen	3.201	3.045	2.914
	vrouwen	3.249	2.967	2.722
Partnerpensioen	mannen	403	376	350
	vrouwen	1.302	1.304	1.284
Wezenpensioen		173	160	159

Verloop dekkingsgraad (uit de Financiële paragraaf)

Verloop van de actuele dekkingsgraad over de afgelopen vijf jaren.

	2021	2020	2019	2018	2017
Dekkingsgraad primo boekjaar	106,9	105,9	108,2	113,5	107,8
M1: premie	-0,1	-0,8	-0,7	-0,7	-0,7
M2: uitkeringen	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2
M3: toeslagen	-0,2	0,0	0,0	-0,5	-0,1
M4: rentetermijnstructuur	8,0	-13,8	-16,4	-5,2	1,6
M5: rendement	1,8	14,7	17,5	-0,5	4,3
M6: overige	0,3	0,8	-2,9	1,3	0,4
Dekkingsgraad ultimo boekjaar	116,8	106,9	105,9	108,2	113,5

Toeslagverlening versus loon- en prijsontwikkeling (Middeloonregeling)

Samenstelling beleggingsportefeuilles (uit de Beleggingsparagraaf)

In de onderstaande tabel staat de marktwaarde van de beleggingen voor risico van het fonds (in de Middeloonregeling) en de verdeling van het vermogen over de verschillende deelportefeuilles. In de jaarrekening worden de beleggingen weergegeven naar beleggingscategorie inclusief cash, vorderingen en schulden per categorie.

Bedragen	Marktwaarde per 31 december 2021			Marktwaarde per 31 december 2020		
	Bedrag	Percentage	Norm-%	Bedrag	Percentage	Norm-%
(x € 1.000):						
Matching Totaal	4.344.034	60,52%	60,0%	4.527.028	63,65%	60,0%
<i>Matching Core</i>			25,0%			25,0%
Rente afdekking matchportefeuille	-40.587	-0,58%	N.v.t.	293.376	4,12%	N.v.t.
Valuta afdekking matchportefeuille	-23.821	-0,33%	N.v.t.	34.536	0,49%	N.v.t.
Euro Staatsobligaties	1.580.943	22,03%	20,0%	1.484.110	20,87%	20,0%
Euro Staatsobligaties-	358.980	5,00%	5,0%	343.462	4,83%	5,0%

Long duration						
<i>Matching overig</i>			35,0%			
Hypotheke	623.168	8,68%	10,0%	611.589	8,60%	10,0%
Bedrijfsobligaties	1.845.333	25,72%	25,0%	1.759.775	24,74%	25,0%
Return Totaal	2.831.342	39,47%	40,0%	2.585.640	36,35%	40,0%
<i>Return Core</i>			27,5%			27,5%
Aandelen wereldwijd	1.507.324	21,01%	19,75%	1.015.377	14,28%	
Aandelen defensief				251.655	3,54%	3,5%
Aandelen EM core	186.303	2,60%	2,75%	256.176	3,60%	3,5%
Aandelen EM ext.				69.768	0,98%	1,0%
EMD LC	101.752	1,42%	5,0%	212.070	2,98%	3,0%
EMD HC	95.376	1,33%				
Leveraged Loans	171.240	2,39%		164.994	2,32%	2,5%
Valuta afdekking re- turnportefeuille	-19.949	-0,28%	N.v.t.	25.962	0,37%	N.v.t.
<i>Return Alternatives</i>	789.296	11,00 %	12,5%	589.638	8,29%	12,5%
Onroerend goed	455.217	6,34%	6,0%	362.336	5,09%	6,0%
Private equity	139.044	1,94%	1,5%	103.925	1,46%	2,0%
Infrastructuur	74.308	1,04%	1,5%	61.037	0,86%	1,5%
Impact investments	79.182	1,10%	2,0%	36.040	0,51%	2,0%
Cash	41.545	0,58%	1,5%	26.300	0,37%	1,0%
Totaal portefeuilles	7.175.517	100,0%		7.112.500	100,0%	

De werkelijke portefeuille kan, binnen de afgesproken bandbreedtes, afwijken van de strategische normportefeuille. Dat komt door verschillen in waardeontwikkeling, verminderde liquiditeit of toegankelijkheid van de betreffende beleggingstitels of door dynamisch beleid.

In de onderstaande tabel staat de marktwaarde van de beleggingen voor risico van de deelnemers (in de Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling) en de verdeling van het vermogen over de verschillende modules.

Bedragen	2021		2020	
	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht
(x € 1.000):				
Module Rente	4.338	22,30%	1.034	32,73%
Bedrijfsobligaties	2.292		551	
Staatsobligaties	2.033		481	
Liquide middelen	13		12	
Module Rendement	13.865	71,26%	1.807	57,20%
Aandelen opkomend	1.510		226	
Aandelen ontwikkeld	7.949		1.009	
EMD LC	1.462		75	
Onroerend goed	2.878		330	
EMD HC	N.v.t.	N.v.t.	57	
High Yield	N.v.t.	N.v.t.	97	
Liquide middelen	64		13	
Module Matching	1.252	6,44%	316	9,99%

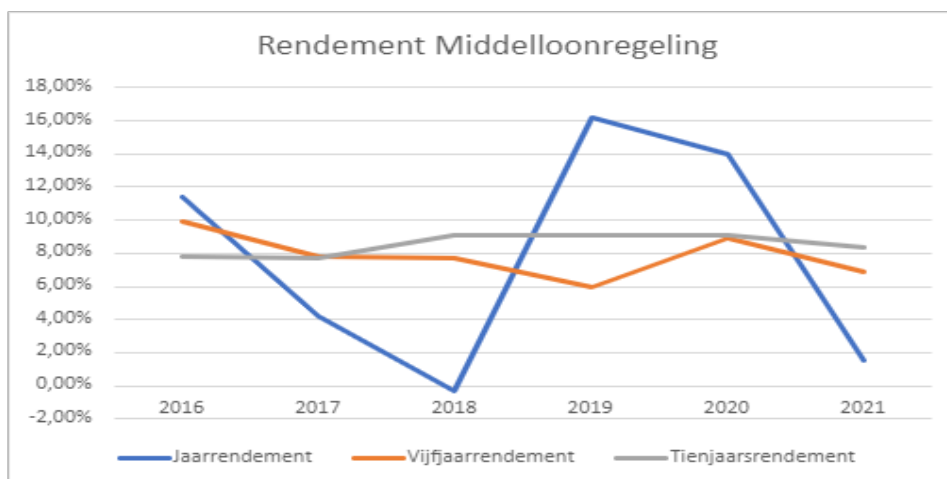
Liquide middelen	56		31	
Geldmarktfonds	503		90	
Overlayfonds	743		193	
Totaal	19.455	100,0%	3.157	100,0

De grote verschuiving naar Module Rendement heeft als oorzaak een grote instroom van (jongere) deelnemers.

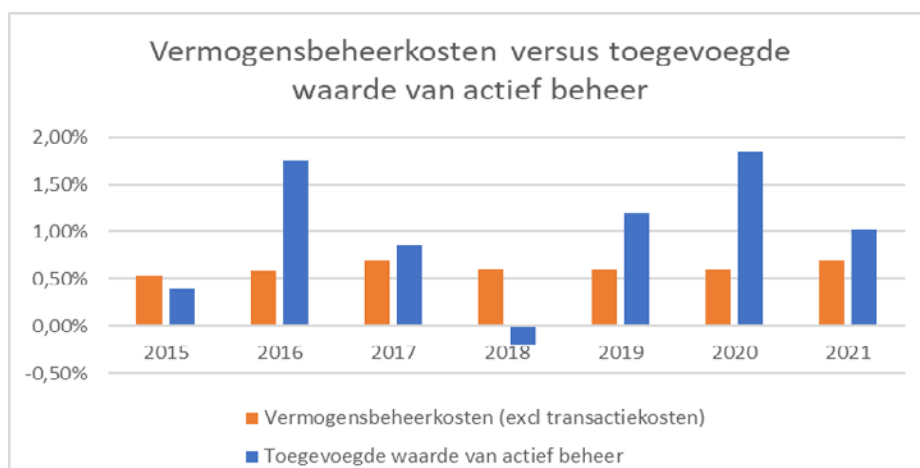
Kosten versus rendement (uit de Financiële- en Beleggingsparagraaf)

	2021	2020
Pensioenbeheerkosten	€ 195 per deelnemer	€ 211 per deelnemer
Vermogensbeheerkosten	0,703% van het belegd vermogen	0,601% van het belegd vermogen
Transactiekosten	0,192% van het belegd vermogen	0,298% van het belegd vermogen

Bovenstaande pensioenbeheerkosten gelden voor alle regelingen die SBZ Pensioen uitvoert. De vermogensbeheer- en transactiekosten zijn die van de Middelloonregeling. Vanwege de toename van het aantal deelnemers aan de Beschikbarepremieregeling (door de keuze van een aantal werkgevers om daarheen over te stappen) aan het begin van 2022, zal volgend jaar een verdere uitsplitsing gemaakt worden tussen die regelingen. De onderstaande grafiek geeft alleen de (meerjarige) performance van de Middelloonregeling weer.

De 2021 rendementen binnen de Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling worden getoond en toegelicht in de Beleggingsparagraaf van dit bestuursverslag. Ook wordt in die paragraaf een toelichting gegeven op de rendementen binnen de Middelloonregeling en hoe deze samenhangen met de ontwikkelingen van de gestegen dekingsgraad in 2021.

Bij de keuzes tussen liquide en illiquide beleggingen, tussen actief en passief beheer en tussen directe en indirecte beleggingen accepteert het fonds een hoger kostenniveau wanneer het verwachte extra rendement de hogere kosten en het (beperkt) hogere risico meer dan compenseert. Continu wordt bewaakt of dit uitgangspunt wordt gerealiseerd. Tot nog toe heeft de gekozen vermogensbeheerstructuur geleid tot een hoger extra rendement dan de hiermee gemoeide hogere kosten.

3. Profiel van het pensioenfonds

SBZ Pensioen (hierna: het fonds) is opgericht op 19 december 1961 en statutair gevestigd in Zeist. Het fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Utrecht (41178751). De laatste statutenwijziging vond 21 juni 2021 plaats. SBZ Pensioen is een vrijwillig bedrijfstakpensioenfonds voor financiële instellingen, verzekeringsbedrijven en zakelijke dienstverleners. Werkgevers die onder de in de statuten omschreven werkingssfeer vallen, kunnen aansluiten maar zijn hiertoe niet verplicht.

In de statuten van het fonds is het doel beschreven als het verlenen van pensioenen aan de deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Het fonds int de premies bij de aangesloten organisaties, belegt en beheert de gelden en doet daaruit uitkeringen bij ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het beleid hierover is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (abtn) een overzicht geeft. In de abtn zijn zaken zoals de opzet van het fonds en de wijze van uitvoering opgenomen. De abtn is laatstelijk geactualiseerd op 7 februari 2022 en staat op de website van het fonds.

3.1 Missie, visie en strategie

SBZ Pensioen is hét pensioenfonds voor werkgevers, (ex-)werknemers en gepensioneerden in de sector van financiële instellingen, verzekeringsbedrijven en zakelijke dienstverleners. Het fonds voert de pensioenregeling voor de toekomst uit en verzekert werknemers en hun familieleden daarmee van een goed inkomen voor later. Onze klanten ervaren ons als vertrouwd, flexibel en persoonlijk.

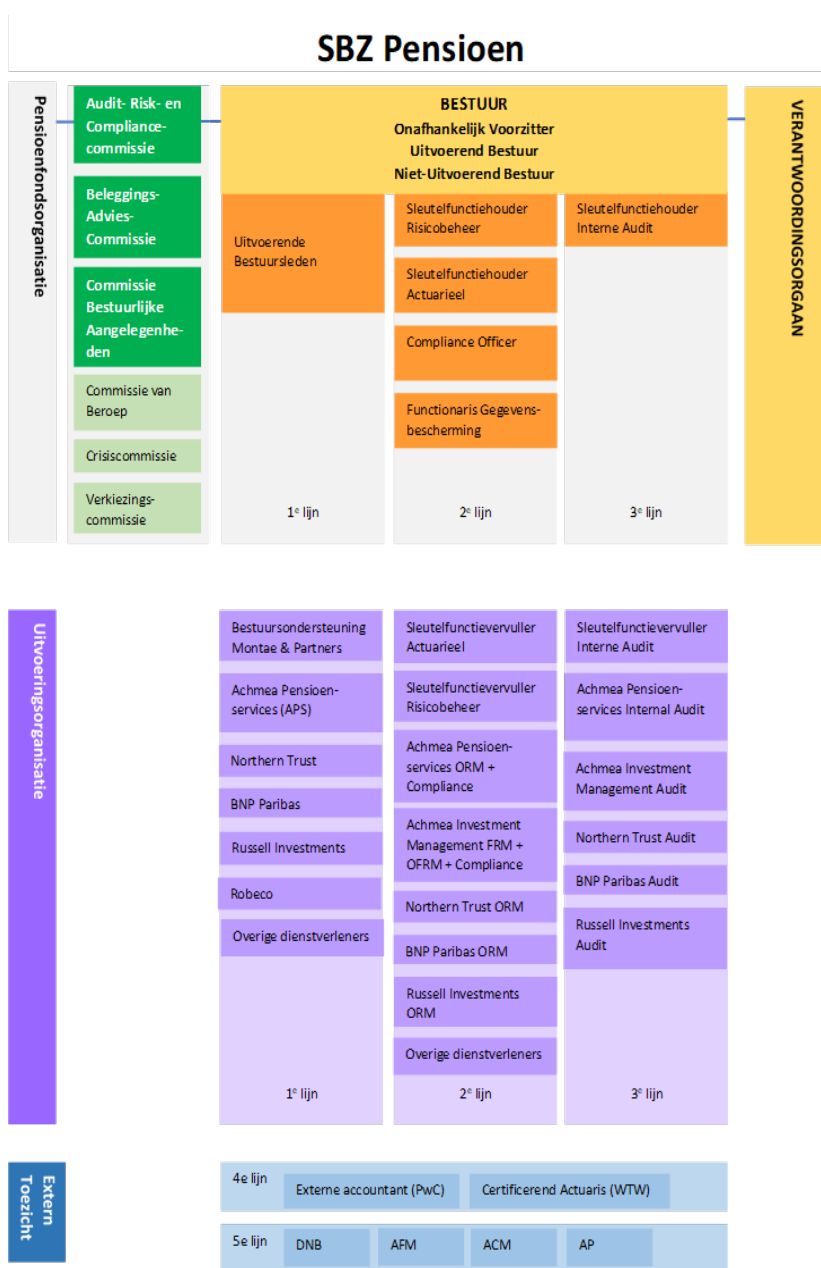
Wij voelen ons nauw verwant met onze sector. Als vrijwillig fonds kennen wij de tucht van de markt. Wij zijn ervan overtuigd dat wij ons kunnen blijven onderscheiden met sectorspecifiek maatwerk, hoge kwaliteit in producten en service en lage kosten. Onze omvang en gezonde financiële basis helpen ons in efficiency en wendbaarheid, maar ook in innovatie. Bij nieuwe ontwikkelingen voelen wij ons thuis in de voorhoede. Zowel bij doorontwikkeling van pensioenregelingen als met een verantwoord en duurzaam beleggingsbeleid. Mede daarom zien wij onze toeslagambitie als een realistisch doel voor onze deelnemers.

Ons doel is duidelijk en onze ambitie fors. Dat vereist een gedegen aanpak en een uitgekende route. De 'knooppunten' op die route zijn:

- Door de vrijwillige aansluiting zijn wij als geen ander gewend om echt naar onze klanten te luisteren en voortdurend te werken aan verdere verbetering.
- Daarom laten wij niets aan het toeval over en stellen we ook hoge eisen aan onze partners in de keten.
- Wij zien een beheerste groei als voorwaarde voor behoud van onze vertrouwde positie, toename van onze slagkracht en wendbaarheid en verdere beheersing van onze kosten.
- Door permanente innovatie zijn we met een breed productenaanbod klaar voor het nieuwe stelsel. Maar de ontwikkeling gaat door, elke dag. Het houdt ons en onze partners scherp.
- Onze nu al state-of-the-art digitale dienstverlening blijft onderwerp van constante verbetering. Digitale communicatie brengt onze deelnemers laagdrempelig en persoonlijk inzicht en overzicht.
- Wij zetten in op maximale flexibiliteit en maatwerk voor werkgevers, uiteraard binnen solide kaders en randvoorwaarden zoals een volledig geautomatiseerde en daardoor kostenefficiënte procesverwerking.
- Ons beleid van duurzaam en verantwoord beleggen leverde ons een solide financiële positie op. Daar gaan wij dus vol overtuiging mee door.
- Wij geloven in het ontzorgen van onze werkgevers en in een hechte samenwerking. Die unieke combinatie zorgt ervoor dat medewerkers (onze deelnemers) zich meer en meer bewust zijn van het belang van een inkomen voor later.

3.2 Governance

De governancestructuur van SBZ Pensioen wordt in het onderstaande organogram weergegeven.

Het Bestuur

SBZ Pensioen is georganiseerd volgens het omgekeerd gemengd model en wordt bestuurd door een Bestuur dat bestaat uit negen leden:

- Het aantal Uitvoerende Bestuursleden bedraagt twee.
- Het aantal Niet-Uitvoerende Bestuursleden bedraagt zeven. Van hen:
 - Worden drie leden voorgedragen door Zorgverzekeraars Nederland;
 - Worden twee leden voorgedragen door de bij de cao Zorgverzekeraars betrokken vakorganisaties (FNV, CNV en De Unie);
 - Wordt één lid voorgedragen door de vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden in het Verantwoordingsorgaan en,
 - Wordt één onafhankelijke voorzitter benoemd.

De personele samenstelling van het Bestuur en verdere gegevens van de leden (inclusief hun eventuele nevenactiviteiten) op de balansdatum is opgenomen in bijlage 2.

Bestuurlijke taken en taakverdeling

De eindverantwoordelijkheid voor het fonds berust bij het Bestuur als geheel, ook voor de taken die uitgevoerd worden door de Uitvoerende respectievelijk Niet-Uitvoerende Bestuursleden.

Het Bestuur bepaalt het beleid bij, met name:

- Strategische onderwerpen zoals het strategisch meerjarenbeleidsplan en meerjarenbegroting, missie, visie en strategie, risicomanagement en investment beliefs;
- Kernbesluiten zoals het Beleggingsplan, jaarplannen en bijbehorende begrotingen, toezichtthema's, kernzaken van pensioen-, vermogens- en risicobeheer en de financiële opzet en,
- Onderwerpen van institutionele aard, waaronder statuten, reglementen en de structuur van de governance.

Het Bestuur stelt zich bij het uitoefenen van haar taak onafhankelijk op en zorgt dat het fonds uitsluitend handelt ten behoeve van alle belanghebbenden. Het Bestuur vergadert in de regel tien keer per jaar, aangevuld met een jaarlijkse actualiteitendag. Indien hiertoe aanleiding is, kan het Bestuur besluiten tot het inlassen van extra vergaderingen.

De Uitvoerende Bestuursleden richten zich op de aandachtsgebieden vermogensbeheer, actuariel, verslaglegging, compliance, pensioenzaken, relatiebeheer en risicomanagement. Ook communicatie vormt een aandachtsgebied. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid ten aanzien van hun aandachtsgebieden. In dit kader bewaken zij ook de uitbestede werkzaamheden en handelen zij operationele zaken af. Daarnaast zijn de Uitvoerende Bestuursleden verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding op alle aandachtsgebieden binnen het fonds. Zij leggen verantwoording af aan de Niet-Uitvoerende Bestuursleden.

Het wettelijk intern toezicht is belegd bij de Niet-Uitvoerende Bestuursleden. Zij houden toezicht op:

- De uitvoering van het beleid door de Uitvoerende Bestuursleden;
- De algemene gang van zaken binnen het fonds en,
- Adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging.

Daarnaast staan zij de Uitvoerende Bestuursleden met raad ter zijde en dienen voor hen als klankbord. De Niet-Uitvoerende Bestuursleden leggen over hun toezichtstaken verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan.

De procedures rondom benoeming, ontslag en schorsing van bestuursleden en leden van het Verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de statuten en fondsreglementen. In 2021 is de heer Henk Radder benoemd tot Niet-Uitvoerend Bestuurslid ter vervanging van de heer Hennie Limberger. In 2021 is het Uitvoerend Bestuurslid de heer Jobert Koomans opgevolgd door de heer Edwin Schokker. Binnen het Verantwoordingsorgaan is de heer Benno Siegert afgetreden in 2021.

Vergaderingen Bestuur

In 2021 vergaderde het Bestuur acht keer op reguliere basis en vijfmaal op ad hoc basis voor onderwerpen waaronder de afronding van de Eigen Risicobeoordeling. Daarnaast vonden vijf bijeenkomsten plaats inzake het Pensioenakkoord. Als gevolg van geldende coronamaatregelen vond het merendeel van de vergaderingen digitaal plaats. De belangrijkste onderwerpen waarbij het Bestuur stil stond in de vergaderingen in 2021 waren diverse facetten van het Pensioenakkoord, de gewijzigde bestuurlijke ondersteuning op het gebied van vermogensbeheer, acties rondom Maatschappelijk Verantwoord Beleggen, het beleid over herzieningen van aanspraken en uitkeringen en het debiteurenbeleid richting aangesloten werkgevers. Vaste agendapunten zijn de strategie van het pensioenfonds, het bespreken van compliance en integriteit, evaluatie van uitbestedingspartijen en het bespreken van rapportage zoals die van de sleutelfunctiehouders en Uitvoerende Bestuursleden.

Daarnaast waren er vijf vergaderingen van de Niet-Uitvoerend Bestuursleden waarvan één de zelfevaluatie betrof. Ook vergaderde het volledige Bestuur éénmaal samen met het Verantwoordingsorgaan. Deze vergadering ging

met name over de toezichtagenda 2021, relevante en actuele risico's (en hun rapportage) en de strategische visie van het fonds in combinatie met het klantencontact. Bij de overige vergaderingen van het Verantwoordingsorgaan was een afvaardiging vanuit het Bestuur aanwezig om informatie en toelichting te verstrekken. De Uitvoerende Bestuursleden vergaderen in principe eens per twee weken en rapporteren hun besluiten door middel van een besluitenregister.

Bestuurlijke commissies

Om effectief te besturen kent het fonds een aantal bestuurlijke commissies en kunnen ad hoc commissies worden ingesteld. De Niet-Uitvoerende Bestuursleden hebben de volgende commissies ingesteld:

Audit-, Risk- en Compliancecommissie (ARC)

De Audit- Risk- en Compliancecommissie adviseert het Bestuur over (onder meer) monitoring van de pensioenuitvoering en jaarverslaglegging alsmede de compliance en risicobeheersing. Deze commissie bestaat in beginsel uit drie Niet-Uitvoerende Bestuursleden. De taken en bevoegdheden van de commissie zijn reglementair vastgelegd. De ARC heeft in 2021 zevenmaal vergaderd. De personele samenstelling van de ARC op de balansdatum is opgenomen in bijlage 2.

Beleggingsadviescommissie (BAC)

De Beleggingsadviescommissie adviseert het Bestuur met name over (de uitvoering en monitoring van) het beleggingsbeleid. Deze commissie bestaat in beginsel uit drie Niet-Uitvoerende Bestuursleden aangevuld met een externe adviseur. De taken en bevoegdheden van de commissie zijn opgenomen in een reglement evenals in het Strategisch Beleggingsbeleid. De personele samenstelling van de BAC op de balansdatum is opgenomen in bijlage 2.

Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden (CBA)

De Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden adviseert over een adequate personele bezetting van de bestuurlijke gremia, waaronder begrepen de opvolging, beloning en de rol van de Niet-Uitvoerende Bestuursleden als intern toezichthouder. Deze commissie bestaat uit de voorzitter van de ARC, de voorzitter van de BAC en een Niet-Uitvoerend Bestuurslid dat de voorzitter van de Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden is. De taken en bevoegdheden van deze commissie zijn vastgelegd in een commissiereglement. De personele samenstelling van de CBA op de balansdatum is opgenomen in bijlage 2.

Commissie van Beroep

Het Bestuur heeft een onafhankelijke Commissie van Beroep aangewezen. Deze commissie bestaat uit vier leden. Leden van de Commissie van Beroep hebben persoonlijk noch organisatorisch enige binding met één van de bij SBZ Pensioen betrokken partijen. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Commissie van Beroep zijn vastgelegd in een reglement. De personele samenstelling van de Commissie van Beroep op de balansdatum is opgenomen in bijlage 2. De Commissie van Beroep is in 2021 niet bijeengekomen.

Ad hoc commissies

Naast de vaste commissies kan het Bestuur ook ad hoc commissies instellen. Eén daarvan is een Crisiscommissie. Wanneer sprake is van een crisis is vastgelegd in het Financieel Crisisplan. De wijze waarop in geval van een crisis wordt gehandeld is vastgelegd in een reglement. Ook kent SBZ Pensioen een Verkiezingscommissie die op ad hoc basis wordt ingesteld en wordt belast met de organisatie van de verkiezingen namens de pensioengerechtigden in het Verantwoordingsorgaan. Deze genoemde ad hoc commissies zijn in 2021 niet bijeengekomen.

Ten slotte is een werkgroep gevormd ter voorbereiding op het Pensioenakkoord. Deze werkgroep spart met de stuurgroep Pensioenakkoord die is samengesteld uit twee Niet-Uitvoerende Bestuursleden.

Sleutelfuncties

Het fonds kent drie sleutelfuncties. Zij dienen op hun onderscheidenlijke taakgebied zodanige activiteiten in te richten dat zij hun taken objectief, eerlijk en onafhankelijk kunnen uitvoeren. Die taken zijn afhankelijk van het soort van functie. De actuariële functie heeft als taken (onder meer) om toezicht te houden op de berekening van de

technische voorzieningen en of de bij de berekening van de technische voorzieningen gebruikte methodieken, onderliggende modellen en aannames passend zijn. De risicobeheerfunctie heeft als taak een risicobeheersysteem in te richten waarmee (onder meer) het aangaan van pensioenverplichtingen, asset en liability management te beoordelen is en hoe het fonds omgaat met risico's. De functie interne audit evalueert periodiek of de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van een integrale en beheerste bedrijfsvoering, in voorkomend geval met inbegrip van uitbestede werkzaamheden, adequaat en doeltreffend zijn. Vanwege het omgekeerd gemengd bestuursmodel zijn voor alle drie de functies externe houders ingehuurd. Houders van de functies kunnen (delen) van activiteiten onder hun verantwoording laten verrichten door vervullers. Verantwoordelijkheden, taken, bevoegdheden en meldplicht van de sleutelfuncties zijn vastgelegd in een reglement. Een overzicht van de houders en vervullers van de sleutelfuncties op de balansdatum is opgenomen in bijlage 2.

Het Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (hierna, VO) bestaat uit acht leden: twee leden namens de werkgevers, vier namens de deelnemers en twee namens de pensioengerechtigden. De samenstelling van het VO op de balansdatum is opgenomen in bijlage 2.

Het Bestuur legt verantwoording af aan het VO over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het Bestuur, over het door het Bestuur gevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Ook heeft het VO adviesrecht over wettelijke en reglementair vastgelegde onderwerpen. Het VO heeft in 2021 advies uitgebracht aan het Bestuur over de volgende onderwerpen:

- De vaststelling van de feitelijke en de gedempte kostendekkende premie 2022;
- De actuariële grondslagen voor het vaststellen de technische voorziening vanaf 31 december 2021;
- Het communicatieplan 2022;
- Model uitvoeringsovereenkomsten Beschikbarepremieregeling, Middelloonregeling en Nettopensioenregeling 2022 en,
- Aanpassingen aan het Beloningsbeleid vanaf 1 januari 2022.

Vergaderingen VO

Het VO heeft in 2021 zesmaal een reguliere vergadering gehouden (inclusief een bespreking over de externe begeleide zelfevaluatie 2020) en een ingelaste vergadering over beleggen en landenbeleid. Bij reguliere vergaderingen (behalve de zelfevaluatie) was een afvaardiging van het Bestuur aanwezig. Daarnaast was er één gezamenlijke vergadering van het VO met het Bestuur begin 2021 en ook nam het VO deel aan de actualiteitendag. Het VO doet in hoofdstuk 4 verslag van zijn werkzaamheden en bevindingen over 2021.

3.3 Uitbesteding, controle, ondersteuning en advies

Het fonds heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan uitvoeringsorganisaties. Deze werkzaamheden betreffen pensioenadministratie, bestuursondersteuning pensioenen en vermogensbeheer en communicatie. Uitgangspunt is dat het Bestuur, overeenkomstig de eisen van de Pensioenwet, eindverantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van uitbestede taken. Afspraken over kwaliteit van de dienstverlening zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten voor pensioenbeheer, vermogensbeheer en voor bestuursondersteuning. Alle overeenkomsten bieden de mogelijkheid om de bestaande dienstverlening tussentijds aan te passen of nieuwe diensten toe te voegen. Het fonds en de uitvoerders leggen eventuele nieuwe afspraken altijd contractueel vast. Met de pensioenuitvoeringsorganisatie en vermogensbeheerders zijn concrete afspraken rondom vergoedingen gemaakt. De prestatiebeloningen in de contracten zijn zodanig dat ze de partijen niet aanmoedigen om meer risico te nemen dan het Bestuur aanvaardbaar acht (ook op het terrein van duurzaamheid).

Het Bestuur beoordeelt periodiek de kwaliteit van de uitvoering door de pensioenuitvoeringsorganisatie en vermogensbeheerder(s) en voert zondig daarover overleg. De uitvoerders verstrekken jaarlijks een interne beheersingsrapportage (zoals ISAE 3402). Het fonds werkt samen met de volgende primaire externe partijen:

Activiteit	Partij	Omschrijving activiteit
Pensioenadministratie	Achmea Pensioenservices (APS)	Achmea Pensioenservices voert (onder meer) de volgende werkzaamheden uit voor het fonds: het aansluiten van nieuwe werkgevers, het afhandelen van individuele werkgeverdossiers, invorderen van de relevante pensioenpremie, vaststellen en uitbetalen van de pensioenuitkeringen, communiceren richting (gewezen) deelnemers.
Vermogensbeheer	BNP Paribas is de Lead Overlay Manager	Verzorgen strategisch en dynamisch portefeuillebeleid en het (financieel) risicomanagement voor de Middelloonregeling.
	Russell Investments is de Manager of Managers en de MVB-coördinator	Stelt namens SBZ Pensioen uitvoerende asset managers aan voor het beheer van de verschillende onderdelen van de beleggingsportefeuille (inzake de Middelloonregeling), en controleert en vervangt deze managers.
	Robeco	Uitvoering van het aan het beleggingsbeleid gerelateerde engagement- en stembeleid.
	Northern Trust (NT)	Custodian/bewaarbank.
	Achmea Investment Management (AIM)	Uitvoering van het beleggingsbeleid van de Beschikbarepremieregeling en de Nettopensioenregeling.
Bestuursondersteuning	Montae & Partners	Ondersteunen het (uitvoerende deel van het) Bestuur bij de voorbereiding en uitvoering beleid. Daaronder valt het opstellen en onderhouden van de fondsdocumenten, monitoring van de bij het pensioen- en vermogensbeheer betrokken uitvoerders.
Advisering IT-risicobeheersing	KoutersVanderMeer	Adviseren en ondersteunen het Bestuur met betrekking tot het beheersen van IT-risico's.
Beleggingsadvies	De heer H.A.A. Rademaker	Beleggingsadvies en deelnemen aan de vergaderingen van de Beleggingsadviescommissie.
ALM-advies	Ortec	Adviseren over ALM en haalbaarheidstoetsen.
Actuariaal, risicobeheersing, communicatie en specifiek juridisch advies	Achmea Pensioenservices	Adviseren en ondersteunen het fonds met betrekking tot respectievelijk het actuariaal, risicobeheersing, communicatie aan deelnemers en werkgevers en (pensioen)juridische zaken ten aanzien van bepaalde individuele werkgevers- en werknemersdossiers.
Sleutelfunctiehouder Risicobeheer	De Heer J.A.W. Winterink	Ziet toe op (de inrichting van) het risicobeheersysteem van het pensioenfonds.
Sleutelfunctiehouder Actuarieel	De heer R. Schilder van WTW	Ziet toe op de berekeningen van de technische voorzieningen en premiestelling van het pensioenfonds.
Sleutelfunctiehouder Interne audit	De heer W. van Duijn	Ziet toe op de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de integere en beheerste bedrijfsvoering van het pensioenfonds.
Compliance officer	Mevrouw F. Planting van het Nederlands Compliance Instituut	Adviseert en ondersteunt het Bestuur bij de uitvoering van een aantal taken, benoemd in het compliance

Activiteit	Partij	Omschrijving activiteit
		ance-programma, en adviseert over voor het Bestuur relevante compliancethema's.
Functionaris gegevensbescherming	De heer A. de Jong van het Nederlands Compliance Instituut	Informeert, adviseert en ondersteunt het fonds over onderwerpen met betrekking tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
Vertrouwenspersoon	Mevrouw A. Pierik van het Nederlands Compliance Instituut	Behandelt de op basis van de Regeling melden vermoeden misstand gemelde onregelmatigheden.
Certificerend actuaris	De heer R. Schilder van WTW	Is verantwoordelijk voor het verstrekken van een actuariële verklaring op basis van de artikelen 126 t/m 140 PW.
Externe accountant	De heer H. van der Rijst van PricewaterhouseCoopers	Is verantwoordelijk voor de certificering van de jaarrekening door middel van een controleverklaring.

3.4 Geschiktheid, deskundigheid en diversiteit

De deskundigheden, competenties en professioneel gedrag waarover het Bestuur dient te beschikken, zijn bepaald aan de hand van het profiel van het fonds. De complexiteit van het fonds heeft zijn weerslag op de eisen die aan het Bestuur worden gesteld. Het Bestuur heeft die complexiteit en de daarbij behorende eisen neergelegd in een algemeen functieprofiel. Dat functieprofiel wordt gebruikt bij het opstellen van een profiel voor individuele bestuursleden. De kandidaten voor een bestuursfunctie worden getoetst aan dit functieprofiel en de eventuele aanvullende eisen en wensen daarop.

Het Bestuur beschikt over een actueel Geschiktheidsplan. Het Geschiktheidsplan is in december 2021 voor het laatst geactualiseerd. Eisen voor leden van het VO zijn uitgewerkt in een competentievisie en vastgelegd in een profiel. De kandidaten voor een zetel in het VO worden aan dit profiel getoetst.

Het Bestuur heeft vastgesteld jaarlijks een zelfevaluatie te doen en wordt hierdoor tenminste één keer in de drie jaar begeleid door een externe partij. Tijdens de zelfevaluatie wordt in ieder geval gesproken over geschiktheid, competenties en diversiteit. Op 1 november 2021 kwam het Bestuur hiervoor bijeen: ditmaal zonder externe begeleiding. Ook (Niet-)Uitvoerende Bestuursleden en bestuurscommissies voeren jaarlijks een zelfevaluatie uit. Het VO evalueert periodiek het eigen functioneren en heeft in 2021 tweemaal gereflecteerd op de extern begeleide zelfevaluatie 2020. Naast deze zelfevaluaties vinden elk jaar evaluatiegesprekken plaats met de individuele bestuursleden en met de voorzitter.

Omdat het fonds erin gelooft en vanuit de diversiteitsvereisten in de Code Pensioenfondsen, streeft SBZ Pensioen ernaar dat fondsorganen complementair zijn samengesteld en een afspiegeling vormen van de belanghebbenden. Bij benoemingen houdt het Bestuur zo veel mogelijk rekening met de diversiteitsdoelstellingen om in Bestuur en VO minimaal een lid te hebben ouder en jonger dan 40 jaar en minimaal een man en vrouw. Het Bestuur is zich bewust dat diversiteit ook met andere criteria wordt bepaald. In 2022 staat een aantal wisselingen binnen het VO op stapel en daarbij zetten Bestuur en VO volop in op het verhogen van diversiteit.

Om zijn doelstellingen te kunnen vervullen, benadert het fonds actief personen die voldoen aan de door het fonds gestelde diversiteitscriteria en organiseert het fonds bijeenkomsten met jongeren om ze voor te bereiden op de vervulling van een zetel in een van de fondsorganen. Het fonds stelt jaarlijks vast op welke wijze in het betreffende kalenderjaar nadere invulling wordt gegeven aan het diversiteitsbeleid. In het verslagjaar werd niet voldaan aan de diversiteitsdoelstellingen voor wat betreft leeftijd. In het Bestuur zitten drie vrouwen en in het VO één. Het fonds streeft naar een evenwichtige verdeling, streeft daarom naar evenveel vrouwen als mannen op een kandidaten-shortlist en geeft bij vacatures aan dat, bij voldoende geschiktheid, de voorkeur uitgaat naar een vrouw en het liefst ook jonger dan 40 jaar. Daarnaast besteedt het fonds aandacht aan diversiteit in persoonlijkheden.

3.5 Compliance

Onder compliance wordt het geheel van maatregelen verstaan dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van wet- en regelgeving en op interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de reputatie en integriteit van het fonds wordt aangetast. De uitgangspunten voor de inrichting van compliance heeft het fonds vastgelegd in een Compliance Charter, de werkwijze en de bijbehorende structuur in een Compliance Program. Bestuursleden, sleutelfunctiehouders, leden van het VO en externe leden van bestuurscommissies tekenen bij aantreden de door het fonds opgestelde gedragscode. Jaarlijks wordt de naleving daarvan achteraf getoetst middels een verklaring. Bij het aangaan van contracten met externe uitvoerders toetst het fonds of deze uitvoerders beschikken over een compliancebeleid en gedragscode. Externe uitvoerders leveren jaarlijks een compliancerapportage aan, die wordt besproken door de Audit-, Risk- en Compliancecommissie in aanwezigheid van de Compliance Officer. In de Regeling melden vermoeden integriteitsincidenten van het fonds zijn de contactgegevens van de Vertrouwenspersoon opgenomen. In het bredere kader van compliance, cultuur, gedrag en integriteit is te melden dat zowel de extern compliance officer, als de functionaris gegevensbescherming en de vertrouwenspersoon van SBZ Pensioen geen bijzonderheden hebben gemeld over 2021.

3.6 Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is in 2018 gewijzigd. Pensioenfondsen rapporteren over de Code op basis van het 'pas toe of leg uit-beginsel'. Elk pensioenfonds past de normen van de Code toe of zet in het bestuursverslag gemotiveerd uiteen waarom een norm niet (volledig) is toegepast. Het Bestuur van SBZ Pensioen beoordeelt jaarlijks met het vaststellen van het jaarwerk of het fonds voldoet aan de vereisten uit de Code. Het Bestuur voldoet aan alle in de Code opgenomen normen, met uitzondering van norm 33. Volgens die norm dient in zowel het Bestuur als in het VO minimaal één lid onder de 40 en één lid boven de 40 te zitten. Dit is voor beide gremia op balansdatum niet het geval: zij kennen geen leden jonger dan 40 jaar. De Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden heeft in 2021 uitgebreid stil gestaan bij het onderwerp diversiteit en daar ook normen voor opgesteld bij de aanstaande wisselingen in de fondsgremia (zie ook 3.4).

3.7 Klachten, geschillen en incidenten

Wanneer een (gewezen) deelnemer, pensioengerechtigde of werkgever het niet eens is met de uitvoering van de pensioenregeling of de behandeling door, of de dienstverlening van medewerkers van de uitvoeringsorganisatie en dit kenbaar maakt, is er sprake van een klacht. Alle klachten worden door de uitvoeringsorganisatie geregistreerd en met het Bestuur gedeeld. In eerste instantie handelt de uitvoeringsorganisatie klachten of geschillen, die ontstaan naar aanleiding van de pensioenreglementen of de uitvoering daarvan, af. Wanneer er verschil van inzicht blijft bestaan tussen de betrokkene en de uitvoeringsorganisatie kan de betrokkene de klacht of het geschil voorleggen aan het Bestuur. Als ook daarna een verschil van inzicht blijft bestaan kan betrokkene zich in het geval van een klacht wenden tot de Ombudsman Pensioenen of in geval van een geschil tot de onafhankelijke Commissie van Beroep van het fonds.

SBZ Pensioen heeft een Incidenten- en Klokkenuidersregeling. Op grond hiervan kunnen betrokkenen gesignaleerde onregelmatigheden binnen het fonds, de organen of bij de partijen aan wie taken zijn uitbesteed, rapporteren bij de SBZ Pensioen Compliance Officer. Ook bij de pensioenuitvoeringsorganisatie en vermogensbeheerders zijn klokkenuidersregelingen geïmplementeerd.

SBZ Pensioen neemt alle uitingen van ongenoegen serieus en reageert. Het Bestuur is van mening dat klachten een mogelijkheid bieden om de dienstverlening aan werkgevers en deelnemers verder te verbeteren. Het aantal klachten is over de jaren vrij stabiel geweest terwijl het fonds bewust de drempel voor het melden lager probeert te maken. In 2021 is 24 keer een klacht ingediend. Hiervan zijn 11 klachten gegrond verklaard en deze zijn afgehandeld door APS. Vrijwel alle klachten zijn afgehandeld binnen de daarvoor geldende termijn van 10 werkdagen. De aard van de klachten is divers. Er zijn 3 klachten voorgelegd aan het Bestuur. Deze klachten hadden betrekking op een verzoek om een uitgevoerde waardeoverdracht terug te draaien, toepassing van de hardheidsclausule en een verzoek om een ruimere toepassing van het partnerbegrip dan hetgeen de reglementen bevatten. Het soort klachten ligt in lijn met wat in het algemeen bij pensioenfondsen voorkomt. Er zijn in 2021 geen zaken voorgelegd aan de Commissie van Beroep van SBZ Pensioen.

In 2021 hebben zich in totaal 14 incidenten voorgedaan die betrekking hadden op pensioenbeheer (9) en vermogensbeheer (5). Incidenten op het gebied van pensioenbeheer varieerden van de toepassing van niet actuele parameters die teruggedraaid moesten worden, tot onterechte notificaties via het webportaal, UPO's waar informatie over betaalde premies achteraf is verstrekt en bestuurlijke besluitvorming die beter traceerbaar vastgelegd diende te worden op een enkel dossier. De incidenten op het gebied van vermogensbeheer hadden betrekking op zaken zoals het tijdelijk gebruik van achterhaalde informatie (met terugwerkende kracht hersteld), een transitie account dat onterecht en tijdelijk niet aangemerkt is als een account waarbij het uitlenen van aandelen toegestaan is en een foutief toegepaste benchmark die deels gebruikt wordt om de renteafdekking vorm te geven (deze heeft, blijkt uit diepgaande analyse, niet geleid tot nadeel voor het fonds).

Incidenten worden bijgehouden in een register. Dat register wordt gedeeld met de eerste en tweede lijn. SBZ Pensioen stimuleert de uitbestedingspartijen om incidenten zo snel mogelijk te melden. Het fonds vindt het belangrijk om in de bedrijfsvoering te leren. Het Bestuur stelt vast dat de bereidheid van uitbestedingspartijen om incidenten te melden goed is. Incidenten worden serieus onderzocht en vormen een input voor periodieke gesprekken met partijen.

3.8 Toezichthouders

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is als toezichthouder belast met het bewaken van de informatie die pensioenfondsen verschaffen ten aanzien van juistheid en begrijpelijkheid. In 2021 heeft het fonds geen informatieverzoeken gehad van AFM maar wel een verzoek om mee te werken aan het onderzoek klachtenprocedures. Het fonds heeft in 2022 terugkoppeling van AFM ontvangen. AFM bedankt het fonds voor de bijdrage aan de beeldvorming over klachtenprocedures van pensioenfondsen. Het fonds heeft ook twee suggesties ontvangen, waar het rekening mee zal houden. Het fonds heeft AFM geïnformeerd over een incident met betrekking tot enkele Uniforme Pensioenoverzichten. Eind 2021 heeft de AFM pensioenfondsen nogmaals geïnformeerd over de uitkomsten van hun onderzoek naar transparantie en verantwoording van de uitvoeringskosten in het jaarverslag van pensioenfondsen. SBZ Pensioen is voor het verslag 2021 wederom kritisch nagegaan of gehandeld wordt naar de letter en geest van die aanbevelingen.

DNB is als toezichthouder belast met het toezicht vanuit de Pensioenwet en kijkt daarbij vooral naar de financiële opzet en deskundigheid en integriteit van bestuursleden van fondsen. Het fonds heeft in 2021 meegewerkt aan de uitvraag 'woninghypotheken Nederland' (evenals in 2020), een onderzoek naar de informatiebeveiliging en de jaarlijks terugkerende uitvraag 'niet-financiële risico's'. DNB heeft het fonds begin 2021 gemeld dat het beleggingsonderzoek dat gestart was in 2019 afgerond is. In het kader van het lopende herstelplan heeft DNB ingestemd met de actualisatie 2021.

3.9 Beloningsbeleid

Het fonds heeft een Beloningsbeleid vastgesteld. Het betreft een beheerst en duurzaam beleid dat in redelijke verhouding staat tot de verantwoordelijkheid, functie-eisen en het tijdsbeslag van bestuursleden, sleutelfunctiehouders en VO-leden. Er is geen sprake van een prestatiegerelateerde beloning voor leden van fondsorganen en er is rekening gehouden met het feit dat een kritische opstelling van deze personen niet mag worden belemmerd. Op de website van het pensioenfonds is het beleid te vinden, inclusief de beloningen van bestuursleden, leden van het VO en de sleutelfunctiehouders. Bij ontslag wordt geen ontslagvergoeding verstrekt. In 2021 is de beloning van de voorzitter en leden van het VO meer marktconform gemaakt. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuursleden.

3.10 Herzieningenbeleid

In 2021 heeft het fonds een beleid opgesteld met betrekking tot herzieningen. Het gaat om alle vormen van correctie van fouten in de pensioenadministratie. Het voorkomen van herzieningen staat voorop voor SBZ Pensioen, maar als het dan toch aan de orde is dan zijn algemene en specifieke beleidsuitgangspunten van toepassing: daarbij valt te denken aan het uitgangspunt dat belanghebbenden moeten kunnen vertrouwen op de juistheid van de administratie, dat het fonds een goede klachtenregeling heeft en wanneer en hoe herzien wordt. Het beleid staat op de website van SBZ Pensioen.

4. Toezicht en verantwoording

4.1 Oordeel 2021 Intern toezicht

Inleiding

Het bestuur van SBZ Pensioen is ingericht volgens het omgekeerd gemengd model met een professioneel, onafhankelijk Uitvoerend Bestuur (UB), een paritair Niet-Uitvoerend Bestuur (NUB) en een onafhankelijke voorzitter. Van de NUB-leden zijn er drie voorgedragen door de werkgevers, twee door de werknemersorganisaties en één lid is afkomstig uit de kring van de gepensioneerden. Het NUB, waar de voorzitter deel van uitmaakt, vervult in een dergelijk model de functie van het Intern Toezicht. Het Bestuur, UB en NUB, is gezamenlijk verantwoordelijk voor de strategie, het beleid en de uitvoering van het pensioenfonds. De UB-leden zijn belast met de aansturing van de dagelijkse gang van zaken. Het UB is bevoegd zelfstandig operationele besluiten te nemen binnen een afgesproken mandaat. Dat wil zeggen dat zaken die binnen het afgesproken beleid en budget vallen en die geen gevolgen hebben voor de strategie en de reputatie van SBZ Pensioen door het UB worden uitgevoerd. SBZ Pensioen heeft twee UB-leden. Een met de aandachtsgebieden vermogensbeheer en communicatie en een met aandachtsgebieden actuair, verslaglegging, compliance, pensioenzaken en relatiebeheer. In hun lijnverantwoordelijkheid zien de UB-leden toe op de uitvoering van de werkzaamheden door derden door of namens het pensioenfonds. In dit document legt het NUB verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan (VO) over het uitgeoefende Intern Toezicht in 2021.

Opdracht

De NUB-leden houden toezicht op het beleid en strategie en de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. Het toezicht richt zich vooral op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging zoals bepaald in artikel 104 lid 2 PW. Daarnaast vervult het paritaire deel van het NUB de rol van opdrachtgever en sparringpartner voor de professionele UB-leden. Het NUB geeft zich in haar functioneren rekenschap van de Code pensioenfondsen en de vier principes van de Code VITP. Bij deze laatste Code is de zorg voor het pensioen van de deelnemer leidend. De toezichthouders zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid als toezichthouder en dragen zorg voor hun geschiktheid en de effectiviteit van hun werkzaamheden. Zij leggen verantwoording af over het gehouden toezicht. In het verslagjaar 2021 is de inrichting van de governance op het vlak van toezicht binnen het Bestuur nog verder versterkt.

Manieren waarop Intern Toezicht is gehouden

Het NUB heeft op verschillende manieren vormgegeven aan het Intern Toezicht. Elk van die manieren heeft betrekking op een deel van de activiteiten binnen het fonds.

1. Alle beleidsbeslissingen worden, voorbereid door de UB-leden, gezamenlijk als Bestuur genomen. Het Bestuur vergaderde daartoe in 2021 dertienmaal: acht reguliere vergaderingen en vijf extra vergaderingen inzake de Eigen Risico Beoordeling, als ook een vergadering aangaande het MVB landenbeleid, aangevuld met overleggen inzake het Pensioenakkoord. Elk beleidsvoorstel wordt standaard voorzien van een risico-inventarisatie en van een beoordeling of het besluit voldoende evenwichtig is. Daarmee wordt de rol van het NUB in het toezicht op de risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging ondersteund. In de agenda van de bestuursvergaderingen wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de onderwerpen ter besluitvorming, vaststelling en verantwoording, gevolgd door de onderwerpen ter bespreking en ter informatie. Ook bij deze onderwerpen is door NUB-leden kritisch gevraagd naar nadere details over de uitvoering en de dagelijkse gang van zaken. Dit blijkt ook uit de vastlegging van de besluiten. Hiermee wordt de countervailing power binnen het Bestuur aantoonbaar gemaakt.

In het omgekeerd gemengd model heeft de voorzitter enkele expliciete taken. De voorzitter ziet toe op een goede samenstelling van en het adequaat functioneren van het Bestuur. In overleg met het UB bepaalt de voorzitter de bestuurlijke agenda en betreft daarin in zijn coördinerende rol de relevante stakeholders en gremia van het fonds. Namens het Bestuur is de voorzitter ook het eerste aanspreekpunt voor het VO over het functioneren van het Bestuur. Het NUB betreft deze taken in de jaarlijkse evaluatie van het functioneren van de voorzitter.

De UB-leden stellen jaarlijks een jaarplan op met daarin opgenomen strategische doelstellingen, waarvoor meetbare Kritische Risico Indicatoren (KRI) en Kritische Prestatie Indicatoren (KPI) geformuleerd zijn. Op kwartaalbasis rapporteren zij in het Bestuur over de realisatie ervan en leggen zo verantwoording af over hun werkzaamheden.

2. Het NUB laat zich in de uitvoering van haar advies- en toezichtstaken bijstaan door een drietal commissies, namelijk: de Audit- Risk- en Compliance Commissie (ARC), de Beleggingsadviescommissie (BAC) en de Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden (CBA). Alle commissies zijn samengesteld uit en voorgezeten door leden van het paritaire deel van het NUB. Voor de ARC en de BAC geldt dat het betrokken UB-lid deelneemt aan de vergadering. Te gast in de ARC zijn daarnaast het UB-lid met aandachtsgebied vermogensbeheer en de sleutelfunctiehouders risicomangement en interne audit. De CBA bestaat uit de voorzitter van de ARC, de voorzitter van de BAC en een ander niet-uitvoerend bestuurslid dat optreedt als voorzitter. In de CBA neemt de onafhankelijk voorzitter als adviseur deel aan de vergadering. Voor de ARC en de BAC geldt dat geen enkel Niet-Uitvoerend bestuurslid in beide commissies zit. In 2021 is de ARC vijf keer bijeengewoest aangevuld met een telefonisch overleg. De BAC kwam achtmaal bijeen en de CBA vergaderde in 2021 driemaal regulier aangevuld met een enkel telefonisch overleg.

De voorzitters van de commissies koppelen tijdens de bestuursvergaderingen terug aan het plenaire bestuur over de zaken die in hun commissie spelen of gespeeld hebben. Dit als aanvulling op een advies van het NUB c.q. inzicht van de diverse agendapunten behandeld in de bewuste commissievergaderingen.

3. De ARC ondersteunt in voorbereidende zin het toezicht op het functioneren van het totale risicobeheersingsraamwerk in opzet, bestaan en werking. De BAC adviseert het Bestuur over het totale spectrum van het vermogensbeheer. De commissies staan met raad en daad het verantwoordelijke UB-lid bij in de totstandkoming en uitvoering van het door het Bestuur vastgestelde beleid. Beide commissies houden zo goed zicht op het wel en wee van het fonds, op het functioneren van de beide leden van het UB en op de kwesties die spelen in de uitvoeringsketens. De behandeling in het Bestuur van de periodieke voortgangsrapportages over het rechtenbeheer, het vermogensbeheer en de gerelateerde risico's wordt voorbereid in de commissies. De ARC bespreekt jaarlijks uitgebreid de bevindingen uit de oordeelsvorming van de externe accountant en de externe actuaris en vooraf de door de externe accountant en actuaris ingebrachte controleprogramma's. Voor de behandeling in het Bestuur bespreekt de ARC ook de periodieke voortgangsrapportage van het UB. Aan de hand van deze rapportage en de rapportage operationeel risicomangement van de sleutelfunctiehouder risicobeheer, wordt in toenemende mate integraal de status van de beheersing van alle, strategische en operationele risico's verantwoord.

De voorzitters van de ARC en de BAC hebben geconstateerd dat de UB-leden in het verslagjaar 2021 goed inhoudelijk werk geleverd hebben, open stonden voor advies en inbreng vanuit de commissies en opvolging gegeven hebben aan de verzoeken om informatie en verantwoording. Bovendien hebben ze kunnen constateren dat de UB-leden duidelijk hun opdrachtgeversrol naar de uitvoeringsketens van zowel vermogensbeheer als pensioenbeheer conform het vastgestelde bestuursbeleid hebben ingevuld. Het NUB vergadert tenminste tweemaal per jaar in afwezigheid van het UB. Het onderwerp voor deze vergaderingen is de kwaliteit van de besturing van het fonds; zowel het functioneren van het UB als de inbreng en het toezicht vanuit het NUB. In de uitoefening van haar toezicht hanteert het NUB een toezichtsplan en de VITP-Toezichtcode "Normenkader voor goed intern toezicht bij Pensioenfondsen". Het NUB is in 2021 vijf keer bijeengewoest. Het NUB heeft het toezichtsplan verder doorontwikkeld en monitort de toezichtthema's structureel. Gedurende het gehele jaar bereidde de CBA de invulling van vacatures voor: inmiddels zijn alle vacatures in het Bestuur ingevuld. Bij de werving was er specifiek aandacht voor diversiteit. De aangetrokken sleutelfunctiehouders risicobeheer, actuariael en interne audit dragen efficiënt en effectief bij aan het intern toezicht en versturen een kwartaalrapportage die in de ARC, het Bestuur en het VO wordt besproken.

4. Het Bestuur evalueert jaarlijks het eigen functioneren; verbeterpunten zijn goed opgepakt als ook evaluaties binnen de commissies en aan het einde van de vergadering. Eénmaal per drie jaar doet zij dit met externe

begeleiding. In 2021 is de evaluatie van het NUB collectief zonder externe begeleiding uitgevoerd. Het functioneren van de voorzitter en de UB-leden wordt jaarlijks geëvalueerd. Het NUB bereidt de evaluaties voor en koppelt de bevindingen terug in de individuele functioneringsgesprekken. Ook worden jaarlijks met de NUB-leden individuele evaluatiegesprekken gehouden.

5. In het kader van het Pensioenakkoord is een werkgroep Pensioenakkoord samengesteld die is bemenst door de twee UB-leden en extern projectmanagement. De werkgroep Pensioenakkoord heeft 7 keer vergaderd met de stuurgroep Pensioenakkoord die naast de werkgroepleden bestaat uit twee leden van het NUB. Het Bestuur heeft ook een aantal vergaderingen specifiek aan het onderwerp Pensioenakkoord geweid.

Bevindingen (observaties) en aanbevelingen 2022

Hieronder beschrijft het NUB de toezichtsgebieden van het Bestuur en doet het per gebied aanbevelingen voor 2022.

1. Functioneren van de governance

In de opvolging van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen heeft SBZ Pensioen in 2014 gekozen voor het omgekeerd gemengd bestuursmodel. Voor het Bestuur destijds gold deze keuze als het combineren van het “best of two worlds”. Met het aantrekken van twee professionele uitvoerende bestuurders is in de gewenste professionalisering een belangrijke stap gezet mét behoud van de beschikbare competenties en deskundigheid uit de kring van de werkgevers, werknemers en gepensioneerden uit de (zorg)verzekerings-bedrijfstak. Daarmee zou ook een “lean en mean” ingerichte ondersteuningsorganisatie mogelijk blijven. Inmiddels zijn er belangrijke stappen gezet naar de gewenste meer robuuste inrichting van Bestuur en Toezicht. De deskundige sleutelfunctiehouders oefenen hun rol uit en voorzien het Bestuur van hun oordeel en deskundig advies. De sleutelfunctiehouder risicobeheer heeft een werkplan 2021 opgesteld en ook de sleutelfunctiehouder interne audit een intern audit (jaar)plan. Dit brengt de gewenste verdere professionalisering van het toezicht met zich mee. In het verlengde daarvan is de ondersteuning van de verantwoordelijkheid van het NUB voor het totale risicobeheer van de financiële én niet- financiële risico's belegd bij de ARC en bespreekt deze risico's aan de hand van een integrale risicorapportage. In het kader van aanscherping van zijn rol als toezichthouder heeft het NUB voor de periode 2020/2021 een toezichtplan opgesteld met negen toezichtthema's, welke op kwartaalbasis worden gemonitord. Het toezichtsplan is in 2021 verder doorontwikkeld. We zoeken de samenwerking ook op met de andere fondsen.

Aanbeveling

Werk aan een adequate invulling van de sleutelfunctie vervuller interne audit en zoek zo ver als mogelijk de samenwerking op voor aanvullende toezichtsthema's bij de uitvoerder.

2. Functioneren van het Bestuur

De invulling van de strategische ambities van SBZ Pensioen heeft de afgelopen jaren energie en tijd van alle bestuursleden gevraagd. Ook in 2021 is de marktwerking gericht op het versterken van het draagvlak intensief behandeld.

Op het vlak van uitbesteding is onze pensioenuitvoeringsorganisatie een contract aangegaan voor een nieuwe pensioenadministratiesysteem en het Bestuur volgt de ontwikkelingen in dit implementatieproject nauwgezet. SBZ Pensioen zal naar verwachting in 2024 overgaan op dit nieuwe pensioenadministratiesysteem. Daarnaast heeft het Bestuur een aanvang gemaakt met de voorbereiding van het Pensioenakkoord.

Aanbeveling

Werk aan verdere versteviging van bestaande klantrelaties in het kader van de marktpositie van het fonds en draag zorg voor transparante informatievoorziening en zorgvuldige afstemming met belanghebbenden voor het Pensioenakkoord. Breng het kritische tijdsplan in kaart, zodat adequate en complete besluitvorming plaatsvindt.

3. Beleid van het Bestuur

De sociale partners zijn tijdig geïnformeerd over en uitgenodigd tot het meedenken over nieuwe ontwikkelingen. Dit betreft allereerst de introductie van het Pensioenakkoord. Hiertoe is een projectplan opgesteld. Hiertoe heeft het

Bestuur een werk- en stuurgroep ingericht. Het fonds volgt hiertoe een roadmap met mijlpalen om dit traject voor SBZ Pensioen en al zijn belanghebbenden in goede banen te leiden. De uitwerking van het pensioenakkoord brengt in de opvolging veel overleg en afstemming met diverse stakeholders met zich mee en SBZ Pensioen heeft in een vroeg stadium sessies ter informatie met sociale partners en werkgevers gehouden.

Het communicatiebeleid zette onder andere in op het positioneren van Collectief Variabel Pensioen. Het Bestuur van SBZ Pensioen meent dat het met het Collectief Variabel Pensioen product goed gepositioneerd is voor dit nieuwe pensioenstelsel. Een deel van de aangesloten werkgevers heeft hierop voorgesorteerd en besloten om in 2022 van de Middelloonregeling naar de Beschikbarepremieregeling over te gaan.

Het Bestuur heeft een MVB landenbeleid vastgesteld en het Pensioenfonds kwalificeert conform de Sustainable Finance Disclosure Regulations als “lichtgroen” (artikel 8, SFDR). De Sustainable Finance Disclosure Regulation, (SFDR) is een EU verordening die een verbeterde informatievoorziening over de duurzaamheidsaspecten van financiële producten tot doel heeft. In de BAC is de ontwikkelde ESG-rapportage en de implementatie van het IMVB-convenant besproken.

Aanbeveling

Draag zorg voor transparante informatievoorziening en zorgvuldige afstemming met alle belanghebbenden voor het Pensioenakkoord. Bewaak daarbij de voortgang in de voorbereiding ongeacht mogelijke vertraging in wetgeving en draag zorg voor een juiste afstemming op het vlak van pensioenbeheer en vermogensbeheer. Houd in de voorbereiding voor het Pensioenakkoord de evenwichtige belangenafweging van de deelnemers, slapers en gepensioneerden goed in het oog. Houd het MVB-beleid in pas met wet- en regelgeving en geef aandacht aan duurzaamheidsrisico's, onder andere op het vlak van klimaat.

4. Risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging

Jaarlijks wordt een vooraf bepaald aantal risicocategorieën uit de FIRM classificatie herzien (vanaf 2021 volgens de ATM-systematiek). De in het integraal risicomangement jaarplan 2021 opgenomen risico's zijn voorbereid door de ARC en BAC, herzien en opnieuw vastgesteld. Daarnaast is elk voorgelegd bestuursbesluit voorzien van een risicoparagraaf met een inschatting van mogelijke risico's. Tevens formuleert de sleutelfunctiehouder risicobeheer vanuit zijn tweedelijnsfunctie zijn risico-opinie ten behoeve van het Bestuur. De inhoud van deze risicoparagrafen is verder verdiept. Ter ondersteuning van het toezicht op de evenwichtige belangenafweging wordt voor zover relevant door het UB voor elk besluit inzichtelijk gemaakt welke afweging er gemaakt is. Een evenwichtige belangenafweging veronderstelt ook een goede en toereikende communicatie over het beleid en de individuele pensioensituatie naar de deelnemers. Dit is met het Pensioenakkoord ook een belangrijk aandachtspunt.

Het Bestuur heeft een Eigen Risico Beoordeling (ERB) vastgesteld. Hierin is een aantal belangrijke strategische risico's van het fonds in 2020/2021 opgenomen, namelijk de gewenste groei van het pensioenfonds, Accelerate (project vernieuwing pensioenadministratie APS), Covid-19 en de lage rente.

Naast het monitoren van de risico's is een aantal triggers voor de monitoring in het kader van de ERB vastgesteld. In het kader van het IT-beleid, ziet een adviseur aangesteld door het Bestuur toe op opvolging van aanbevelingen IT-risico's bij de pensioenadministrateur en de vermogensbeheerders. Bovendien ondersteunt deze adviseur bij sturing op het nieuwe pensioenadministratiesysteem.

Aanbeveling

Evalueer op jaarlijkse basis of de Eigen Risico Beoordeling (ERB) de materiële risico's van het fonds bevat en of er zich nieuwe risico's hebben aangediend. Bewaak hiertoe triggers voor de monitoring. Zie scherp toe op de IT-risico's bij vermogensbeheerders en het pensioenadministratiesysteem en volg de ontwikkelingen van cybersecurity en datakwaliteit op de voet.

Algeheel oordeel

In 2021 is sprake van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Het Bestuur heeft aandacht voor evenwichtige belangenafweging. Het Pensioenakkoord, de groeistrategie en de overgang naar het nieuwe pensioenadministratiesysteem zijn intensief behandeld en vormen een aandachtspunt voor het Bestuur in 2022. De marktwerking voor de verdere gewenste uitbouw van de positie van het fonds is een belangrijk aandachtspunt met het oog op kostenreductie. Het hele Bestuur bereidt zich volop voor op het Pensioenakkoord en betreft hierbij alle belanghebbenden van het fonds. Een overgang naar een nieuw pensioenadministratiesysteem zal naar verwachting in 2024 plaatsvinden. Het Bestuur heeft als gevolg van de Covid-19 crisis hoofdzakelijk online vergaderd.

Opvolging bevindingen (observaties) en aanbevelingen voor 2021

In het Rapport Intern Toezicht 2020 deed het NUB de onderstaande aanbevelingen voor 2021. Hieronder wordt ingegaan op de opvolging van deze aanbevelingen:

1. Functioneren van de governance

De ARC werkt verder aan de integratie van de rapportage en verantwoording over alle risico's waarbij aandacht is voor de nieuwe taxonomie (ATM) van DNB. De ARC doet dat in samenspraak met het UB en de sleutelfunctiehouder Risicobeheer.

Opvolging

Er is een integrale risicorapportage conform de nieuwe risicotaxonomie (ATM) van DNB opgesteld. Deze risicorapportage wordt in de ARC en het Bestuur diepgaand besproken.

2. Functioneren van het Bestuur

Het Bestuur werkt aan versteviging van zijn relaties in het kader van de marktpositie van het fonds en draagt zorg voor transparante informatievoorziening en zorgvuldige afstemming met belanghebbenden voor het Pensioenakkoord.

Opvolging

In het kader van zijn marktpositie verstevigt het fonds zijn relaties.

3. Beleid van het Bestuur

Het Bestuur van het fonds draagt zorg voor transparante informatievoorziening en zorgvuldige afstemming met alle belanghebbenden voor het Pensioenakkoord. In zijn voorbereiding voor het Pensioenakkoord houdt het Bestuur de evenwichtige belangenafweging van de deelnemers, slapers en gepensioneerden goed in het oog,

Opvolging

Het Bestuur van SBZ Pensioen is veelvuldig en intensief met haar belanghebbenden in gesprek inzake het Pensioenakkoord. Hierbij houdt het fonds de evenwichtige belangenafweging van de deelnemers, slapers en gepensioneerden in het oog (onder andere is dit aan de orde geweest bij de besluitvorming over het Transitie FTK) en informeert hen over de pensioenregeling en wettelijke wijzigingen.

4. Risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging

Evalueer op jaarlijkse basis of Eigen Risico Beoordeling (ERB) de materiële risico's van het fonds bevat en of er zich nieuwe risico's hebben aangediend. Neem ook klimaatrisico's in de ERB op.

Opvolging

Het Bestuur heeft in 2021 een ERB opgesteld.

Oordeel

Het NUB is van mening dat er voldoende opvolging gegeven is aan de aanbevelingen op het vlak van de governance, het functioneren van het Bestuur, het bestuursbeleid, risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging over het verslagjaar 2020 gedane aanbevelingen.

Zeist, 28 juni 2022

De heer T.G. Tiessen
De heer S.A. de Groot
De heer R.M. van Hees
De heer F.A.G. Hol
De heer H. Radder
Mevrouw H.D. Wareman
Mevrouw P.M.B. Wilson

Reactie Uitvoerende Bestuursleden op rapportage NUB

Wederom bedanken wij het NUB voor de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het intern toezicht. De countervailing power die het biedt, geeft ons focus en bevestigt onze inzichten. Het UB herkent en onderschrijft de bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht. Het UB ziet dezelfde risico's als het NUB. Veel onderdelen zijn inmiddels projectmatig opgepakt of zijn opgenomen in reguliere jaarkalender. Samen met het NUB wil het UB de schouders eronder zetten om onze doelen te bereiken. Wij zijn blij dat het NUB ons hier met raad en daad kan bijstaan en hopen dat het NUB in de komende tijd even kritisch blijft.

Daarnaast blijft een belangrijk speerpunt de uitbreiding van ons pensioenfonds zodat we onze strategische doelstelling van groei en daarmee kostenverlaging voor de deelnemers kunnen bewerkstelligen. We zijn blij dat het NUB ons hier met raad en daad kan bijstaan.

4.2 Oordeel 2021 Verantwoordingsorgaan

Taakuitoefening

Het Verantwoordingsorgaan baseert het oordeel op:

- Het bestuursverslag;
- De jaarrekening;
- Overige, verstrekte informatie aangaande bestuursbesluiten, eventueel op verzoek van het Verantwoordingsorgaan.

Voor het invullen van zijn taak heeft het Verantwoordingsorgaan recht op overleg met het Bestuur en het recht om de externe Accountant, de externe Actuaris, de Compliance Officer en de Sleutelfunctiehouders te raadplegen over hun bevindingen. Daarnaast heeft het Verantwoordingsorgaan adviesrecht over een aantal wettelijke en reglementair vastgelegde onderwerpen.

Vergaderingen

Voorafgaande aan elke vergadering (zowel onderling als met het Bestuur) heeft het Verantwoordingsorgaan een vooroverleg om de te bespreken zaken goed voor te bereiden. Naast de in totaal zes onderlinge en met het Bestuur gehouden vergaderingen heeft het Verantwoordingsorgaan deelgenomen aan de jaarlijkse Actualiteitenmiddag in november 2021 en aan een speciale vergadering over het SBZ landenbeleid. Tot slot heeft het Verantwoordingsorgaan de resultaten van de, in de 2020 onder leiding van Paulien Siegman van GPSS gehouden, externe zelfevaluatie in een afzonderlijke bijeenkomst besproken en uitgezet in acties.

In 2022 is het Verantwoordingsorgaan op 11 april en 14 juni bij elkaar gekomen waarbij vanuit het Bestuur een delegatie aanwezig was. Daarbij zijn beleidskeuzes in 2021 en verwachtingen voor 2022 besproken aan de hand van de concepttekst van het bestuursverslag 2021 (inclusief rapportage van het intern toezicht), de jaarrekening 2021 en de bevindingen van de certificerende Actuaris en de externe Accountant naar aanleiding van de controles over 2021. Er is geen gebruik gemaakt van het recht op overleg met de Compliance Officer.

Bevindingen

Het Verantwoordingsorgaan heeft, op grond van de gesprekken met het Bestuur, de externe Accountant en de certificerend Actuaris, en op grond van de jaarstukken, het volgende oordeel over beleid en uitvoering over het verslagjaar 2021.

Oordeel 2021

Beleidsgericht oordeel

Governance en Deskundigheid

In 2021 is, net als in 2020 en eerder, in iedere vergadering van het Verantwoordingsorgaan een vertegenwoordiging van het Niet-Uitvoerend Bestuur aanwezig geweest. Dit is een goede manier om de 'toezichtslijn' van Uitvoerende Bestuursleden - volledig Bestuur - Niet-Uitvoerende Bestuursleden - Verantwoordingsorgaan te laten functioneren. In de vergaderingen, waaronder de vergadering waarin het jaarverslag, de jaarrekening en de rapporten van accountant en actuaris werden besproken is in 2021 – in lijn met de wens van het Verantwoordingsorgaan - een Uitvoerend Bestuurslid aanwezig geweest.

Vergaderstukken zoals die door het Bestuur worden aangeleverd zijn naar het oordeel van het Verantwoordingsorgaan van goede kwaliteit. De notulen en notities die gereed en definitief zijn worden voortaan direct aan het Verantwoordingsorgaan ter beschikking gesteld. Dit voorkomt een opeenhoping van te behandelen documenten tijdens de vergaderingen van het Verantwoordingsorgaan. Deze methodiek komt ten goede aan de vergaderefficiëntie van het Verantwoordingsorgaan. Het Verantwoordingsorgaan heeft verder begrip voor de situaties waarin – onder andere in verband met actualiteit van informatie – soms een nazending plaatsvindt.

Tijdens de Actualiteitenmiddag 2021 werd een aantal belangrijke onderwerpen door externe deskundigen behandeld. Zo is stilgestaan, begeleid door KoutersVanDerMeer, bij IT-awareness waarbij met name ook de bedreigingen voor SBZ Pensioen op het gebied van cybercrime uitvoerig werden besproken. Daarnaast is, ondersteund door Robeco, stilgestaan bij het MVB-beleid en dan vooral in het bijzonder het (voorgenomen) landenbeleid van SBZ en daarbij met name het (niet meer) beleggen in Chinese staatsobligaties.

Premiebeleid en actuariële grondslagen

Het Verantwoordingsorgaan werd gevraagd te adviseren over de door de adviserend actuaris voorgestelde actuariële grondslagen voor het vaststellen van de technische voorzieningen vanaf 31 december 2021 en de uitgangspunten voor de premiestelling 2022 voor de Middelloonregeling. Alsmede de actuariële grondslagen en uitgangspunten voor de Beschikbare premiereregeling, beide sets grondslagen werden niet gewijzigd. Het Verantwoordingsorgaan adviseerde hier positief over.

Communicatie

Het Verantwoordingsorgaan heeft tweemaal gesproken over de voorgestelde communicatie-aanpak in het communicatiejaarplan 2022. Er is gesproken over alternatieven voor het per post versturen van persoonlijke berichten bij materiële reglementswijzigingen. Daarbij geeft het Verantwoordingsorgaan aan dat duidelijk moet zijn wat verstaan wordt onder 'materieel' en welke communicatie wettelijk verplicht is. Het Verantwoordingsorgaan kan zich, in beginsel, vinden in de beperking van de groep die je nog schriftelijk per brief moet informeren mits je degene die digitale informatie zendt en dus geen brief stuurt, goed wijst op de plaats waar zij belangrijke communicatie/mededelingen kunnen vinden. Het Verantwoordingsorgaan is positief over het voornemen meer gebruik te maken van webinars zoals de SBZ Academy. Door het Verantwoordingsorgaan wordt verder de suggestie gedaan om voor communicatie over het Pensioenakkoord te kijken wat huidige rendementen betekenen voor verschillende categorieën deelnemers in de context van dat Pensioenakkoord. Tenslotte heeft het Verantwoordingsorgaan de aanbeveling gegeven om in 2022 een Pensioencafé te organiseren. De aanbeveling is overgenomen door het Bestuur. Het Verantwoordingsorgaan heeft in de vergadering van 7 december 2021 een positief advies uitgebracht ten aanzien van het definitieve communicatie-jaarplan 2021.

Bestuur

Het Verantwoordingsorgaan is gevraagd in 2021 een oordeel uit te brengen over de procedure voor de benoeming van de heer Schokker als Uitvoerend Bestuurslid, de benoeming van de heer Radder als Niet-Uitvoerend Bestuurslid en de herbenoeming van de heer van Hees als Niet-Uitvoerend Bestuurslid. Het Verantwoordingsorgaan gaf in alle gevallen een positief oordeel over de gevolgde procedure.

Landenbeleid

Het Verantwoordingsorgaan is in een extra vergadering op 8 september 2021 vanuit de Uitvoerende Bestuursleden, tezamen met een vertegenwoordigers van Russell Investments en Montae & Partners, bijgepraat over de ontwikkeling van een Landenbeleid binnen SBZ Pensioen. Dit als onderdeel van het totale beleid Maatschappelijke Verantwoord Beleggen. Naar aanleiding van de discussie gaf het Verantwoordingsorgaan aan waarde te hechten aan het feit dat de materialiteitsgrenzen op voorhand goed worden vastgelegd. Het Verantwoordingsorgaan adviseerde het Bestuur bij het vaststellen van een landenbeleid zorg te dragen voor een heldere en efficiënte methode van uitsluiting om zo te voorkomen dat te veel tijd wordt besteed aan een individueel land.

Beloningsbeleid

Het Verantwoordingsorgaan heeft een positief advies uitgebracht over de voorgestelde verhoging naar een meer marktconforme vergoeding voor het Verantwoordingsorgaan en de voorzitter van het Verantwoordingsorgaan. Voorts adviseerde ze positief op het voorstel voor een gedeeltelijke compensatie voor de Uitvoerend Bestuursleden ten aanzien van gederfde, niet-verrekenbare BTW. Ten aanzien hiervan maakte het Verantwoordingsorgaan de kanttekening dat het fonds geen automatische compensatie zou moeten geven voor fiscale maatregelen en hier terughoudend mee om te gaan. Het Bestuur nam deze adviezen over.

Beleggingsbeleid en Risicomanagement

In diverse vergaderingen van het Verantwoordingsorgaan met het Bestuur is stilgestaan bij actief beleggen en de daarbij behorende kosten. Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat het nuttig is eens per drie jaar een onafhankelijke beoordeling/toetsing uit te voeren ten aanzien van de kosten voor actief beleggen ten opzichte van de toegevoegde waarde van actief beleggen. Dit naast de 'eigen' beoordeling van Russell Investments.

Toeslagbeleid

Het Bestuur heeft in 2020 vastgesteld dat de opgebouwde en ingegane pensioenen van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2021 niet verhoogd kunnen worden. Dit is in lijn met de uitgangspunten van een bestendig toeslagbeleid. In 2021 heeft het Bestuur kunnen besluiten een verhoging van 0,16% toe te kennen per 1 januari 2022.

Overig

Naast bovengenoemde onderwerpen heeft het Verantwoordingsorgaan positief advies uitgebracht over de aanpassing van de model uitvoeringsovereenkomsten voor de Middelloonregeling, Nettopensioenregeling en de Beschikbarepremieregeling.

Pensioenuitvoering

Het Verantwoordingsorgaan is door het Bestuur op de hoogte gehouden en geïnformeerd over de afstemming ten aanzien van problemen op uitvoerend niveau en de voortgang van het programma Accelerate. Het deelt de mening van het Bestuur dat SBZ Pensioen niet als eerste moet overgaan naar het nieuwe administratiesysteem. Het Verantwoordingsorgaan gaf in dat kader aan dat het tijdig betrokken wil worden als adviezen aan de orde komen. Het Bestuur heeft daar begin 2022 verder werk van gemaakt richting het Verantwoordingsorgaan.

Oordeel

Het Verantwoordingsorgaan is positief over het gevoerde beleid en de uitvoering daarvan en de toelichting en terugkoppeling daarop door het Bestuur. Bij de bestuursbesluiten is naar het oordeel van het Verantwoordingsorgaan evenwichtig rekening gehouden met de belangen van alle betrokkenen.

Het Verantwoordingsorgaan geeft aan het Bestuur de volgende aanbevelingen mee:

- Communiceer tijdig en inhoudelijk over de effecten en gevolgen van de wijziging van Pensioenakkoord. Een voorbeeld daarvan is communiceren wat het rendement van de afgelopen jaren zou betekenen voor de verschillende categorieën deelnemers in die nieuwe situatie.
- Ook bij eerdere verslagjaren namen wij als een aandachtspunt op het uitblijven van voldoende aansluitingen van werkgevers met voldoende omvang, vooral van actieve deelnemers. Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat dit, zeker gezien de verwachte aanpassingen in het pensioenlandschap, een blijvend punt van aandacht is.
- Bovendien is het Verantwoordingsorgaan van mening dat ook alternatieve scenario's aan de orde zijn voor het geval dat sommige sociale partners een voorkeur hebben voor het solidaire contract uit het Pensioenakkoord, respectievelijk wanneer voldoende aansluitingen uitblijven.
- Blijf strak sturen op de pensioenuitvoering van APS en de voortgang van het programma Accelerate aldaar ter vernieuwing van het pensioenadministratiesysteem.
- In het kader van een evenwichtige belangenafweging tussen alle deelnemers ongeacht de gekozen pensioenregeling is het aan te bevelen zorg te dragen voor een goede onderbouwing wat betreft de hoogte van de administratiekosten.
- Maatschappelijk Verantwoord Beleggen is een speerpunt van SBZ Pensioen. Het is een onderwerp dat volop in beweging is en waar zich snelle veranderingen voordoen. Houd zicht op die veranderingen en breng/behoud focus aan op inspanningen op dit onderwerp.
- Beleggingskosten. De kosten van actief beleggen zijn hoog, het is belangrijk hier aandacht voor te houden en te blijven kijken naar de toegevoegde waarde van alle actieve beleggingen bijvoorbeeld door deze te vergelijken met een representatieve benchmark.

Daarnaast onderschrijft het Verantwoordingsorgaan de aanbevelingen van de externe accountant en certificerend actuaris.

Zeist, 28 juni 2022

Het Verantwoordingsorgaan van SBZ Pensioen

Reactie Bestuur op Oordeel 2021 Verantwoordingsorgaan

Het Bestuur heeft kennisgenomen van het oordeel van het Verantwoordingsorgaan. Het Bestuur bedankt het Verantwoordingsorgaan voor het positieve oordeel en de gedurende het jaar ontvangen reacties op adviesaanvragen. De grote betrokkenheid van het Verantwoordingsorgaan bij het fonds stelt het Bestuur zeer op prijs. Het Bestuur hoopt de constructieve samenwerking tussen Bestuur en Verantwoordingsorgaan in de toekomst te continueren. De door het Verantwoordingsorgaan benoemde aanbevelingen voor 2022 en verder zullen door het Bestuur worden meegenomen in haar besluitvorming. Het Bestuur zal het Verantwoordingsorgaan informeren over de opvolging daarvan.

4.3 Opvolging aanbevelingen vorig boekjaar

Accountant en certificerend actuaris

De accountant en certificerend actuaris hebben naar aanleiding van boekjaar 2020 een aantal aanbevelingen gedaan. Hieronder staat cursief wat daarmee gedaan, of afgesproken is, in 2021.

1. Rapporteer de financiële component en het resultaat met betrekking tot de actuariële analyses van de regelingen voor risico fonds (de Middelloonregeling) en voor risico deelnemers (de Nettopensioenregeling en Beschikbarepremieregeling) separaat.
Dit is meegenomen in het jaarwerk 2021 en onderdeel van de genoemde analyses.
2. Ga na of de ervaringssterftecorrectiefactoren nog voldoende passend zijn.
Na overleg met de certificerend actuaris is besloten om eerst de gevolgen met betrekking tot de bevolkingssterfte te bezien (op basis van de notitie AG2020 en de impact van de COVID-19-pandemie op de over- en ondersterfte sinds januari 2020 van de Commissie Sterfte Onderzoek) en daarna een onderzoek naar ervaringssterfte te doen.

3. Besteed aandacht aan het negatief resultaat op flexibilisering.
Dit is gebeurd bij de vaststelling van de grondslagen 2022 in oktober 2021. Vooruitlopend daarop was een communicatietraject gestart om risico's van aanpassing van de grondslagen te mitigeren.
4. Ga in het pensioenreglement van de Middelloonregeling in op de uitgangspunten voor het toekennen van de voorwaardelijke toeslagverlening. Voeg de methodiek voor het verlenen van toeslag toe, conform de gehanteerde methodiek zoals beschreven in de abtn.
Dit is verwerkt in het desbetreffende pensioenreglement 2022.
5. Met betrekking tot de vastlegging van de risicohouding voor CVP:
 - Maak een onderbouwing voor de berekening van de maximaal aanvaardbare afwijkingen die zijn vastgesteld door de feitelijke afwijkingen te berekenen en deze te verhogen met 20%. Uit deze onderbouwing moet blijken hoe rekening is gehouden met het risicodraagvlak en de risicobereidheid van de deelnemers.
 - Beschrijf de potentiële verschillen in de risicohouding voor de bruto regeling en de netto regeling nader.
 - De certificerend actuaris gaat er van uit dat de vastgestelde grenzen en het proces, waaronder de frequentie van toetsing, nog worden vastgelegd in de abtn.*Al deze punten zijn betrokken in de uitwerking van het (binnen het project Pensioenakkoord) risicobereidheidsonderzoek dat begin 2022 is uitgevoerd.*

Verantwoordingsorgaan

Het VO heeft in 2020 een aantal aanbevelingen gedaan, die als volgt zijn ingevuld door het fonds (cursief weergegeven).

1. Houd goed zicht op de kosten en baten wat betreft communicatie. Zorg dat de middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet en kijk naar wat echt nodig is.
2. Sta stil bij de tijdsbesteding aan het MVB-beleid, en dan vooral wat betreft impact beleggen. Dit kost naar verhouding erg veel energie en kosten en levert slechts een geringe bijdrage aan het MVB-beleid.
Deze punten zijn meegenomen in de begroting(en) en bekeken tegenover de realisatie. Zo is dit, bijvoorbeeld, expliciet het uitgangspunt geweest bij het maken van het communicatiejaarplan 2022. Het VO is daar vanuit zijn adviesfunctie direct bij betrokken.
3. Denk na over de gevolgen van het uitblijven van voldoende aansluitingen van werkgevers met voldoende omvang vooral van actieve deelnemers. *Dit is een blijvend punt van aandacht. SBZ heeft de ambitie te groeien, maar houdt ook rekening met andere scenario's. Dit maakt onderdeel uit van de overwegingen bij verscheidene projecten van het fonds.*
4. Blijf strak sturen op de pensioenuitvoering van APS en check steekproefsgewijs bij werkgevers of de uitvoering naar hen voldoet aan de gestelde eisen.
Om de dienstverlening aan werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden te optimaliseren wordt samen met APS voortdurend gewerkt aan verdere verbetering van de pensioenadministratie. Hier wordt aandacht aan besteed in het Auditplan van de Sleutelfunctiehouder Interne Audit. Schaal en groei zijn strategische punten waar binnen het Bestuur aandacht naar uitgaat. Eenmaal per jaar vindt er een werkgeversonderzoek plaats.
5. Beloningsbeleid: zorg voor een marktconform Beloningsbeleid, eventueel door externe toetsing, wat past bij de inzet en verantwoordelijkheid van met name Uitvoerende Bestuursleden.
Via evaluatie van het Beloningsbeleid is geconstateerd dat het fonds een marktconforme beloning heeft voor bestuurders. In 2021 is de beloning van leden en voorzitter van het VO aangepast om deze meer marktconform te maken.

5. Pensioenparagraaf

Ontwikkelingen in 2021

Nieuw pensioenstelsel

Bij het einde van de internetconsultatie over de wet waarin het nieuwe pensioenstelsel geregeld is (Wet toekomst pensioenen) tegen het einde van 2020 bleek het aantal reacties overweldigend te zijn. Mede omdat een aantal samenhangende dossiers (zoals rond de omgang met partnerpensioenen) nog niet rijp genoeg was en er meerdere adviestrajecten moeten worden doorlopen, heeft de verantwoordelijke minister in 2021 de Tweede Kamer gemeld dat de invoering van de wet met een jaar uitgesteld wordt: van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023. Dit houdt in dat het nieuwe stelsel ook een jaar later van start gaat: uiterlijk 1 januari 2027. Dit uitstel heeft ook effect op onderliggende wet- en regelgeving (waar veel van is). Een voorbeeld daarvan is het (tijdelijk) financiële transitiekader dat toegepast kan worden door fondsen die zeker weten dat zij ook de bestaande pensioenen onder willen brengen in het nieuwe stelsel.

Het Bestuur heeft dit uitstel besproken en ook het tijdelijk financiële transitiekader. Zonder vastgestelde wetgeving per 1 januari 2022 zijn geen weloverwogen besluiten te maken voor een pensioenfonds. Het transitiekader is los van die data wel inhoudelijk in voldoende mate te beoordelen. Het Bestuur zag in 2021 geen voordelen in dat kader: de ogenschijnlijke versoepeling van regels rondom nu indexeren houdt in dat de manoeuvreerruimte naar het nieuwe stelsel juist beperkter wordt (en de kans op korten later groter). De datum waarop een keuze voor de uitvoering van kracht zal gaan, is wat het fonds betreft in 2024. Uiteraard vereist dat nauw overleg met alle belanghebbenden en met name de sociale partners die deze keuze(s) maken.

Mede daartoe is in 2021 een projectplan opgesteld waarin de organisatie van het project, het beoogde resultaat op de diverse resultaatgebieden en een mijlpalenplanning zijn opgenomen. Dat is samen met het projectonderdeel beheersing van risico's een belangrijke 'kapstok' voor het Bestuur. Er is een werkgroep samengesteld vanuit het Bestuur die periodiek de vorderingen bespreekt en acties in kaart brengt en deze (laat) uitvoeren. Deze werkgroep wordt externe begeleid.

Meer Beschikbarepremieregeling

Na de inrichting van de Beschikbarepremieregeling in 2020 zijn vanaf 1 januari 2021 de eerste aangesloten ondernemingen daaraan gaan deelnemen. In de cao voor de Zorgverzekeraars 2021/2022 is vastgelegd dat daaraan gebonden ondernemingen die aangesloten zijn bij SBZ Pensioen vanaf 1 januari 2022 overgaan van de Middelloonregeling van SBZ Pensioen naar de Beschikbarepremieregeling van het fonds. Daarmee zal het aantal werkgevers dat die regeling aanbiedt aanzienlijk groeien alsmede natuurlijk het aantal deelnemers aan die regeling. Cao-partijen hebben aangegeven dat dit nog geen definitieve keuze is voor het soort van contract (flexibel of solidaire) dat uiterlijk 1 januari 2027 ingaat maar zij hebben zich vijf jaar gecommitteerd aan de Beschikbarepremieregeling van het fonds.

Het fonds heeft veel aandacht besteed aan communicatie over de Beschikbarepremieregeling richting de nieuwe groep van werkgevers en werknemers: in de vorm van werkgeversbijeenkomsten en via de website. De overgang van Middelloon- naar Beschikbarepremieregeling is goed verlopen aan het begin van 2022.

Ontwikkelingen pensioenadministratiesysteem

Pensioenregelingen moeten goed geadmistreerd worden en dat vereist moderne en flexibele IT-systemen. Achmea Pensioenservices is in 2020 gestart met de implementatie van een nieuw platform voor de pensioenadministratie. Daarmee verwachten zij schaalgrootte en kostenvoordelen te realiseren voor deelnemers, pensioenuitvoerders en pensioenfondsen en flexibiliteit te kunnen bieden. Het Bestuur en de Sleutelfunctiehouders Risicobeheer en Interne Audit volgen de vorderingen van Achmea Pensioenservices nauwgezet. Dat gebeurt op verschillende manieren, zoals via de Klantenraad, de Klankbordgroep en rechtstreekse contacten met de directie van Achmea Pensioenservices maar ook middels contact tussen sleutelfunctiehouders van fondsen die ook hun pensioenadministratie hebben uitbesteed aan Achmea Pensioenservices. Het traject kent uitdagingen maar gelukkig ook tussentijdse successen.

Premie 2021

De Beschikbarepremieregeling en Nettopensioenregeling kennen een van leeftijd afhankelijk premiepercentage dat oploopt met de leeftijd. In de Middelloonregeling wordt, als het ware, gekeken wat met een afgesproken premie in een jaar de opbouw van ouderdomspensioen kan zijn. Het kan dan ook zo zijn dat vanwege evenwichtigheid en het belang van financiële robuustheid het opbouwpercentage in het Pensioenreglement Middelloonregeling en het feitelijke percentage afwijken van elkaar. In 2021 was daar sprake van: in het reglement staat 1,875% en het feitelijke percentage voor een groot aantal werkgevers in 2021 bedroeg 1,082%. SBZ Pensioen biedt ruimte voor werkgevers om andere opbouwpercentages in de Middelloonregeling te kiezen: dan is de premie anders en uiteraard ook of sprake was van 1,082% opbouw in 2021. Op de website van SBZ Pensioen kunnen de afspraken per werkgever geraadpleegd worden.

5.1 Kenmerken pensioenregelingen

De inhoud van de door het fonds uitgevoerde regelingen is vastgelegd in pensioenreglementen. Deelnemers kunnen in beginsel aanspraken doen gelden op basis van het:

1. Pensioenreglement Middelloonregeling
2. Pensioenreglement Beschikbarepremieregeling en indien van toepassing,
3. Pensioenreglement Nettopensioenregeling.

Daarnaast kunnen specifieke (gewezen) deelnemersgroepen aanspraak doen gelden op het Pensioenreglement Achmea I (zoals van toepassing was op 31 december 2013 en het daarbij behorende addendum).

De belangrijkste kenmerken van de drie pensioenregelingen in 2021 zijn hierna opgenomen. Op een aantal punten kunnen werkgevers keuzes maken. De door de werkgever gemaakte keuzes zijn vastgelegd in de werkgeversbijlage, die als bijlage wordt toegevoegd aan het Pensioenreglement en de Uitvoeringsovereenkomst. In onderstaande tabel worden de standaardkeuzes weergegeven.

Kenmerk	Middelloonregeling	Beschikbarepremieregeling	Nettopensioenregeling
Pensioensysteem	Uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling.	Premieovereenkomst in de vorm van een bruto beschikbarepremieregeling met Collectief Variabel Pensioen.	Premieovereenkomst in de vorm van een netto beschikbarepremieregeling met Collectief Variabel Pensioen.
Standaard pensioenleeftijd	68 jaar	68 jaar	68 jaar
Opbouwpercentage OP	Max. 1,875% (zorgverz.) Max. 1,75% (verzekeraars)	Geen, er is sprake van een werkgeversspecifieke premiestaffel (staffel II).	Geen, er is sprake van een werkgeversspecifieke premiestaffel.
Partnerpensioen	70% van het OP, op opbouw-basis.	Ja, verzekerd op risicobasis.	Vrijwillig, op risicobasis te verzekeren.
Wezenpensioen	20% van het partnerpensioen.	Ja, verzekerd op risicobasis.	Vrijwillig, op risicobasis te verzekeren.
Tijdelijk partnerpensioen	Vrijwillig, aanvulling tot maximaal de ongekorte Anw.	Vrijwillig, aanvulling tot maximaal de ongekorte Anw.	Nee.
Premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid	Ja, vast onderdeel van de regeling.	Ja, verzekerd op risicobasis.	Vrijwillig, op risicobasis te verzekeren.
Arbidsongeschiktheidspensioen	Vrijwillig, op risicobasis te verzekeren. Vast percentage van het salaris als aanvulling op de WIA-uitkering van de overheid, maximaal vier jaar.	Vrijwillig, op risicobasis te verzekeren. Vast percentage van het salaris als aanvulling op de WIA-uitkering van de overheid, maximaal vier jaar.	Nee.
Pensioengevend salaris	Maximaal € 112.189.	Maximaal € 112.189.	Geen maximum.

Franchise	Cao Zorgverz.: € 14.663. Cao Verzekeraars: € 14.868.		€ 112.189.
Toeslagverlening	Voorwaardelijk, op basis van de algemene prijsontwikkeling.	Nee, alleen bij ingegane uitkeringen van partner- en wezenpensioen.	Nee.
Bijdrage werknemer	Vastgelegd in (collectieve) arbeidsovereenkomst.	Vastgelegd in (collectieve) arbeidsovereenkomst.	Vastgelegd in (collectieve) arbeidsovereenkomst.

5.2 Aanpassingen pensioenreglementen en uitvoeringsovereenkomsten

De drie pensioenreglementen zijn per 1 januari 2021 aangepast. De hoofdpunten van de aanpassingen betreft:

- Vastlegging gewogen gemiddelde ondergrens ten aanzien van de grens voor toeslagverlening;
- Aanpassing van het partnerbegrip;
- Het vervallen van de toeslagreserve in de Middelloonregeling;
- Aanpassing aan de Wet WIEG (geboorteverlof),
- Het hanteren van het toeslagpercentage bij aanpassing van de grondslagen voor premievrijstelling en het arbeidsongeschiktheidspensioen en,
- Nadere verduidelijking van het streven naar digitale communicatie.

Daarnaast is een aantal punten tekstueel verduidelijkt zonder dat dit een inhoudelijke wijziging betrof en zijn de parameters (zoals het afkoopbedrag) geactualiseerd. In maart 2021 is een artikel gewijzigd aan deze wijzigingen in PensioenActueel om deelnemers en werkgevers hierover te informeren.

De model uitvoeringsovereenkomsten zijn, in hoofdlijnen, aangepast waar dat volgt uit aanpassingen in de desbetreffende pensioenreglementen en om uitvoeringsafspraken rondom de Nettopensioenregeling in lijn te brengen met de afspraken in de Beschikbarepremieregeling.

5.3 Toeslagverlening

Er zijn wettelijk, strenge voorwaarden gesteld aan toeslagverlening. Toeslagverlening kan alleen als de toeslag toekomstbestendig is. Het toeslagbeleid van het fonds staat toeslagverlening op de pensioenen van deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers toe indien de beleidsdekkingsgraad meer dan 110% bedraagt. Deze toeslagverlening is gerelateerd aan een prijsindex (CPI alle bestedingen). Er bestaat geen recht op toeslagverlening en er is dus geen zekerheid of en in hoeverre het fonds in de toekomst een toeslag zal verlenen. Het fonds reserveert namelijk geen gelden voor toekomstige toeslagen en er wordt eveneens geen premie voor in rekening gebracht.

Ook SBZ Pensioen heeft een beleid waarbij vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% een (gedeeltelijke) toeslag verleend kan worden. Sinds 2019 kent SBZ Pensioen naast een uitkeringsovereenkomst (Middelloonregeling) ook premieovereenkomsten (Beschikbarepremieregeling en Nettopensioenregeling). De (totale) beleidsdekkingsgraad wordt vastgesteld inclusief dat deel van de voorziening (Beschikbarepremieregeling en Nettopensioenregeling) waar geen toeslag over verleend wordt. Dit zou een negatief effect op de toeslagverlening hebben. Voor deze ondergrens van 110% heeft het fonds ontheffing van DNB gekregen. Het mag voor de ondergrens uitgaan van een gewogen gemiddelde ondergrens. Deze gewogen gemiddelde ondergrens wordt bepaald door voor het deel in eigen beheer (risico fonds) de 110%-grens te hanteren en voor de zuivere premieovereenkomsten (risico deelnemers) de grens van de technische voorzieningen (TV) plus het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) te hanteren.

De beleidsdekkingsgraad per 31 oktober 2021 was met 110,7% net hoger dan 110%. Mede gezien de eis tot toekomstbestendigheid heeft het Bestuur in december 2021 besloten een toeslag van 0,16% per 1 januari 2022 te verlenen op de lopende pensioenen en de tot en met 31 december 2021 opgebouwde pensioenaanspraken van de actieve deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers in de Middelloonregeling. De toeslagverlening is ook van toepassing op het nabestaandenpensioen en een eventueel arbeidsongeschiktheidspensioen in de Beschikbarepremieregeling. Deze worden eveneens met 0,16% verhoogd. Toeslagverlening is niet van toepassing

op het persoonlijk pensioenkapitaal of aanspraak in het Collectief Variabel Pensioen (CVP). Het CVP wordt ieder jaar per 1 juli verhoogd of verlaagd aan de hand van de behaalde resultaten in het afgelopen jaar. De aanpassing wordt berekend na afloop van het kalenderjaar.

Indexatie-achterstand

SBZ Pensioen heeft het beleid om eventueel in het verleden niet toegekende toeslagen niet alsnog toe te kennen. Het fonds biedt wel de mogelijkheid tot extra toeslagen indien de financiële positie dit toelaat. Deze extra toeslagen kunnen indirect zorgen voor het herstel van gemiste toeslagen. In het verslagjaar bedraagt de indexatieachterstand (inclusief de toeslag van 0,16% per 1 januari 2022) ten opzichte van de prijsindex 9,17% voor de niet-actieven en 6,47% voor de actieven. De toename in deze achterstand (ondanks het toekennen van 0,16% aan indexatie) is te wijten aan de relatief hoge prijsinflatie van eind oktober 2020 op eind oktober 2021, namelijk 3,28%.

Aanpassingen variabel pensioen

Ouderdomspensioen in de Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling wordt niet geïndexeerd. De waardeontwikkeling van de pensioenkapitalen is afhankelijk van resultaten van de beleggingen in de lifecycle of eigen portefeuille in Vrij Beleggen. Variabele uitkeringen in de CVP-regeling worden ieder jaar per 1 juli verhoogd of verlaagd aan de hand van de behaalde resultaten in het afgelopen jaar. De aanpassing wordt berekend na afloop van het kalenderjaar.

Communicatie over toeslagverlening

Pensioenfondsen moeten correct, duidelijk en evenwichtig informeren over wat de komende jaren verwacht mag worden aan verhoging of verlaging van pensioenen. SBZ Pensioen heeft beleid opgesteld hoe en op welke momenten over toeslagverlening wordt gecommuniceerd. Dat beleid wordt besproken voordat toeslagverlening wel of niet verleend wordt.

Bij de communicatie aan deelnemers over verhogingen van pensioen leggen we uit dat de prijzen de afgelopen jaren harder zijn gestegen dan het pensioen. Daardoor kunnen deelnemers minder kopen met hun pensioen dan in het verleden. Ook is het de verwachting van SBZ Pensioen dat de komende jaren het pensioen waarschijnlijk minder verhoogd wordt dan de prijzen. Het pensioen kan in uitzonderlijke situaties ook worden verlaagd. De afgelopen jaren is het pensioen niet verlaagd. Omdat SBZ Pensioen een reservetekort had, gold tot en met 2021 een herstelplan.

6. Financiële paragraaf

6.1 Financiële positie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Pensioenvermogen	Technische voorziening	Dekkingsgraad (%)
Stand per 1 januari 2021	7.138.612	6.678.359	106,9%
Premiebijdragen	112.117	107.117	-0,1%
Pensioenuitkeringen en pensioen- uitvoeringskosten	-116.928	-113.711	0,1%
Toeslagen	0	9.699	-0,2%
Wijziging rentetermijnstructuur marktrente	0	-463.795	8,0%
Wijziging actuariële uitgangspun- ten	0	0	0,0%
Beleggingsresultaten	81.611	-34.441	1,8%
Overige, waaronder mutaties in verzekerdenbestand	-14.865	-8.054	0,3%
Stand per 31 december 2021	7.200.547	6.163.559	116,8%

Het pensioenvermogen is gelijk aan het belegd vermogen plus 'het saldo van overige vorderingen en overlopende activa' minus 'overige schulden en overlopende passiva'. De technische voorziening is gelijk aan de voorziening die nodig is om de pensioenaanspraken van de deelnemers op het fonds te dekken. De technische voorziening per 31 december 2021 is gebaseerd op de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. De verschillende deelresultaten hebben zowel invloed op het pensioenvermogen als op de technische voorziening en daarmee op de dekkingsgraad.

<i>Beleidsdekkingsgraad ultimo jaar (op basis van jaarrekening)</i>		
	2021	2020
Beleidsdekkingsgraden ultimo	112,1%	101,7%
Vereiste dekkingsgraad ultimo	116,5%	114,8%
Minimaal vereiste dekkingsgraad ultimo	104,4%	104,4%
Gemiddelde interest van verplichtingen	0,6%	0,2%

<i>Saldo baten en lasten over de afgelopen jaren</i>		
<i>Bedragen x 1.000 Euro</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Premieresultaat	3.474	-39.848
Interestresultaat	579.747	-15.267
Overig resultaat	-6.486	163.501
Saldo van baten en lasten	576.735	108.386

De feitelijke premie minus opslag voor directe kosten, is hoger dan het actuariel benodigd bedrag voor coming service aanspraken, risicokoopsommen overlijden en arbeidsongeschiktheid, inclusief excassokosten. De zogenaamde premiedekkingsgraad is in het najaar van 2020 ex-ante berekend waarbij het uitgangspunt was dat het saldo van premie en opbouw per 1 januari 2021 niet zou leiden tot een wijziging van de dekkingsgraad.

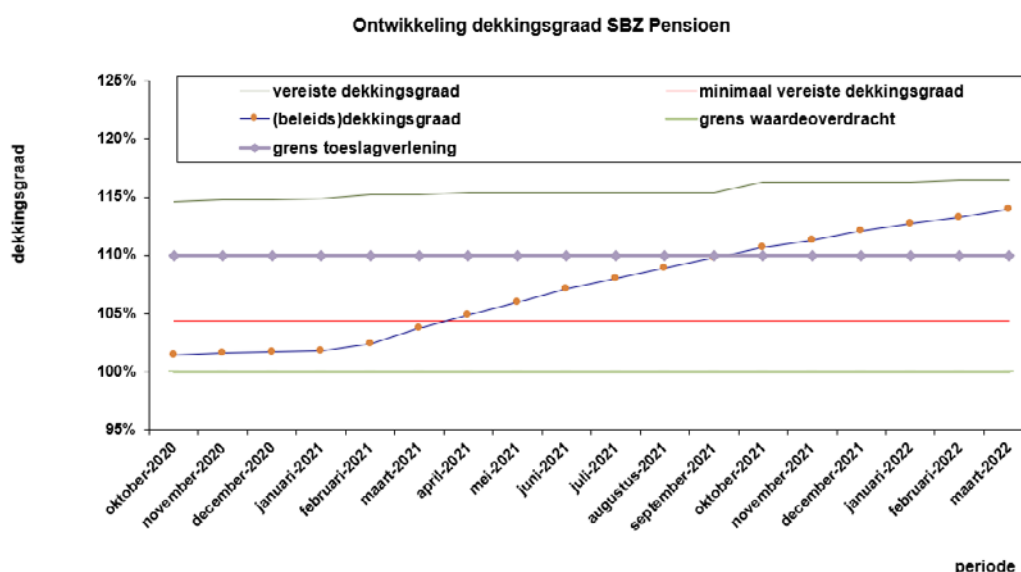
Solvabiliteit

De dekkingsgraad is in 2021 gestegen van 106,9% naar 116,8%. Het gerealiseerde beleggingsresultaat leverde een positieve bijdrage aan de dekkingsgraad. De wijziging van de rentetermijnstructuur leverde eveneens een positieve bijdrage aan de dekkingsgraad.

De beleidsdekkingsgraad is sinds 1 januari 2015 leidend voor beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is de uitkomst van het gemiddelde van de (UFR-)dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Per 1 januari 2021 bedroeg deze 101,7%, en per 31 december 2021 112,1%.

Eens per jaar berekent het fonds zijn reële dekkingsgraad. Deze bedraagt ultimo 2021 90,6% (2020: 83,2%).

Onderstaande grafiek geeft de maand-op-maand-ontwikkeling aan van de beleidsdekkingsgraad, de vereiste dekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad over het jaar:

Er wordt bewust een wat langere periode dan het jaar 2021 getoond om ook de ontwikkelingen in de dekkingsraad na de balansdatum weer te geven.

6.2 Herstelplan in 2021

Wanneer de beleidsdekkingsgraad van een fonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad is sprake van een reservetekort en dient een fonds een herstelplan op te stellen en te actualiseren, zolang sprake is van een dergelijk tekort. Omdat aan het einde van het vorige boekjaar (2020) het fonds een reservetekort had, is in het eerste kwartaal van 2021 het lopende herstelplan geactualiseerd en ingediend bij DNB. De toezichthouder heeft de actualisatie goedgekeurd op 19 mei 2021. Uit die actualisatie bleek onder meer dat SBZ Pensioen, naar verwachting, tijdig (dat wil zeggen binnen tien jaar na het indienen van het (eerste) plan) uit herstel zal zijn. Na de balansdatum heeft DNB aangegeven dat het fonds geen actualisatie hoeft uit te voeren vanwege het herstel van de dekkingsgraad over 2021. Het Bestuur heeft ervoor gekozen die actualisatie dan ook niet uit te voeren. Dat neemt niet weg dat formeel op de balansdatum nog wel sprake was van een beleidsdekkingsgraad die zich onder de vereiste dekkingsgraad bevond. Los van wel of geen actualisatie van een herstelplan, blijft het Bestuur scherp letten op ontwikkelingen die de dekkingsgraad (en het daarin tot uitdrukking komende herstel) negatief beïnvloeden.

6.3 Premiebeleid

Feitelijke premie

De feitelijke premie die door de aangesloten organisaties jaarlijks verschuldigd is voor de deelname aan de Middelloonregeling wordt per deelnemer berekend en is in beginsel gelijk aan de actuariële premie, zijnde de koopsom voor de pensioenopbouw van de actieve deelnemers inclusief de benodigde opslagen voor kosten,

premiëvrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (coming service) en opslag voor de aanwezige reserve. De feitelijke premie wordt vastgesteld op basis van de in de abtn vermelde actuariële grondslagen.

De voorwaardelijke toeslagen aan deelnemers zijn gebaseerd op de algemene prijsontwikkeling, indien de financiële positie van SBZ Pensioen dit toelaat. Hiervoor wordt niet gereserveerd en hiervoor wordt geen premie in rekening gebracht. Een eventuele verhoging wordt jaarlijks door het Bestuur vastgesteld.

De risicopremie voor het aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen en tijdelijk partnerpensioen wordt separaat vastgesteld. Deze wordt periodiek herijkt op grond van de opgedane ervaringen. Het Bestuur stelt jaarlijks de premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen zodanig vast, dat het toekomstig uit te keren arbeidsongeschiktheidspensioen wordt gedekt.

Als de feitelijke premie hoger is dan voor de bij de cao betrokken sociale partners acceptabel, kunnen de bij de cao betrokken sociale partners de pensioenovereenkomst aanpassen door de hoogte van de op te bouwen aanspraken in de toekomst naar beneden bij te stellen.

Het verwacht rendement is gebaseerd op de beleggingsmix van SBZ Pensioen behorende bij de Middelloonregeling en de bijbehorende rendementen, waarbij de rendementen per beleggingscategorie gelijk zijn gesteld aan de maximale rendementen zoals voorgeschreven door de Commissie Parameters 2019. Daarnaast wordt een correctie toegepast in verband met toekomstbestendige toeslagverlening door middel van een toeslagcurve. Deze toeslagcurve is gebaseerd op de prijsinflatie en kent een ingroeipad voor de eerste vijf jaar. Bij het ingroeipad zoals gepubliceerd door DNB worden de minimale groeivoet voor het prijsindexcijfer voor het eerste jaar gelijkgesteld aan de CPB-ramingen.

Voor het ingroeipad wordt jaarlijks uitgegaan van het door DNB gepubliceerde ingroeipad per 1 oktober van het voorgaande jaar. Daarbij betreft het ingroeipad forward rates. Als startpunt voor de vaststelling van het verwacht rendement voor de periode 2021 tot 2025 wordt het verwacht rendement op AAA-vastrentende waarden gelijk gesteld aan de door DNB gepubliceerde RTS per 30 september 2020 (voor pensioenfondsen) gehanteerd. De rendementscurve kan jaarlijks wijzigen als gevolg van wijzigingen in het beleggingsbeleid, de ratingverdeling en/of het ingroeipad. Het Bestuur kan op advies van de adviserend actuaaris het gehanteerde verwachte rendement aanpassen indien marktomstandigheden dit noodzakelijk maken.

In geval van een crisissituatie kan besloten worden de feitelijke premie tijdelijk te verhogen naar een niveau waarbij de actuariële inkoop van aanspraken (ten minste) kostendekkend is.

Feitelijke premie over 2021 (Bedragen x € 1.000):

Premie 2021	96.264
Uitvoeringskosten	1.702
Solvabiliteitsopslag	14.151
Totaal	112.117

Het getoonde totaal is inclusief de premie voor risico van de deelnemers in de Beschikbare Premiereregeling ad € 15.246 en de Nettopensioenregeling ad € 625.

(Gedempte) kostendekkende premie

De gedempte kostendekkende premie onderscheidt zich qua actuariële grondslagen van de feitelijke premie op het volgende onderdeel:

- Opslag voor kosten: de opslag voor kosten bestaat uit de gemaakte kosten in het betreffende boekjaar minus de vrijgevallen excassokosten door het doen van uitkeringen.

De kostendekkende premie onderscheidt zich qua actuariële grondslagen van de feitelijke premie op de volgende onderdelen:

- Opslag voor kosten: de opslag voor kosten bestaat uit de gemaakte kosten in het betreffende boekjaar minus de vrijgevallen excassokosten door het doen van uitkeringen.
- Interest: de primo boekjaar geldende door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Solvabiliteitsopslag: voor de kostendekkende premie wordt een solvabiliteitsopslag gehanteerd ter grootte van de opslag benodigd voor de vereiste dekkingsgraad (voor risico fonds) primo boekjaar op basis van de strategische mix.

Kostendekkende premie over 2021 (Bedragen x 1.000)

Premie 2021 (incl. risicokoopsom overlijden, premievrijstelling en arbeidsongeschiktheid)	107.079
Uitvoeringskosten	1.506
Solvabiliteitsopslag (14,7%)	13.448
Totaal	122.033

De procentuele solvabiliteitsopslag bij de zuivere kostendekkende premie is gelijk aan het percentage vereist eigen vermogen per 31 december 2020, overeenkomstig wat hieromtrent in de abtn is opgenomen. Het getoonde totaal is inclusief de premie voor risico van de deelnemers in de Beschikbare Premieregeling ad € 15.246 en de Nettopensioenregeling ad € 625.

Gedempte kostendekkende premie over 2021 (Bedragen x € 1.000):

Premie 2021 (incl. risicokoopsom overlijden, premievrijstelling en arbeidsongeschiktheid)	58.706
Uitvoeringskosten	1.506
Solvabiliteitsopslag (14,7%)	6.338
Voorwaardelijke toeslagverlening	25.586
Totaal	92.136

De procentuele solvabiliteitsopslag bij de zuivere kostendekkende premie is gelijk aan het percentage vereist eigen vermogen per 31 december 2020, overeenkomstig wat hieromtrent in de abtn is opgenomen. De premie 2021 en het getoonde totaal is inclusief de premie voor risico van de deelnemers in de Beschikbare Premieregeling ad € 15.246 en de Nettopensioenregeling ad € 625.

Bij de bepaling van de gedempte kostendekkende premie is rekening gehouden met de toeslagambitie op basis van verwachte prijsinflatie (CPI, alle bestedingen). Er is daarom sprake van een opslag voor voorwaardelijke toeslagverlening.

De hierboven vermelde premies zijn ex-post vastgesteld, in het boekjaar was de feitelijke premie hoger dan de gedempte kostendekkende premie. Daarmee voldoet de feitelijke premie aan artikel 128 van de Pensioenwet. Er is in het boekjaar geen sprake geweest van een premiekorting of terugstorting omdat de premie ex-ante wel kostendekkend was en de kostencomponent die daarin is opgenomen naar verwachting (en ook in de realisatie, blijkens de positieve resultaten op kosten in voorgaande jaren) toereikend was.

Premie arbeidsongeschiktheidspensioen

Het Bestuur stelt de premie voor het aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen separaat vast. Periodiek herijkt het Bestuur deze premie op grond van de opgedane ervaringen.

Premie arbeidsongeschiktheidsverzekering 2021 (met tussen haakjes de cijfers over 2020):

	85% resp. 80% aanvulling gedurende derde tot en met zesde ziektejaar; 75% resp. 70% daarna	85% resp. 80% aanvulling tot de pensioendatum
Van het salaris tot maximum dagloon	0,1% (0,1%)	0,4% (0,4%)
Van het salarisdeel boven maximum-dagloon	2,0% (2,0%)	2,2% (2,2%)

De premie voor de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw gedurende arbeidsongeschiktheid bedraagt voor 2021 4,0% (2020: 4,0%) van de premie, die verschuldigd is voor de pensioenopbouw in het boekjaar.

SBZ Pensioen houdt rekening met een voorziening voor actieve deelnemers die ziek zijn geworden, maar nog niet als zodanig bij SBZ Pensioen zijn aangemeld, omdat ze korter dan twee jaar ziek zijn. Dit is de zogenoemde Incurred But Not Reported (IBNR) voorziening. Voor de vaststelling van die voorziening wordt uitgegaan van de risicopremies die in de laatste twee jaar zijn betaald. Er wordt verondersteld dat de risicopremie een goede inschatting geeft van de schadelast die uit het te verzekeren risico voortvloeit. De termijn van twee jaar sluit aan bij de wachttijd voor de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen). Daarnaast kent SBZ Pensioen voor het arbeidsongeschiktheidspensioen ook een technische voorziening IBNR. Deze is gelijk aan de risicopremies van de laatste twee jaar.

6.4 Kosten

Kosten uitvoering pensioenbeheer alle pensioenregelingen

Het fonds maakt voor de uitvoering van de regeling diverse kosten. De kosten van pensioenbeheer bedroegen voor 2021 € 3,8 miljoen (2020 € 4 miljoen). Omgerekend is dit € 195 per deelnemer en pensioengerechtigde (2020 € 211).

De daling van de kosten per deelnemer/pensioengerechtigde is het gevolg van de daling van de kosten en de stijging van het aantal deelnemers/pensioengerechtigden. Als de koepelvrijstelling voor de BTW niet per 1 januari 2015 zou zijn vervallen, zouden de kosten per deelnemer in 2021 € 178 (2020: € 192) hebben bedragen.

De kosten voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden hebben betrekking op alle werkzaamheden die direct aan het fonds in rekening worden gebracht onder aftrek van de toerekening aan het vermogensbeheer. Het bedrag aan uitvoeringskosten voor het pensioenbeheer bestaat uit:

Uitvoeringskosten pensioenbeheer (x € 1.000)	2021	2020
Kosten (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden	1.887	1.959
Kosten werkgevers	294	305
Kosten Bestuur	533	520
Kosten financieel beheer	1.067	1.179
Totaal	3.781	3.963

De toename in de Kosten Bestuur komt met name omdat het in mei 2021 aangetreden Uitvoerend Bestuurslid meer uren voor het fonds werkt dan diens voorganger. Daartegenover staat dat als gevolg daarvan er minder advieskosten zijn.

De verdeling kosten deelnemers en kosten werkgevers, ten behoeve van deze opstelling, zijn verdeeld op basis van vaste percentages (86,5% deelnemer, 13,5% werkgever).

Kosten (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden

De kosten voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden hebben betrekking op alle werkzaamheden die in de pensioenadministratie moeten worden verricht om de aanspraken te administreren en betrokkenen volledig te informeren. Dit zijn bijvoorbeeld werkzaamheden in het kader van de verwerking van werknemersgegevens, pensioentoekenningen, het verwerken van waardeoverdrachten en afkoop, het doen van uitkeringen en de communicatie hierover. Bij communicatie kan gedacht worden aan het beantwoorden van vragen, het verzorgen van de verplichte uitingen zoals het Uniform Pensioenoverzicht (UPO), de start- en stopbrief en het communiceren via het deelnemersportaal.

Kosten werkgevers

De kosten voor werkgevers hebben betrekking op alle werkzaamheden die in de pensioenadministratie moeten worden verricht als gevolg van contacten met werkgevers. Dit zijn op werkzaamheden in het kader van de verwerking van werknemers- en werkgeversgegevens, de incasso van premienota's en de communicatie hierover. Bij communicatie kan gedacht worden aan het beantwoorden van vragen, het verzorgen van werkgeversbijeenkomsten dan wel presentaties op de werkvloer aan werknemers van aangesloten organisaties en digitale nieuwsbrieven aan werkgevers.

Kosten Bestuur en financieel beheer

De kosten van Bestuur en financieel beheer hebben betrekking op kosten die verbonden zijn met het besturen van het fonds, de bestuursondersteuning en -advisering. Ook kosten verbonden aan het toezicht van DNB, AFM, certificerend actuaaris, externe accountant, het financieel beheer en juridische kosten maken hier onderdeel van uit.

Oordeel Bestuur

Het Bestuur heeft de kosten voor pensioenbeheer begin 2021 voor het laatst onderworpen aan een benchmarkonderzoek door IBI. Dit betrof de kosten over 2019. Het Bestuur kijkt jaarlijks naar de ontwikkeling van de kosten en blijft streven naar verlaging daarvan. Ten opzichte van vorig jaar zijn de kosten afgenomen. Het Bestuur vindt de kosten gegeven de huidige omvang van het fonds acceptabel maar streeft naar groei van het fonds om de kosten per deelnemer te verlagen.

Kosten vermogensbeheer en transactiekosten Middelloonregeling

De totale uitvoeringskosten van vermogensbeheer en de transactiekosten beliepen voor 2021 € 62,2 miljoen (2020: € 55,2 miljoen). Dit bedrag bestaat uit:

Totale uitvoeringskosten vermogensbeheer en transactiekosten	2021		2020	
	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%
Uitvoeringskosten vermogensbeheer				
- kosten Bestuur en ondersteuning Bestuur en governance of controle	1.010	0,014	970	0,016
- fiduciair beheer (vast)	8.307	0,119	7.673	0,125
- fiduciair beheer (variabel)	3.965	0,057	2.350	0,038
- kosten onderliggende uitvoerende managers	33.146	0,475	24.299	0,396
- bewaarloon	1.089	0,016	864	0,014
- advieskosten	1.416	0,020	442	0,007
- overige (beleggings)kosten	0	0,0	279	0,005
Totaal	48.935	0,702	36.877	0,601
Transactiekosten	13.340	0,191	18.292	0,298

De kosten van de onderliggende uitvoerende (asset) managers zijn als volgt uit te splitsen:

(bedragen x € 1.000)	2021				2020			
	Vast	Variabel	Totaal	%	Vast	Variabel	Totaal	%
Vastrentend	7.207	0	7.207	0,103	6.975	0	6.975	0,114
<u>aandelen</u>	<u>4.053</u>	0	<u>4.053</u>	<u>0,058</u>	<u>4.190</u>	<u>0</u>	<u>4.190</u>	<u>0,068</u>
<i>core portefeuille</i>	11.260	0	11.260	0,161	11.165		11.165	0,182
private equity & infra	7.595	6.773	14.369	0,206	4.844	3.074	7.918	0,129
vastgoed	4.564	2.951	7.516	0,108	4.886	326	5.212	0,085
<u>overige beleggingen</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0,000</u>	<u>4</u>	<u>0</u>	<u>4</u>	<u>0,000</u>
<i>alternatives</i>	12.159	9.725	21.885	0,314	9.734	3.400	13.134	0,214
<u>overlays/transitie management</u>	0	0	0	0,000	0	279	0	0,005
	23.419	9.725	33.145	0,475	20.899	3.400	24.299	0,401

Toelichting uitvoeringskosten vermogensbeheer Middelloonregeling

In de jaarrekening worden de kosten vermogensbeheer verder gespecificeerd. Overeenkomstig de Richtlijnen voor de jaarverslaglegging 610 worden bepaalde kosten verrekend met aan het vermogensbeheer verbonden opbrengsten. Onderstaand worden de kosten van de uitvoering van het vermogensbeheer en de transactiekosten verder toegelicht. In tegenstelling tot de jaarrekening wordt hier uitgegaan van het principe: 'waar je kosten en opbrengsten hebt, saldeer je niet'. De jaarrekening en toelichting verantwoordt out-of-pocket kosten. Dit bestuursverslag verantwoordt alle kosten, ook als deze onderdeel van de koers of opbrengst zijn. Hierdoor sluiten de kosten in dit bestuursverslag niet direct aan op de jaarrekening.

De in de jaarrekening gepresenteerde vermogensbeheerkosten ad € 19,1 miljoen betreffen de 'out-of-pocket-kosten' aan fiduciair managers, engagementmanager, custodian en de aan vermogensbeheer toegerekende administratiekosten, bestuurskosten en financieel beheer. De vermogensbeheerkosten bestaan daarnaast uit de kosten van transitie management, de kosten van onderliggende uitvoerende managers (inclusief die van beleggingsfondsen en fund of funds) en overige beleggingskosten.

De kosten onderliggende uitvoerende managers zijn in 2021 met circa 7 basispunten (0,07%) gestegen ten opzichte van het vorige jaar. Als percentage van het gemiddeld belegd vermogen waren de vaste kosten fractioneel lager dan in 2020. Dit compenseerde de hogere performance fee op alternatieve beleggingen die het gevolg waren van positieve rendementen op dit deel van de portefeuille. De kosten in euro's zijn gestegen omdat het gemiddeld belegd vermogen is toegenomen (van € 6,1 miljard naar € 6,9 miljard).

Toelichting transactiekosten

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransacties tot stand te brengen en uit te voeren. De vaststelling van transactiekosten wordt bemoeilijkt doordat ze veelal onderdeel zijn van de koers- of prijsvorming. Hierdoor zijn deze kosten niet direct herkenbaar als kosten. Van deze kosten is, voor zover de werkelijke kosten niet bekend zijn, een inschatting gemaakt op basis van geldende transactiekosten per soort belegging en de omzet in de betreffende beleggingscategorie. De transactiekosten betreffen impliciete en expliciete transactiekosten, waaronder (prijs-)verschillen tussen de executieprijs en de mid-prijs op moment van handelen. Bij de beoordeling van de (relatieve) performance van de vermogensbeheerders hoeft hiermee geen rekening te worden gehouden, omdat deze kosten onderdeel vormen van het beleggingsresultaat.

Beïnvloedingsaspecten kosten vermogensbeheer

De kosten die zijn verbonden aan het vermogensbeheer moeten worden gezien in relatie tot het gekozen uitvoeringsmodel alsmede de gekozen beleggingsmix, bijbehorende benchmarkkosten, het meerjarig rendement en het risico. De omvang van deze kosten wordt door een (combinatie van een) zestal aspecten beïnvloed:

1. De governance: de wijze waarop de beleidsvorming en de uitvoering van het vermogensbeheer is vormgegeven. Het fonds werkt met twee fiduciair beheerders, zijnde een lead overlay manager en een manager of managers. Daarnaast is een engagement & voting manager actief en een custodian die diverse *value add services* (performance meting, compliance monitoring, tax reclaim et cetera) uitvoert. Deze dienstverlener voert ook het collateral management en securities lending uit. Het fonds heeft bestuursondersteuning die een coördinerende en controlerende functie vervult.
2. Beleggingsmix: het fonds maakt keuzes tussen liquide en illiquide beleggingen, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de daaraan verbonden risico's en kosten. De beheerkosten van alternatieve illiquide beleggingen zijn een veelvoud van de beheerkosten van liquide beleggingen.
3. De mate van actief of passief beheer: het fonds maakt per onderdeel van de beleggingsportefeuille op zorgvuldige wijze een keuze voor de mate van actief of passief beheer. Actief beheer is duurder dan passief management.
4. Directe of indirecte beleggingen: het fonds maakt bij de samenstelling van de beleggingsportefeuille per categorie een keuze voor direct of indirect beleggen (participaties in beleggingsfondsen).
5. Schaalgrootte: het fonds heeft over 2021 een gemiddeld belegd vermogen van circa € 6,9 miljard en vormt daarmee qua vermogen een middelgroot pensioenfonds. Voor de inkoopkracht maakt het fonds gebruik van de externe (fiduciair) managers.
6. Met de externe managers gemaakte fee-afspraken, die naast de vaste vergoedingen op basis van over meer jaren behaalde rendementen kunnen leiden tot een additionele variabele vergoeding.

Resultaten actief beheer

Bij de keuzes tussen liquide en illiquide beleggingen, tussen actief en passief beheer en tussen directe en indirecte beleggingen accepteert het fonds een hoger kostenniveau wanneer het verwachte extra rendement de hogere kosten en het (beperkt) hogere risico meer dan compenseert. Continu wordt bewaakt of dit uitgangspunt wordt gerealiseerd. Tot nog toe heeft de gekozen vermogensbeheerstructuur geleid tot een hoger extra rendement dan de hiermee gemoeide hogere kosten. Het extra rendement (vóór kosten) door actief beheer was over de afgelopen jaren als volgt:

2021:	+1,03% (core portefeuille +0,91%)	2017:	+0,85%
2020:	+1,85% (core portefeuille +2,00%)	2016:	+1,75%
2019:	+1,20% (core portefeuille +0,55%)	2015:	+0,40%
2018:	-/-0,20% (core portefeuille -/-0,00%)		

De managerkosten van de core portefeuille (aandelen en vastrentende waarden) bedragen 0,161%.

De meeropbrengst (ten opzichte van de benchmark) van de core portefeuille in absolute bedragen belooft over de jaren, 2019, 2020 en 2021 respectievelijk € 26.671 + € 106.399 en € 57.684. Totaal is derhalve met de core portefeuille (aandelen en vastrentende waarden) over deze driejaarsperiode ruim € 190 miljoen aan meeropbrengsten gerealiseerd.

Oordeel Bestuur

Het Bestuur heeft de kosten voor vermogensbeheer en de transactiekosten begin 2021 onderworpen aan een benchmarkonderzoek door IBI. Dit betreft wel de kosten over 2019. Als gekeken wordt naar pensioenfondsen met vergelijkbare vereiste dekkinggraad, dan liggen de vermogensbeheerkosten van SBZ Pensioen relatief hoog. Echter als we rekening houden met het feit dat het fonds kiest voor een actief beleggingsbeleid, waarmee de laatste jaren bewezen een hogere performance (positieve relatieve performance) werd behaald en het fonds kiest voor beleggingen in alternatieve beleggingscategorieën (private equity, infrastructuur, vastgoed en impact beleggingen), dan acht het Bestuur de kosten die hiermee gemoeid zijn acceptabel in de huidige omstandigheden. Het Bestuur van het fonds monitort nauwgezet of blijvend sprake is van een positieve relatieve performance van de

beleggingsportefeuille. Tegelijkertijd acht het Bestuur de kosten voor het fiduciair beheer hoog. Waar mogelijk worden acties ingezet om de kosten te verlagen.

Kosten vermogensbeheer Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling

De kosten voor het portefeuillebeheer voor risico deelnemers zijn afhankelijk van de gekozen beleggingsmix. Deelnemers hebben namelijk de keuze uit drie lifecycles (die naarmate de leeftijd hoger wordt minder in zakelijke waarden en meer in vastrentende waarden beleggen) en kunnen eventueel ook zelf hun eigen portefeuille samenstellen. Eind 2021 en 2020 was dit de verdeling:

(x € 1.000)	Managementfee		Op- en afslagen		Transactiekosten		Totaal	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Module Rente	6,4	1,3	0,2	0,3	6	1,7	12,6	3,3
Module Rendement	17,1	3,5	1,7	2,1	13,1	2,8	31,9	8,4
Module Matching	1,1	0,5	0,4	0,1	0,5	0,2	2	0,8
Subtotaal	24,6	5,3	2,3	2,5	19,6	4,7	46,5	12,5
Bankkosten	1,6	1,2	0	0	0	0	1,6	1,2
Rapportage	44,1	0	0	0	0	0	44,1	0
Totaal	70,3	6,5	2,3	2,5	19,6	4,7	92,2	13,7

Het gemiddeld belegd vermogen over 2021 was € 10,435 miljoen.

Oordeel Bestuur

Het Bestuur heeft de kosten voor vermogensbeheer en de transactiekosten niet onderworpen aan een benchmark-onderzoek premieregelingen. Het kapitaal in de modules zal de komende jaren significant groeien. Dit zal naar verwachting leiden tot lagere vaste kosten als percentage van het vermogen.

7. Beleggingsparagraaf

Ontwikkelingen in 2021

Overgang bestuursondersteuning

Maart 2021 is de ondersteuning op het gebied van vermogensbeheer overgegaan naar Montae & Partners vanuit Achmea Investment Management. Die overgang heeft gecontroleerd plaatsgevonden met behulp van een transitieplan. Dat plan bestond uit vier fases: inventarisatie, analyse, overdracht, implementatie & rapportage. Met deze fasering en het vooraf goed verkennen van mogelijke transitierisico's zijn efficiënte beheersmaatregelen opgesteld en die hebben gewerkt dan wel zijn niet nodig gebleken. Het Bestuur stelt vast dat alle betrokken partijen, waaronder Achmea Investment Management, goed samengewerkt hebben om deze transitie volledig en tijdig te laten plaatsvinden.

Beleggingsstrategie en evaluatie

Sinds 2019 werkt het fonds met een document Strategisch Beleggingsbeleid. In 2021 is een dergelijk document vastgesteld voor de periode 2021/2022. Daarin zijn eerdere besluiten, zoals het afbouwen of samenvoegen van kleinere allocaties in de beleggingsportefeuille vastgelegd evenals wijzigingen in de gebruikte benchmarks. In 2021 zijn deze besluiten uitgevoerd. Belangrijk onderdeel van het Strategisch Beleggingsbeleid zijn de afspraken met betrekking tot de periodieke evaluatie van onderdelen van het totale beleggingsbeleid. Zo heeft in 2021 een evaluatie plaatsgevonden van het risicokader, rente-afdekking, afdekken van valutarisico en het liquiditeitsbeleid. Onderzoeksvragen komen terug in een jaarlijks plan. Investment cases (kort onderzoek waarom je wel of niet in een bepaalde belegging wilt investeren) worden gebruikt om bestaande en nieuwe beleggingen/beleggingscategorieën te beoordelen. Aan de hand van een investment case bepaalt SBZ Pensioen of het in een bepaalde beleggingscategorie wil investeren en of deze categorie past binnen de beleggingsovertuigingen van het pensioenfonds.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

SBZ Pensioen is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid als een van de deelnemers aan de financiële markten. Maatschappelijke verantwoordelijkheid en oog voor de toekomst zijn onderdelen van de strategie van het fonds. In dat kader hanteert het fonds een beleggingsovertuiging/investment belief op het gebied van MVB dat richting geeft aan het denken en handelen wat betreft MVB. In termen van handelen heeft SBZ Pensioen in 2021 het volgende gedaan: eenduidige beleidsmatige en uitvoerende afspraken gemaakt op het gebied van het Internationaal MVB covenant (IMVB, waarbij vanaf 2022 het fonds de beleggingsportefeuille twee maal per jaar toetst aan de afgesproken standaards in het IMVB-Convenant) tussen diverse uitbestedingspartijen, afspraken gemaakt en actielijnen gedefinieerd om het klimaatrisico binnen en van de beleggingen nog beter inzichtelijk te maken en daar beleid op te ontwikkelen en een landenbeleid ontwikkeld waarin afspraken zijn vastgelegd over van welke landen wel of niet schuld papier wordt gehouden. In toenemende mate verwacht de EU dat pensioenfondsen rapporteren over (het gehalte van) duurzaamheid en verantwoord beleggen. Op die gebieden voldeed SBZ Pensioen 2021 aan de eisen vanuit wet- en regelgeving (te denken valt aan de EU Informatieverschaffingsrichtlijn of SFDR). Voor 2022 en verdere jaren zijn verdere stappen beoogd.

Uitbestedingspartijen

Er zijn veel partijen betrokken bij de uitvoering van het vermogensbeheer (naast pensioenbeheer en bestuursondersteuning). Desalniettemin is het belangrijk om periodiek en gestructureerd na te gaan of zij doen wat zij zouden moeten doen. Ook in 2021 zijn daarom de belangrijkste partijen geëvalueerd en leveren zij jaarlijks een standaardrapportage aan op basis waarvan bepaald kan worden ('assurance') of zij in control zijn bij de uitbesteding die het fonds aan hen doet. Naast deze werkzaamheden die altijd gedaan worden op het gebied van uitbesteding, is het fonds in 2021 gestart met een traject om te beoordelen welke partij het beste de beleggingen voor zijn rekening kan nemen rekening houdend met het nieuwe pensioenstelsel. Dat traject wordt in 2022 afgerond.

7.1 Risicohouding

De risicohouding is de mate waarin een groep deelnemers, gewezen deelnemers of pensioengerechtigden (hierna 'de deelnemers') beleggingsrisico's wil nemen om de doelstellingen te realiseren en de mate waarin deze groep beleggingsrisico's kan lopen. Het pensioenfonds legt de risicohouding vast waarop het beleggingsbeleid is gebaseerd. De risicohouding van SBZ Pensioen wordt als volgt omschreven:

Middelloonregeling

- Uitgangspunt is een nominaal pensioen en een reële ambitie conform arbeidsvoorwaardelijke afspraken.
- Sociale partners van alle aangesloten organisaties wensen de pensioenen zo veel mogelijk waardevast en toekomstbestendig te houden. Hiervoor zijn zij bereid risico te nemen in de beleggingen. Zij accepteren dat dit leidt tot een kans op korten van de aanspraken en rechten. Sociale partners wensen echter wel het risico op een tegenvallend pensioenresultaat te beperken.
- Sociale partners van alle aangesloten organisaties spreken de wens uit om de premie te dempen om deze zo stabiel mogelijk te houden. Voornaamste overwegingen hierbij zijn het lage premiestuur en de verwachting dat verdere verhoging ondermijnend is voor de bereidheid tot (vrijwillige) deelname aan SBZ Pensioen.
- Uit hoofde van evenwichtigheid is een voor alle verzekerden gelijke toeslagmaatstaf gekozen (prijsinflatie).
- Bij financiële tegenvallers hebben sociale partners de voorkeur voor de volgende volgorde van maatregelen:
 - Wijzigen risicoprofiel;
 - Verhogen van de premie;
 - Versoberen regeling (lagere opbouw);Het Bestuur werkt deze maatregelen nader uit in het Financieel crisisplan.
- Indien er gekort moet worden, hebben de sociale partners voorkeur voor een zo laag mogelijke korting om de pensioenuitkeringen van de gepensioneerden niet te veel te laten fluctueren. Derhalve wordt voor korten de maximaal toegestane spreiding gehanteerd.

Voor de lange termijn (de ondergrenzen)

De aanvangshaalbaarheidstoets, uitgevoerd in 2015, geeft de volgende uitkomsten:

- A. De mediaan van het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit een dekkingsgraad die gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad bedraagt 97%. Dit ligt hoger dan de vastgestelde ondergrens van 90%.
- B. Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkingsgraad bedraagt 94%. Dit ligt hoger dan de vastgestelde ondergrens van 90%.
- C. Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkingsgraad bedraagt in slecht weer (5% percentiel) 64%. De afwijking van de mediaan zou daarmee 32% bedragen en is kleiner dan de maximaal toegestane afwijking van 35%.

De afgesproken ondergrenzen hebben uitdrukkelijk een signaalfunctie. Worden de ondergrenzen overschreden dan geeft dit aanleiding tot nieuw overleg tussen Bestuur en sociale partners.

Voor de korte termijn (bandbreedte VEV)

De bandbreedte rondom het vereist eigen vermogen is bedoeld om uitvoering te geven aan het feitelijke beleggingsbeleid binnen de toegestane bandbreedtes rondom het strategische beleid. De toegestane bandbreedte rondom het VEV bedraagt 4%-punt naar boven en 4%-punt naar beneden.

Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling

Voor een premieregeling of een variabele uitkering komt de risicohouding van het fonds tot uitdrukking in de door het fonds gekozen maximaal aanvaardbare afwijking van het pensioen in een pessimistisch scenario ten opzichte van het verwachte pensioen in een verwacht scenario. In de opbouwfase gaat het hierbij om het verwachte pensioen op pensioendatum; in de uitkeringsfase om afwijking van het pensioen van jaar op jaar.

SBZ Pensioen heeft de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de Beschikbarepremieregeling en voor de Nettopensioenregeling:

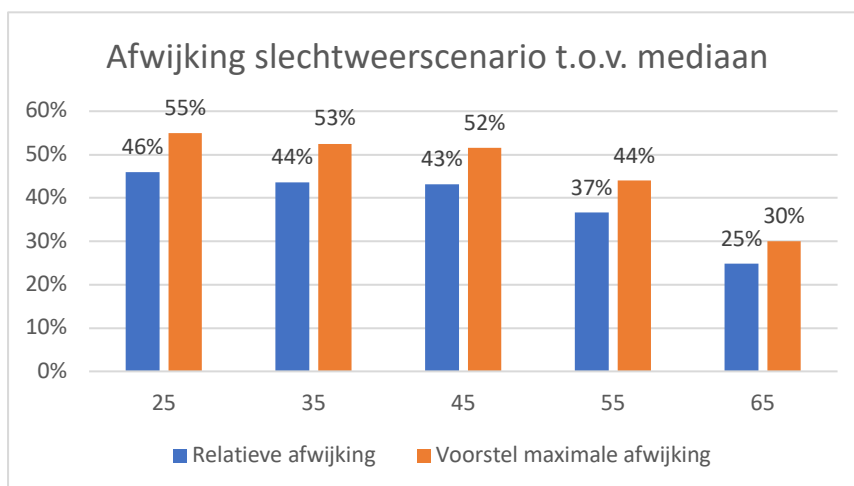
- De regelingen zijn eenvoudig van opzet en de keuzemogelijkheden zijn helder te communiceren met de deelnemers.
- De pensioenregelingen zijn goed te administreren tegen marktconforme kosten.
- De hoogte van de uitkeringen is door de jaren heen stabiel en naar verwachting stijgend, zodat er zicht is op aanpassingen aan de koopkrachtontwikkeling. De ingegane uitkeringen kunnen in enig jaar dalen, maar deze dalingen dienen beperkt te zijn.
- De beleggingsrisico's en biometrische risico's dienen in de uitkeringsfase collectief gedeeld te worden.

- Er dient een geleidelijke overgang te zijn van de opbouwfase naar de uitkeringsfase.
- De deelnemer dient de opt-out mogelijkheid te krijgen om de uitkeringen elders onder te brengen.
- Tijdens de opbouwfase dienen de deelnemers een individuele keuze te kunnen te maken voor leeftijdsafhankelijke beleggingsmixen (“lifecycles”). De doelstelling is om de default lifecycle zodanig in te richten dat minimaal een zelfde pensioen wordt behaald als volgens de vaste mix van de middelloonregeling, ook in een slecht scenario.
- Daarnaast dient er voor deelnemers die veel kennis en ervaring hebben met zelf beleggen de mogelijkheid te zijn voor vrij beleggen.
- De premiestaffels zijn gebaseerd op 3% rekenrente of een marktrente staffel.

Opbouwfase

- De aanwezigen konden zich vinden in het besluit van het Bestuur om geleidelijke inkoop in het uitkeringscollectief over een periode van 10 jaar voorafgaand aan pensioendatum mogelijk te maken.
- De aanwezigen gaven aan zich te kunnen vinden in de uitgangspunten voor de vormgeving van de lifecycles en het hieruit volgende resultaat.

De partijen kunnen zich vinden in de voorgestelde maximale afwijkingen, op basis van 20% opslag op de huidige afwijkingen.

Uitkeringsfase

- De partijen kunnen zich vinden de gehanteerde uitgangspunten voor enerzijds koopkrachtbehoud en anderzijds stabiliteit en een gemiddeld dalend uitgavenpatroon.
- Zij konden daarmee instemmen met de gekozen beleggingsmix van 30% rendementsportefeuille en 70% matchingportefeuille.
- De partijen kunnen zich vinden in de gemaakte keuze om default geen stijging of daling in te kopen, omdat in combinatie met de gekozen beleggingsmix nu wordt voldaan aan de wens ten dele koopkrachtbehoud te bereiken en tegelijk ook aan te sluiten bij het gemiddelde uitgavenpatroon van een gepensioneerde.
- Meerdere personen geven aan de wens tot spreiding van beleggingsschokken en overige schokken bij de gepensioneerden zelf te willen (laten) toetsen. Zonder deze uitvraag onder gepensioneerden, neigden een aantal aanwezigen naar een iets langere spreidingsperiode (4-5) jaar.

Het Bestuur geeft gehoor aan de wens om de spreiding van de beleggingsschokken en overige schokken bij de gepensioneerden zelf te toetsen. Dit vindt plaats in het risicobereidheidsonderzoek in Q1 2022.

7.2 Beleggingsbeleid

SBZ Pensioen wil een goed en betaalbaar pensioen regelen voor haar deelnemers. Om dit waar te kunnen maken zijn de pensioenpremies alleen niet genoeg. Daarom wordt belegd en neemt het fonds beleggingsrisico's. Maar SBZ Pensioen wil geen te grote risico's nemen. Want dat zou de financiële gezondheid van het fonds in gevaar

kunnen brengen en daarmee het pensioen van onze deelnemers. Het Bestuur doet daarom normaliter om het jaar onderzoek naar de beste combinatie van rendement en risico (ALM-studie). Hieruit volgt de strategische portefeuille. Binnen bandbreedtes kan het fonds dynamisch beleid voeren. Hierbij wordt op grond van diverse kwantitatieve en fundamentele besliscriteria risico toegevoegd of afgebouwd.

Op grond van de Pensioenwet houdt het fonds bij het samenstellen en invullen van haar beleggingsbeleid rekening met het volgende:

- Het beleggingsbeleid is vastgesteld door middel van een gedegen onderzoek en sluit aan op de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het fonds.
- Bij het hiervoor genoemde onderzoek worden realistische en haalbare aannames gehanteerd en gevoeligheidsanalyses uitgevoerd.
- In het onderzoek naar het beleggingsbeleid is expliciet rekening gehouden met de verplichtingenstructuur, inclusief het toeslagbeleid.

De uitgangspunten voor de uitvoering van het beleggingsbeleid zijn verwoord in de abtn en het Strategisch Beleggingsbeleid. SBZ Pensioen opereert in een maatschappelijke context. Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) speelt dan ook een grote rol binnen het pensioenfonds.

7.2.1 Portefeuillesamenstelling Middelloonregeling

Het fundament voor de portefeuillesamenstelling in 2021 is gelegd met het ALM-onderzoek dat in 2020 plaatsvond. De portefeuille is in 2021 op een aantal terreinen aangepast. Deze aanpassingen stelden SBZ Pensioen onder andere in staat om nog beter haar eigen beleid te voeren namens de deelnemers. Zo zijn de fondsbeleggingen in bedrijfsobligaties omgezet naar mandaatbeleggingen. SBZ Pensioen stelt bij mandaatbeleggingen zelf de criteria samen en hanteert de eigen uitsluitingenlijst. Daarnaast is de aandelenportefeuille aangepast. Deze portefeuille bestaat nu uit twee in plaats van vier onderdelen. SBZ Pensioen kent geen separate allocatie meer naar defensieve aandelen en aandelen uit de zogenaamde frontier markten. In 2021 is ook onderzoek gedaan naar de opvolging van de 'kleine allocaties studie' van 2020. In 2022 implementeert het fonds de besluiten hierover. De portefeuillesamenstelling zal dan vereenvoudigen doordat SBZ Pensioen afscheid neemt van de allocaties naar leveraged loans en schuld in harde valuta uit opkomende landen. De normgewichten in 2021 laten kleine aanpassingen zien ten opzichte van 2020.

In lijn met het beleid van SBZ Pensioen zal in 2022 weer een ALM-onderzoek plaatsvinden. Hierbij zal net als in 2020 centraal staan hoe wij kunnen inspelen op de nieuwe pensioenregels waar de regering aan werkt. In het bijzonder zal er worden gekeken of de huidige portefeuillesamenstelling nog geschikt is voor een eventuele overgang naar één van de twee pensioenregelingen die de regering gaat voorschrijven.

In onderstaande tabel vindt u de marktwaarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende deelportefeuilles per zowel ultimo 2020 als ultimo 2021. In de jaarrekening worden de beleggingen weergegeven naar beleggingscategorie inclusief cash, vorderingen en schulden per beleggingscategorie.

Bedragen	Marktwaarde per 31 december 2021			Marktwaarde per 31 december 2020		
	Bedrag	Percentage	Norm-%	Bedrag	Percentage	Norm-%
(x € 1.000):						
Matching Totaal	4.344.034	60,52%	60,0%	4.527.028	63,65%	60,0%
<i>Matching Core</i>			25,0%			25,0%
Rente afdekking matchportefeuille	-40.587	-0,58%	N.v.t.	293.376	4,12%	N.v.t.
Valuta afdekking matchportefeuille	-23.821	-0,33%	N.v.t.	34.536	0,49%	N.v.t.
Euro Staatsobligaties	1.580.943	22,03%	20,0%	1.484.110	20,87%	20,0%
Euro Staatsobligaties-	358.980	5,00%	5,0%	343.462	4,83%	5,0%
Long duration						

<i>Matching overig</i>			35,0%			
Hypotheke	623.168	8,68%	10,0%	611.589	8,60%	10,0%
Bedrijfsobligaties	1.845.333	25,72%	25,0%	1.759.775	24,74%	25,0%
Return Totaal	2.831.342	39,47%	40,0%	2.585.640	36,35%	40,0%
<i>Return Core</i>			27,5%			27,5%
Aandelen wereldwijd	1.507.324	21,01%	19,75%	1.015.377	14,28%	
Aandelen defensief				251.655	3,54%	3,5%
Aandelen EM core	186.303	2,60%	2,75%	256.176	3,60%	3,5%
Aandelen EM ext.				69.768	0,98%	1,0%
EMD LC	101.752	1,42%	5,0%	212.070	2,98%	3,0%
EMD HC	95.376	1,33%				
Leveraged Loans	171.240	2,39%		164.994	2,32%	2,5%
Valuta afdekking re- turnportefeuille	-19.949	-0,28%	N.v.t.	25.962	0,37%	N.v.t.
<i>Return Alternatives</i>	789.296	11,00 %	12,5%	589.638	8,29%	12,5%
Onroerend goed	455.217	6,34%	6,0%	362.336	5,09%	6,0%
Private equity	139.044	1,94%	1,5%	103.925	1,46%	2,0%
Infrastructuur	74.308	1,04%	1,5%	61.037	0,86%	1,5%
Impact investments	79.182	1,10%	2,0%	36.040	0,51%	2,0%
Cash	41.545	0,58%	1,5%	26.300	0,37%	1,0%
Totaal portefeuilles	7.175.517	100,0%		7.112.500	100,0%	

* Er is in het Strategisch Beleggingsbeleid 2021 een strategisch allocatie van 5% naar uitsluitend EMD LC. Daar vallen zowel EMD LC alsook EMD HC en bank loans onder. Er is dus geen normgewicht geformuleerd voor HC en Bank Loans. In 2022 wordt de strategische allocatie van 5% EMDLC ook volledig in die categorie ingevuld.

De werkelijke portefeuille wijkt geregeld, binnen bandbreedtes, af van de strategische normportefeuille. Dit komt door verschillen in waardeontwikkeling, verminderde liquiditeit of toegankelijkheid van de betreffende beleggingstels (zoals vastgoed, infrastructuur en private equity), of door dynamisch beleid.

Matchingportefeuille

De matchingportefeuille heeft als voornaamste doel om een deel van het renterisico van de aanspraken af te dekken. Het vormt het min of meer zekere blok van de beleggingsportefeuille. Deze portefeuille belegt dan ook voornamelijk in kredietwaardige staatsobligaties, bedrijfsobligaties en woninghypotheken. Het deel van de vastrentende waarden portefeuille dat behoort tot de rendementsportefeuille, heeft als hoofddoel om voldoende inkomsten te genereren om de dekkingsgraad op gewenst niveau te krijgen en behouden. Het extra rendement moet worden behaald door een grotere verscheidenheid aan risicobronnen aan te boren. Dit gaat naast renterisico vooral om meerdere vormen van kredietrisico en in mindere mate ook valutarisico.

Returnportefeuille

De volledige aandelenportefeuille behoort tot de return (of rendements)portefeuille. Blootstelling naar aandelenrisico vormt de groeimotor voor de beleggingsportefeuille. Het brengt meer wisselvalligheid in de resultaten maar is van groot belang voor het behalen van voldoende rendement op de langere termijn. De portefeuille is grotendeels belegd in de Wereldwijde Aandelenportefeuille. Daarnaast kent SBZ Pensioen een separate allocatie naar opkomende landen. Deze allocatie sluit goed aan bij de ALM-uitkomsten uit 2020 en past bij het toenemende belang van deze opkomende landen in de wereldeconomie. Zowel de Wereldwijde Aandelen als de Opkomende Landen aandelenportefeuille zijn goed gespreid over meerdere beleggingsstrategieën, sectoren, landen en

kapitalisatiewaarden. Naast aandelen wordt ook belegd in staatsobligaties in opkomende landen en leningen met een lagere kredietwaardigheid en daarmee groter rendementspotentieel.

Alternatieve beleggingen

De volledige portefeuille Alternatieve Beleggingen behoort tot de returnportefeuille en heeft tot doel om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde dekkingsgraadontwikkeling en daarmee uitzicht op toeslagverlening. De basis voor het beleggen in deze portefeuille is de verwachting dat deze het rendementsrisicoprofiel van de totale portefeuille zal verbeteren doordat er nieuwe bronnen van rendementen worden aangeboord. De portefeuille bestaat uit beleggingen in vastgoed, infrastructuur, private equity en impactbeleggingen. De laatste drie categorieën worden onder een categorie geschaard; private markten/impact. Van de strategische weging van 11%-punt van de alternatieve beleggingen portefeuille is 10,1%-punt ingevuld. In 2021 zijn nieuwe commitments gedaan voor impactbeleggen.

Overlays

Afdekking renterisico

De strategische afdekking mag variëren tussen 52,5% en 67,5% van de waarde van de verplichtingen op marktrente. Daarnaast geldt een operationele bandbreedte van +/- 2,5%-punt. In heel 2021 is een neutrale positie (60% hedge op basis van marktrente) nagestreefd. Er is in 2021 onderzoek gedaan of de renteafdekking nog passend is bij het toekomstige pensioenstelsel. Op basis van de toen beschikbare informatie is besloten dat er geen reden was om de afdekking aan te passen.

Afdekking aandelenrisico

Het fonds heeft in 2021 geen bescherming op de aandelenportefeuille gehad.

Afdekking valutarisico

Binnen verschillende mandaten wordt in vreemde valuta belegd. De resultaten van deze managers zijn dus afhankelijk van valutaschommelingen. Het valutarisico in de matchingportefeuille wordt voor 100% afgedekt. In de rendementsportefeuille worden de belangrijkste valuta's (US dollar, Japanse Yen en Britse pond) deels afgedekt (2021: resp. circa 70% voor de USD, 0% voor de Yen en 0% voor het Britse pond). De overige valuta's van ontwikkelde landen worden geheel afgedekt. Het valutarisico in lokale valuta's van emerging markets wordt niet afgedekt. De redenen hiervoor zijn de kosten en de (op langere termijn) veronderstelde appreciatie van deze valuta's als gevolg van de hogere groei in deze landen. Hierbij wordt het renteverskil van deze valuta ten opzichte van ontwikkelde valuta meegenomen.

Liquide middelen

De portefeuille houdt een bedrag in liquiditeiten aan in verband met de opbouw van de portefeuille alternatieve beleggingen en voor de cash flow-verplichtingen uit de Overlays (rente en valuta's).

Dynamisch beleid

In 2021 was er geen sprake van een dynamisch beleid.

Herstelsituatie

Er was in 2021 sprake van een herstelplan. Het fonds heeft het risicoprofiel daarom niet doelbewust vergroot ten opzichte van het beleid c.q. de strategie ten tijde vóór het ontstaan van het reservetekort

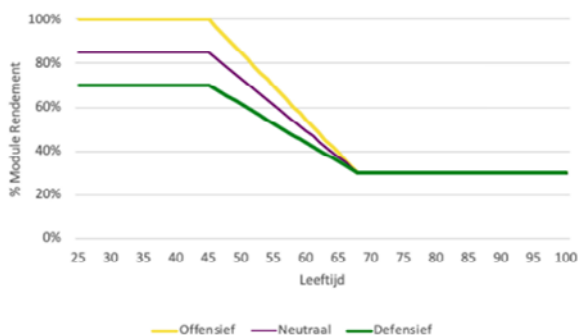
7.2.2 Portefeuillesamenstelling Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling

De lifecycles van deze premieregelingen zijn niet gewijzigd in 2021. De lifecycleportefeuilles worden per leeftijdscategorie en risicoprofiel samengesteld uit modules en de modules uit beleggingsfondsen. De verdeling over deze beleggingsfondsen komt tot stand door de matching- en rendementsportefeuilles van de Middelloonregeling zo goed mogelijk te vertalen (mapping).

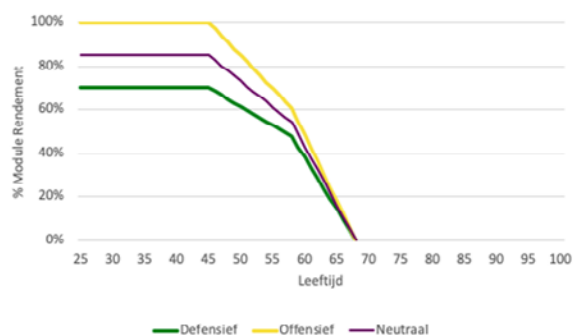
Hieronder staan de profielen bij doorbeleggen en voorsortierend op een vaste uitkering. Bij variabel pensioen vindt inkoop in Collectief Variabel Pensioen geleidelijk plaats tussen 58 en 68 jaar. Dan hebben deelnemers dus 10 jaar

lang zowel een kapitaal als aanspraken in het Collectief. De grafiek laat de doorkijk zien van beide vermogensverdelingen.

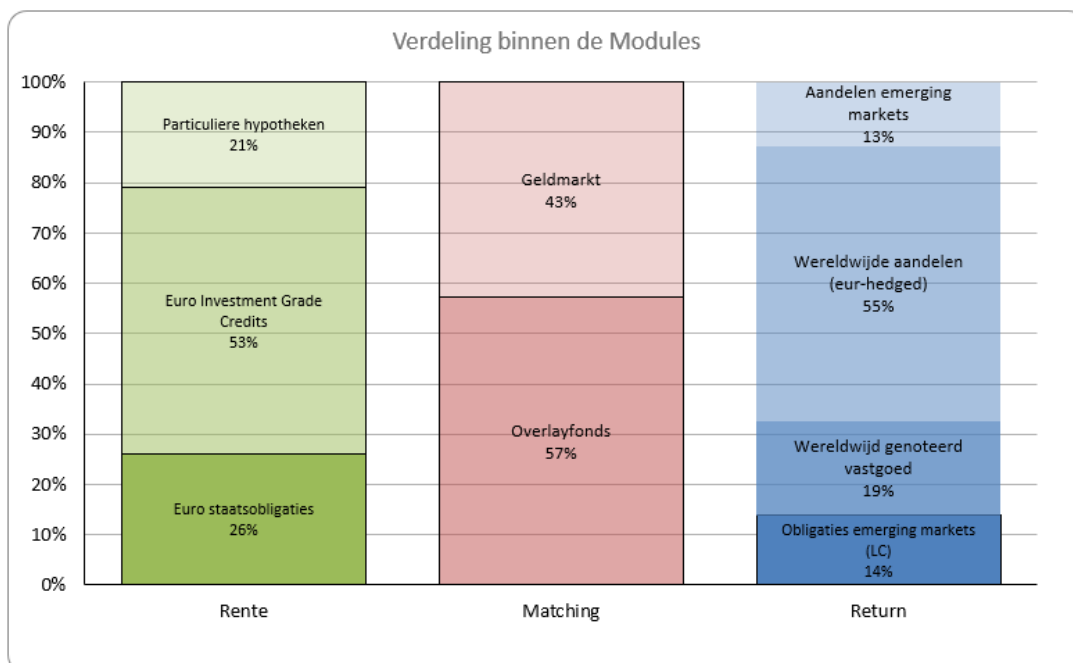
Lifecycles bij doorbeleggen

Lifecycles bij shoprecht (vaste uitkering)

De modules zijn samengesteld uit beleggingsfondsen. De strategische weging was eind 2021 als volgt:

De werkelijke portefeuille wijkt geregeld, binnen bandbreedtes, af van de strategische normportefeuille. Dit komt door verschillen in waardeontwikkeling.

Bedragen	2021		2020	
	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht
(x € 1.000):				
Module Rente	4.338	22,30%	1.034	32,73%
Bedrijfsobligaties	2.292		551	
Staatsobligaties	2.033		481	
Liquide middelen	13		2	
Module Rendement	13.865	71,26%	1.807	57,20%
Aandelen opkomend	1.510		226	
Aandelen ontwikkeld	7.949		1.009	
EMD LC	1.462		75	

Onroerend goed	2.878		330	
EMD HC	N.v.t.	N.v.t.	57	
High Yield	N.v.t.	N.v.t.	97	
Liquide middelen	64		13	
Module Matching	1.252	6,44%	316	9,99%
Liquide middelen	6		31	
Geldmarktfonds	503		90	
Overlayfonds	743		193	
Totaal	19.455	100,0%	3.157	100,0

De grote verschuiving naar Module Rendement heeft als oorzaak een grote instroom van (jongere) deelnemers.

Rendementsmodule

Binnen de rendementsmodule zijn de wereldwijd belegde aandelen de voornaamste rendementsdriver geweest in 2021. Reden voor het gedurende 2021 aanhoudende positieve sentiment is de robuuste economische groei in de ontwikkelde landen, volgend op het bewogen jaar 2020 waarin de Coronapandemie uitbrak. De opkomst van een nieuwe virusvariant leek in november 2021 voor grote onrust te gaan zorgen op de financiële markten, later dat kwartaal namen deze zorgen echter al weer snel af.

Rentemodule

Deze modules bestaat uit zowel staatsobligaties als bedrijfsobligaties, ook wel “vastrentende waarden” genoemd. In deze module is duidelijk het effect van oplopende renteniveaus waarneembaar, beide categorieën laten immers over het afgelopen jaar een negatieve performance zien. Daarbij geldt dat gedurende de tweede helft van 2021 de “spreads” (kredietopslagen bovenop de risicovrije rente) begonnen op te lopen, dit heeft een drukkend effect gehad op het rendement van de bedrijfsobligaties in deze module.

Afdekking renterisico

De Modules Rente en Matching zorgen samen voor een gedeeltelijke afdekking van het renterisico voor deelnemers. Voor een jongere is het renterisico bijna niet afgedekt. Naarmate een deelnemer ouder wordt, dekken wij het renterisico meer af. De norm is dat het renterisico van iemand van 68 jaar of ouder voor 70% is afgedekt. Tenzij een deelnemer op 58-jarige leeftijd voorlopig kiest voor een vast pensioen vanaf de pensioendatum. In dat geval bouwen we het risico verder af.

Afdekking valutarisico

In de Modules Rente en Matching is geen sprake van valutarisico. In de Module Rendement dekken we vreemde valuta gedeeltelijk af. Dit doen we door een verdeling over beleggingsfondsen met, en beleggingsfondsen zonder valuta-afdekking te kiezen. De normafdekking voor 2021 was 41%. Dit percentage is afgeleid van de blootstelling naar vreemde valuta in de beleggingen voor de Middelloonregeling.

7.3 Verantwoord Beleggen

SBZ Pensioen beheert geld voor haar deelnemers. Het belangrijkste doel daarbij is een goed pensioen realiseren. Daarbij vindt het fonds dat het als beheerder een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft die goed aansluit bij de deelnemers. SBZ Pensioen is ervan overtuigd dat financieel rendement en maatschappelijke verantwoordelijkheid samengaan.

Bij het beleggen kijken de beheerders naar, onder andere, de bedrijfseconomische vooruitzichten van een bedrijf, maar ook naar het functioneren van een bedrijf. Ondernemingen die minder goed presteren in hun maatschappelijke context lopen het risico dat zij worden uitgesloten. Dit maakt een beroep op bijvoorbeeld de kapitaalmarkten moeilijker en daarmee duurder, en staat daarmee de groei en de winstgevendheid van de onderneming in de weg. Ook lopen deze bedrijven mogelijk risico op claims en het risico dat consumenten hun producten links laten liggen. Daarom kiest SBZ Pensioen er bewust voor verantwoord te beleggen. Ondernemingen worden beoordeeld op hun “license to operate”.

Jaarlijks onderzoekt de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) wat de prestaties zijn van de 50 grootste pensioenfondsen op het gebied van verantwoord beleggen. In 2021 is SBZ Pensioen uitgekomen op een 14de plek in de ranglijst, met een totaalscore van 2,7 en twee sterren (2020: een 9de plaats met een score van 2,8 en twee sterren). SBZ Pensioen kreeg plek 3 in zijn omvangscategorie. De totaalscore op de diverse onderdelen van de benchmark is onveranderd gebleven ten opzichte van 2020. Op onderdelen scoort het fonds beter dan vorig jaar: voorbeelden van die ontwikkeling zijn het opnemen van duurzame obligaties en het meenemen van de betrokkenen in het vormgeven van duurzaamheidsactiviteiten). En op sommige onderdelen scoort het fonds slechter doordat VBDO op die onderwerpen de lat hoger legt dan vorig jaar: denk aan de uitvoering van het actief aandeelhouderschap. In een benchmarkonderzoek zoals VBDO is de score ook afhankelijk van ontwikkelingen bij de andere fondsen in het onderzoek: wat het fonds daarvan leert is dat het belangrijk is om een concrete klimaatdoelstelling te hebben en om transparant te blijven over duurzaamheid naar de betrokkenen toe. Op deze beide vlakken verwacht het fonds in 2022 verdere stappen te zetten.

Doorontwikkeling beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

In 2018 is na diverse discussies in de Beleggingsadviescommissie en het Bestuur besloten via een top down-benadering tot vernieuwd beleid te komen. Dit beleid is medio 2019 door het Bestuur vastgesteld, vanuit de missie, visie en strategie van het fonds en de prioriteiten die SBZ Pensioen stelt aan haar maatschappelijke betrokkenheid. Hierbij spelen we in op ontwikkelingen in de markt en de maatschappij. Zo heeft een aantal Nederlandse pensioenfondsen samen met de overheid een IMVB-convenant gesloten. Dit convenant is ook door SBZ Pensioen ondertekend. Eind 2020 heeft SBZ Pensioen het leidende principe van het IMVB-convenant – lange termijn waarde creatie – in zijn beleid ondertekend en in 2021 heeft SBZ Pensioen de contracten met externe dienstverleners hierop aangepast. Aankomend jaar worden er verdere stappen gezet op het vlak van implementatie van het IMVB-convenant. Ook zal het MVB-beleid worden doorontwikkeld op het gebied van klimaatrisico.

Naast de basisthema's 'mensenrechten', 'wettelijke uitsluitingen' en 'goed bestuur' zijn de SBZ Pensioen focus-thema's:

1. Bevordering efficiency in en toegang tot gezondheidszorg;
2. Financiële zekerheid voor individuen;
3. Klimaat en milieu.

Voor de implementatie van het fondsbeleid gebruiken we vier methodes: ESG-integratie, Actief aandeelhouderschap, Uitsluiten en Impactbeleggen. Hieronder geven we een update.

ESG-integratie

(ESG staat voor Environment, Social en Governance, oftewel Milieu, Sociale aspecten en Goed ondernemingsbestuur)

In de beleggingsprocessen van SBZ Pensioen wordt het effect van ESG-factoren op de beleggingsrisico's en het rendement expliciet meegewogen. Dit doen we bijvoorbeeld bij de selectie en monitoring van vermogensbeheerders. Het pensioenfonds verwacht van haar vermogensbeheerders dat zij een MVB-beleid hebben dat aansluit bij (inter)nationaal geaccepteerde normen en dat niet leidt tot te hoge risico's. Daarnaast brengt SBZ Pensioen in kaart hoe de portefeuille is verdeeld over ESG-scores en hoe deze scoort op CO₂-uitstoot (t.o.v. de benchmark). De ESG-beoordeling is een vast onderdeel van de due diligence die wordt uitgevoerd bij de selectie van een beheerder. Ook is dit onderdeel van de monitoring per kwartaal. Alleen asset-managers die een hoge ESG-score kennen worden geselecteerd. Het beleid en de organisatie van deze managers kenmerken zich door integratie van maatschappelijke betrokkenheid in de ondernemings- en beleggingsprocessen.

In 2021 heeft SBZ Pensioen haar integrale ESG-rapportage verder verbeterd. Deze rapportage laat onder andere overzichtelijk zien waar en hoe SBZ Pensioen ESG in zijn beleggingsbeleid integreert. SBZ Pensioen is in staat de CO₂-voetprint van zijn portefeuille te meten en laat de ontwikkeling hiervan zien in de rapportage.

Actief aandeelhouderschap – in gesprek met bedrijven

Bij het beleggen kijken we naar de winst van een bedrijf, maar ook naar het functioneren van een bedrijf. Robeco of de onderliggende fondsbeheerder gaat namens SBZ Pensioen actief in gesprek met bedrijven over goed

ondernemingsbestuur, sociale omstandigheden en milieubeleid. We noemen dat 'engagement'. Het doel is bij de bedrijven verbeteringen op deze gebieden te realiseren. Per kwartaal maken we hiervan een rapportage. Die is te vinden op onze website.

De (nieuwe) engagementthema's van Robeco voor dit jaar en de komende jaren zijn, waar het SBZ Pensioen betreft, gericht op 'het oplossen van milieuvraagstukken'; 'het leveren van een bijdrage aan het behoud van biodiversiteit' en 'diversiteit, gelijkheid en inclusiviteit'. Het verlies aan biodiversiteit, dat naar verwachting de komende decennia een steeds grotere impact zal hebben op de samenleving, is een grote uitdaging. Dit thema richt zich op ondernemingen met toeleveringsketens die zijn blootgesteld aan grondstoffen met een hoog risico zoals cacao, rubber, soja, rundvlees en tropisch hout en pulp. Een ander engagement-traject richt zich op de groeiende noodzaak voor het decarboniseren van ondernemingen – en daarmee portefeuilles – om te voldoen aan de toezeggingen uit het Klimaat Akkoord van Parijs.

In 2021 heeft Robeco het engagement-traject omtrent de risico's van overmatig gebruik van suiker afgesloten. Deze was gestart in 2017. Over die periode heeft Robeco met acht ondernemingen gesproken. Successen zijn er behaald op diverse vooraf geformuleerde doelstellingen: verantwoordelijke marketing, innovatie, product herformulering, product verpakking en verantwoordelijke lobby.

Er is helaas ook een aantal engagementtrajecten minder succesvol afgesloten, bijvoorbeeld met betrekking tot de thema's "Climate Action" en "Palmolie". Bij het eerstgenoemde thema lag de focus op het verbeteren van de governance in relatie tot klimaatverandering en het beperken van de CO₂-uitstoot. Bij "Palmolie" lag de focus op het aanmoedigen van palmoliebedrijven tot het verduurzamen van minimaal 20% van hun plantages.

Voorbeeld van engagement: beperken klimaatverandering

Volgens het World Energy Outlook-rapport van het Internationaal Energieagentschap moet de totale CO₂-uitstoot in 2030 met ongeveer 45% zijn gedaald ten opzichte van het niveau van 2010 om in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) bevestigt deze vooruitzichten en stelt dat de wereld, als deze reductie van 45% is gerealiseerd, de uitstoot vervolgens moet blijven verminderen om in 2050 een netto CO₂-uitstoot van nul te bereiken.

De relevantie voor beleggers van dit engagementprogramma hangt af van de systeemrisico's die de klimaatverandering met zich meebrengt voor de wereldeconomie en het financiële systeem. Ondernemingen hebben te maken met aanzienlijke transitierisico's, waaronder juridische kwesties, technologische ontwikkelingen en veranderingen in de markt. Ondernemingen worden ook geconfronteerd met fysieke risico's als gevolg van extreme weersomstandigheden, zoals orkanen en overstromingen, en de langetermijnkwestie van een stijgende zeespiegel. Dit kan leiden tot schade aan activa of een stijging van de kosten door verstoring van de toeleveringsketen. Naast deze risico's zijn er ook kansen voor ondernemingen. Ondernemingen kunnen groei stimuleren door zich in te zetten om klimaatverandering tegen te gaan of zich daaraan aan te passen. Op die manier kunnen ze profiteren van de gevolgen van de transitie, bijvoorbeeld door kansen te benutten voor efficiënt gebruik van hulpbronnen en kostenbesparingen, over te schakelen op energiebronnen met een lagere uitstoot, vergelijkbare ontwikkelingen op het gebied van producten en diensten na te streven en nieuwe markten met een lagere CO₂-uitstoot aan te boren.

Voorbeeld van engagement: behoud van biodiversiteit

Onze wereld is afhankelijk van biodiversiteit, omdat die noodzakelijk is voor veel aspecten van ons leven, zoals voedselvoorziening en medicijnen. Ongeveer EUR 36 biljoen van de economische waarde die ieder jaar wordt gegenereerd, is (grotendeels) afhankelijk van de natuur. Dat komt neer op 50% van het wereldwijde bbp. Het verlies aan biodiversiteit brengt risico's en kansen met zich mee voor ondernemingen en beleggers. Als er geen grondstoffen meer beschikbaar zijn, met de kwaliteit en in de hoeveelheid die nodig is voor optimale productie, kan verlies aan biodiversiteit directe gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. Zo kan de prijs van grondstoffen stijgen, wat mogelijk effect heeft op de winst van ondernemingen, hetgeen een risico kan vormen voor de toekomstige kasstroom. Ondernemingen moeten strategieën ontwikkelen om hun afhankelijkheid van biodiversiteit aan te pakken, zodat ze hun bestaansrecht (license to operate) kunnen behouden en hun toeleveringsketens veilig kunnen stellen. Ondernemingen kunnen verliezen lijden door een beperking van de markttoegang, financiële schade of hogere

belastingen als gevolg van hun negatieve impact op de biodiversiteit. Beleggers kunnen een cruciale rol spelen in het beperken van het verlies aan biodiversiteit door beter te begrijpen welke impact dit heeft op ondernemingen in verschillende sectoren en door een dialoog over dit onderwerp aan te gaan met de ondernemingen waarin ze beleggen.

Voorbeeld van engagement: diversiteit, gelijkheid en inclusiviteit

Menselijke ontwikkeling is vitaal voor een duurzame en verantwoorde wereld. Dit engagement-traject streeft naar diversiteit op de werkvloer en gelijke rechten - in het bijzonder voor vrouwen. Hierbij moet gedacht worden aan een betere representatie van vrouwen in raden van bestuur en een betere representatie in sectoren waar mannen in de meerderheid zijn. Ook streeft dit traject naar een gelijke beloning tussen vrouwen en mannen in dezelfde positie. Dit engagement-traject vraagt bedrijven om meer inzicht te geven over de samenstelling van de werkvloer, promoties, recruitment en beloningen. Naar verwachting zal dit engagementtraject drie jaar duren.

Actief aandeelhouderschap – stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Namens SBZ Pensioen stemt Robeco op aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin we aandelen hebben. Dit betekent dat we bij bedrijven waarvan we aandelen hebben voor of tegen voorstellen kunnen stemmen. Het gaat dan om voorstellen op het gebied van milieubeleid, sociale omstandigheden of ondernemingsbestuur. U vindt de stemrapportages op onze website.

Op de bijna 500 jaarvergaderingen waarop het pensioenfonds gestemd heeft in 2020 is op circa 65% van die vergaderingen tegen één of meer door de beursgenoteerde onderneming ingebrachte agendapunten gestemd. Door het stemrecht te gebruiken motiveren we bedrijven om onze MVB-oogmerken mee te wegen in hun besluitvorming.

Landen en bedrijven uitsluiten

SBZ Pensioen bezit geen beleggingen die volgens de wet verboden zijn. Hiervoor wordt er naar internationale sanctielijsten gekeken. Ook belegt SBZ Pensioen niet in bedrijven die zich bezighouden met controversiële wapens. Daarnaast kunnen bedrijven of landen op de lijst komen omdat ze op andere manieren de regels schenden op het gebied van milieu en klimaat, sociale omstandigheden, waarbij uitdrukkelijke aandacht aan mensenrechten wordt besteed, of goed ondernemingsbestuur. In principe sluit SBZ Pensioen bedrijven uit die zich schuldig maken aan grove schendingen van de richtlijnen van de OESO en Verenigde Naties ("in principe" is hier opgenomen omdat in de beleggingsfondsen mogelijk anderszins ondernemingen zijn opgenomen die in rechtstreekse mandaten uitgesloten zouden worden door SBZ Pensioen). Daarnaast heeft SBZ Pensioen al langer geleden besloten niet te beleggen in tabaksfabrikanten. Ook belegt SBZ Pensioen niet in bedrijven die meer dan 10% van hun omzet halen uit de opwekking van energie met thermische steenkool en/of uit oliewinning uit teerzanden en/of uit arctic drilling (fossiele brandstoffen uit de poolgebieden).

In 2021 heeft SBZ Pensioen haar uitsluitingenbeleid voor staatsobligatieportefeuille verder verfijnd. Sommige landen worden uitgesloten op basis van wapenembargo's en sanctielijsten. Het universum dat dan overblijft screenen we op basis van de UN Sustainable Development Goals en de Freedom House Index (een maatstaf voor de kwaliteit van mensenrechten). Per land beoordeelt SBZ Pensioen of het land wordt opgenomen in het SBZ-universum.

Positieve impact (voorlopig alleen in de Middelloonregeling)

SBZ Pensioen doet ook aan *impactbeleggen*. Daarmee richt het fonds zich naast financieel resultaat extra op (impact hebben op) maatschappelijk resultaat. Een deel van de Rendementsportefeuille is hiervoor niet ingericht volgens een klassieke benchmark maar speciaal gericht op onze focusthema's: het verbeteren van de gezondheidszorg, de financiële zekerheid voor individuen of het milieu (klimaat). SBZ Pensioen wil een gespreide portefeuille opbouwen naar deze verschillende thema's. Per eind 2021 had deze portefeuille de grootste blootstelling naar het thema milieu (klimaat). Gevolgd door gezondheidszorg. In 2021 is de portefeuille op laatstgenoemde thema uitgebreid met een investering naar fondsmanager Apposite. Hiermee belegt SBZ Pensioen in de gezondheidszorg in Europa en het Verenigd Koninkrijk. Apposite investeert onder andere in bedrijven op het snijvlak van gezondheidszorg en IT. Ook investeert het in innovatieve ondernemingen in de farmaceutische industrie. Hoewel de impactportefeuille vooralsnog bestaat uit niet-beursgenoteerde ondernemingen/projecten, heeft SBZ Pensioen in 2021 wel

onderzocht ook te beleggen in impact (beursgenoteerde) aandelen. Hier zal aanvullend onderzoek naar worden gedaan.

Voor wat betreft het thema “klimaat” belegt SBZ Pensioen onder andere in fondsmanagers Brookfield Infrastructure en Stonepeak Global Renewable. Eerstgenoemde kent een beleggingsstrategie met een focus op het beleggen in de productie en opslag van energie. Stonepeak belegt voornamelijk in traditionele infrastructuur en hernieuwbare energiestrategieën, voornamelijk in de Verenigde Staten en ontwikkelde Aziatische landen.

Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)

Het IMVB-Convenant is een uitvloeisel van afspraken tussen de (Europese en nationale) overheid en (onder andere) de financiële sector met betrekking tot de te vervullen rol op het gebied van duurzaam ondernemen en beleggen. Het IMVB-convenant vraagt van pensioenfondsen onder andere dat zij:

- De UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) en de OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OECD Guidelines) onderschrijven,
- Beleggen met de doelstelling op lange termijn waarde te creëren; hierbij dient een vertaling plaats te vinden in de uitbestedingsketen en het beloningsbeleid,
- Waar mogelijk engagement en stemmen integreren in het beleid,
- Als uitvloeisel van het engagement aandacht besteden aan herstel en verhaal,
- Verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de uitkomsten daarvan.

In 2021 is er door de SER een (tweede) voortgangsmeting gedaan. Uit deze meting kwamen diverse verbeterpunten voor SBZ Pensioen naar voren, waaronder de implementatie van het Convenant in de niet-beursgenoteerde portefeuilles. Aankomend jaar zal SBZ Pensioen zijn (ESG) rapportages aanpassen conform de richtlijnen en, voor de eerste maal, rapporteren over de uitvoering van het convenant. Ook zal SBZ Pensioen de verbeterpunten van de SER opnemen.

Shareholders Rights Directive (SRD)

Tevens is in 2021 uitvoering gegeven aan de verplichtingen van de Shareholders Rights Directive (betrokken aandeelhouderschap) die sinds 1 december 2019 in Nederland van kracht is geworden.

- SRD schrijft voor dat (de wijze van beheren van) de aandelenbeleggingen in overeenstemming moeten zijn met het profiel en de looptijd van de verplichtingen en hoe deze bijdragen aan langere termijnprestatie van de portefeuille,
- Voorts moet aangegeven worden hoe de vergoeding voor de vermogensbeheerders aansluit bij de looptijd van de verplichtingen en de lange termijn prestaties van de portefeuille,
- Tenslotte dient aangegeven te worden hoe de overeenkomsten met de vermogensbeheerders aanzetten tot de beslissingen op basis van financiële en niet-financiële prestaties van de vennootschap waarin wordt belegd.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

De Sustainable Finance Disclosure Regulation verplicht financiële marktpartijen (waaronder pensioenfondsen) transparantie te betrachten met betrekking tot de wijze waarop zij omgaan met duurzaamheidsrisico's en de ongunstige effecten daarvan. Per 10 maart 2021 moesten financiële marktpartijen al voldoen aan level 1 van deze regelgeving. Dit betreft vooral de genoemde transparantie. SBZ Pensioen voldoet aan deze vereisten. SBZ Pensioen is geclassificeerd als een artikel 8 fonds onder SFDR. Deze classificatie staat bekend als “licht groen” en sluit goed aan bij het MVB-beleid van SBZ Pensioen. De ‘licht groene’ classificatie is bestemd voor pensioenregelingen die duurzaamheid promoten en SBZ Pensioen doet dat doordat maatschappelijk verantwoord beleggen een integraal onderdeel is van het strategisch beleggingsbeleid. SBZ Pensioen is tevens ondertekenaar van het IMVB-convenant (“Brede spoor”). SBZ Pensioen voert naast (thematisch) engagement ook een uitsluitingen- en stembeleid in haar (discretionaire) beleggingsportefeuille. Ook is “MVB” een belangrijk criterium bij het zowel aanstellen als monitoren van de verschillende vermogensbeheerders die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Daarnaast investeert SBZ Pensioen middels haar impactportefeuille een deel van het vermogen in thema's en/of bedrijven die een oplossing bieden voor een specifiek duurzaamheidsvraagstuk. Een van de drie thema's is het thema “klimaat”. In 2022 start SBZ Pensioen met het ontwikkelen van een Klimaatbeleid met als doel het beleid voor het eind van dat jaar volledig geïmplementeerd te hebben in de beleggingsportefeuille.

Level 2 van de SFDR-wetgeving voorziet in een taxonomie voor groene of duurzame beleggingen (environmental objectives) en waarborgen voor minimale sociale en governance standaarden. Deze taxonomie is in 2021 gepubliceerd maar is pas naar verwachting van toepassing in 2023. In 2022 zal SBZ Pensioen de nodige acties ondernemen om aan deze regelgeving te voldoen, waarvan het ontwikkelen van het Klimaatbeleid een onderdeel is.

Naast de SFDR-wetgeving heeft de Europese Commissie ook de Europese Taxonomieverordening voor duurzame activiteiten en investeringen gepubliceerd. Dit is een uniform EU-breed classificatiesysteem om duurzaamheid te meten. Per 1 januari 2022 is de Taxonomieverordening level 1, de milieudoelstellingen klimaat-adaptatie en klimaatmitigatie in werking getreden. De milieudoelstellingen die SBZ Pensioen nastreefde in 2021 zijn niet zoals gedefinieerd in de EU Taxonomie. De beleggingen van de pensioenregeling kwalificeren daarmee niet volgens de criteria van de EU Taxonomie.¹ Niettemin houdt SBZ Pensioen, zoals in deze paragraaf beschreven, wel degelijk rekening met milieuaspecten in de beleggingsportefeuille, bijvoorbeeld bij de selectie en monitoring van vermogensbeheerders en via de impactportefeuille.

Op basis van de level 1 besluiten heeft SBZ Pensioen invulling gegeven aan de bijbehorende informatieverplichtingen, die bestonden uit het opnemen van informatie over het MVB-beleid op de website en in Pensioen 1-2-3.

7.4 Performance

De maandelijkse dekkingsgraad (DNB-methode) is gedurende 2021 gestegen van 106,9% per jaartultimo 2020 naar 116,8% per eind december 2021. De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de laatste 12-maandelijkse dekkingsgraden) steeg van 101,7% per jaareinde 2020 naar 112,1% eind december 2021. Op basis van de marktrente is de dekkingsgraad gestegen van 99,6% per eind december 2020 naar 112,7% per eind december 2021. De stijging van de dekkingsgraad is zowel te danken aan een daling van de waarde van de verplichtingen, dankzij een stijging van de rente, als een positieve absolute ontwikkeling van de beleggingsportefeuille.

Algemene terugblik economische ontwikkelingen 2021

Een terugblik op het beursjaar 2021 laat een duidelijk beeld zien. De aandelen, met name die in de ontwikkelde markten, laten positieve rendementen zien. Mede gedreven door de lage renteniveaus (“ontsparen”) en de fiscale en monetaire stimulering. De rendementen op aandelen opkomende markten bleven achter bij die in de ontwikkelde landen.

Bij de vastrentende producten zien we louter negatieve rendementen op Europese staatsobligaties, dit dankzij de gedurende het jaar gestegen renteniveaus. Ook de inflatie liep in 2021 en dan met name in het laatste kwartaal flink op. Dit vertaalt zich naar een positief rendement op inflatie-gerelateerde obligaties.

De waarde van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar is over 2021 gemeten ruim 7% hoger komen te liggen. Dit betekent een verzwakking van de dollar ten opzichte van de euro.

¹ De EU Taxonomie bestaat uit enkele beginselen, waaronder het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan andere milieudoelstellingen van de EU Taxonomie”. Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het fonds (het financiële product) die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De beleggingen in het fonds (de onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product) houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Performance Middelloonregeling

Onderstaande tabel geeft de bruto-performance (voor aftrek van beheerkosten, maar inclusief transactiekosten) weer, uitgesplitst naar de verschillende categorieën waarin voor het fonds wordt belegd:

(x € 1.000):	2021 portefeuille	2021 benchmark	2020 portefeuille	2020 benchmark
Matching Totaal				
<i>Matching Core</i>				
Euro Staatsobligaties	-3,32%	-3,44%	3,93%	3,67%
Euro Staatsobligaties-	-6,48%	-6,48%	8,89%	8,89%
Long duration				
<i>Matching overig</i>				
Hypotheek	1,98%	1,98%	1,93%	1,93%
Bedrijfsobligaties	4,17%	4,42%		
Return Totaal				
<i>Return Core</i>				
Aandelen wereldwijd	30,81%	27,15%	8,69%	6,33%
Aandelen defensief			7,66%	-5,79%
Aandelen EM core	6,60%	4,90%	14,34%	14,41
Aandelen EM extended			13,99%	13,90%
<i>Vastrentende waarden</i>				
EMD LC	-0,18%	-1,82%	-3,61%	-5,79%
EMD HC	6,07%	5,66%	-1,41%	-3,43%
Leveraged Loans	3,79%	3,79%	1,35%	1,35%
Return Alternatives				
Onroerend goed	24,96%	20,65%	-2,52%	-2,44%
Private equity	45,23%	12,83%	7,90%	3,82%
Infrastructuur	16,47%	7,66%	-3,03%	3,95%
Impact investments	62,15%	62,15%	-0,31%	-0,31%
Cash				
Totaal (excl. overlays)	8,87%	7,84%	4,75%	2,91%
Overlays	-7,37%		9,48%	
Totaal (incl. overlays)	1,50%	-11,29%	13,98%	14,23%

Toelichting absoluut rendement

Wat opvalt zijn de rendementen bij aandelen. Dit wordt verklaard door het herstel van de economie en daarmee beurskoersen na de Coronacrisis. Alternatieve beleggingen deden het ook goed. De vastgoedportefeuille realiseerde een goed rendement. Het genereerde in 2021 een rendement van 24,96%. De private equity portefeuille profiteerde van distributies. Binnen de portefeuille infrastructuur vonden herwaarderingen plaats. Het absolute rendement van impact beleggingen over 2021 is 62,15%.

Ook het negatieve rendement op de Overlays valt op. De overlay portefeuille bestaat uit zowel rente als valutaderivaten. Beide portefeuilles kennen over 2021 een negatief rendement. Het negatieve rendement op rentederivaten wordt gedreven door oplopende renteniveaus. De negatieve resultaten op de valutaderivaten worden veroorzaakt door het sterker worden van de afgedekte valuta ten opzichte van de Euro. Tegenover het negatieve rendement van de renteaftdekking staat een nog veel grotere afname van de verplichtingen van het pensioenfonds (lagere verplichtingen betekent meer reserves). Dat deze effecten elkaar niet geheel opheffen komt doordat SBZ niet het gehele renterisico afdekt maar 60% daarvan. Een rentestijging is per saldo dus positief voor onze dekkingsgraad en daarmee uiteindelijk voor het pensioen van onze deelnemers. De actuele dekkingsgraad steeg, ondanks het beperkte absolute rendement op de beleggingsportefeuille en dankzij de gestegen rente en daardoor gedaalde verplichtingen, gedurende het jaar 2021 van 106,9% naar 116,8%. De stijging van de dekkingsgraad over 2021 heeft ervoor gezorgd dat er per 1 januari 2022 een toeslag kon worden verleend op de pensioenen van de deelnemers. De combinatie van stijgende aandelenmarkten en oplopende renteniveaus pakt positief uit voor SBZ Pensioen. Het pensioenfonds profiteert van een breed gespreide en gediversifieerde beleggingsportefeuille en dalende pensioenverplichtingen aan de passivazijde van de balans.

Onderaan de streep resulteerde een rendement van 1,5%. In 2021 is er een grote variantie in beleggingsresultaten bij Nederlandse pensioenfondsen. Ten opzichte van sommige andere pensioenfondsen is het SBZ Pensioen rendement wat lager. Met name ten opzichte van pensioenfondsen die risicovoller beleggen dan SBZ Pensioen. Het Bestuur is tevreden dat het alle voorgaande jaren, waarin de rente daalde, de rendementen en de dekkingsgraad hebben kunnen profiteren van een relatief hoge renteaftdekking. Deze renteaftdekking biedt deelnemers stabiliteit in de pensioenuitkomst.

Toelichting relatief rendement

Het verschil tussen het totale portefeuillerendement versus de benchmark laat zich verklaren doordat als benchmarkrendement het "rendement" op de pensioenverplichtingen van het pensioenfonds wordt genomen. Van belang is te benadrukken dat een negatief rendement op de verplichtingen positief is voor de balans van het pensioenfonds. De pensioenverplichtingen zijn immers gedaald. De reden dat de beleggingsportefeuille niet is gedaald komt doordat deze bestaat uit een breed aantal beleggingscategorieën waarvan slechts een deel het rendement op de verplichtingen volgt.

Zowel de wereldwijde aandelenportefeuille als de aandelenportefeuille voor opkomende markten realiseerden een outperformance, waardoor de contributie (vóór kosten) van dit segment 3,65% in 2021 bedroeg. In de performance van aandelen en dat van de betreffende benchmark is ook valutaresultaat begrepen. De valuta-aftdekking geschiedt via een overlay met derivaten en de resultaten daarvan worden weergegeven in het resultaat op Overlays. Voor de beleggingen in vastrentende waarden geldt dat het bruto portefeuilleresultaat 0,07% hoger was dan dat van de benchmark. De portefeuille staatsleningen droeg positief bij aan het bruto relatieve rendement (+0,12%). De portefeuille met bedrijfsobligaties eindigde in lijn met het rendement van de benchmark, waarmee de gemaakte kosten voor de wijziging van een beleggingsfonds naar een discretionair beheerde portefeuille zijn goed gemaakt. Tenslotte realiseerden ook obligaties van opkomende markten een bruto outperformance (+1,50%). Voor long duration bonds, leveraged loans, hypotheek en impact beleggingen is bepaald dat het portefeuillerendement als benchmark geldt omdat geen goede benchmarkrepliatie mogelijk is

De private equity portefeuille profiteerde van distributies. De performance was goed (+32,41% ten opzichte van de benchmark). Binnen de portefeuille infrastructuur vonden herwaarderingen plaats, het relatieve rendement in deze categorie is eveneens goed (een plus van 8,81% ten opzichte van de benchmark). Daarbij dient opgemerkt dat het toetsen van dergelijke alternatieve beleggingscategorieën aan een benchmark een complexe exercitie is. Exacte replicatie van een benchmark is niet mogelijk, dit betekent dat aan de relatieve performance een beperkte relevantie moet worden ontleend.

Meerjarig rendementsoverzicht

Het bruto rendement over de afgelopen jaren kan als volgt worden weergegeven:

Jaar	Totale portefeuille	Exclusief Overlays	Benchmark Exclusief overlays	Relatief (vóór beheerkosten)
2021	+ 1,5%	+ 8,8%	+ 7,8%	+1,0%
2020	+ 14,0%	+ 4,7%	+ 2,9%	+1,6%
2019	+ 16,2%	+ 13,2%	+ 12,0%	+1,2%
2018	- 0,3%	+ 1,5%	+ 1,7%	-0,2%
2017	+ 4,2%	+ 2,4%	+ 1,5%	+0,9%
Vijfjaarsgemiddeld rendement	6,9%	6,1%	5,1%	+1,0%
Tienjaarsgemiddeld rendement	8,4%	7,3%	6,5%	+0,8%

De cumulatieve relatieve performance is positief. Dit is met name te danken aan goede managersselectie. De tabel hierboven geeft de performance weer vóór beheerkosten maar inclusief transactiekosten. In paragraaf 6.4 vindt u de kosten van het vermogensbeheer van de Middelloonregeling. Geconcludeerd kan worden dat ook na alle vermogensbeheerkosten de portefeuille langjarig een ruime outperformance behaalde.

Als gevolg van de uitkomsten van de backtesting op de waardering van de beleggingen, is de jaarrekening aangepast met een bedrag van € 33,8 miljoen. Dat is gedaan omdat het bedrag de materialiteitsgrens overschreed op de balansdatum.

Performance Beschikbarepremieregeling en Nettopensioenregeling

De performance over 2021 van de beleggingen in de modules van de premieregelingen geeft het volgende beeld:

	2021 portefeuille	2021 benchmark	2020 portefeuille	2020 benchmark
Module Rente	-2,42%	-2,64%	3,90%	3,46%
Bedrijfsobligaties	-1,77%	-2,03%	3,39%	2,75%
Staatsobligaties	-3,32%	-3,34%	4,49%	4,06%
Module Rendement	23,42%	19,98%	2,43%	3,85%
Aandelen opkomend	3,88%	4,86%	8,07%	8,54%
Aandelen ontwikkeld	29,93%	23,26%	9,29%	11,86%
EMD LC	-2,02	-1,82%	-5,91%	-5,79%
Onroerend goed	35,70%	35,67%	-16,49%	-16,55%
EMD HC			1,80%	3,50%
High Yield			4,31%	3,75%
Module Matching	-17,56%	-18,31%	25,95%	26,04%
Geldmarktfonds	-0,73%	-0,55%	-0,47%	0,00%
Overlayfonds	-29,95%	-29,95%	59,54%	59,54%

Het rendement van de totale portefeuille betreft het rendement na (transactie)kosten. Dit in tegenstelling tot de modules waar de rendementen tegen net asset value (NAV) zijn weergegeven, oftewel na kosten die in de onderliggende beleggingsfondsen vallen maar exclusief de (transactie)kosten op het niveau van de modules en kosten buiten de modules. In paragraaf 6 staan de kosten van het vermogensbeheer voor de Beschikbarepremieregeling en Nettopensioenregeling.

De weergegeven rendementen zijn op totaalniveau van de modules. Per individuele deelnemer kan de performance hiervan verschillen door de leeftijd van de deelnemer en het gekozen risicoprofiel.

Toelichting op rendementsontwikkeling

In 2021 zien we de wereldwijde financiële markten verder aantrekken, dit resulteert richting het einde van 2021 in oplopende inflatieniveaus in de ontwikkelde markten. Vooral als gevolg van gestegen energieprijzen. Wereldwijd lopen de renteniveaus op, in de Verenigde Staten kondigt de centrale bank (FED) enkele renteverhogingen aan met als doel de inflatie te temperen. Ondanks alle ontwikkelingen blijven de wereldwijde aandelen het ook in 2021 goed doen met een plus van 29,93% waarbij vooral tech-aandelen een bijdrage leveren aan de performance. Oplopende renteniveaus betekenen een negatief rendement voor het 20yrs overlay fund van -29,95%.

Ook de categorie “Vastgoed” kent een comeback in 2021 met een performance van ruim 35%. Daarmee is het negatieve rendement over 2020 ruimschoots goed gemaakt. Dit laat zich grotendeels verklaren door het terugdraaien van de lockdowns, dat het heropenen van retail en horeca tot gevolg heeft gehad.

De oplopende renteniveaus vertalen zich in een negatief rendement op het 20jaars overlay fund. Dit fonds dient als middel om het renterisico voor pensioeninkoop te verkleinen. Bij dalende renteniveaus (en daarmee gepaard gaande slechtere inkoop tarieven op pensioendatum) neemt de waarde van dit fonds en dus de beleggingen van die betreffende deelnemers toe. Bij stijgende renteniveaus (en gunstiger tarieven op aankoopdatum) neemt de waarde van dit beleggingsfonds af.

Ter illustratie: rendementen en nieuw pensioenstelsel

De combinatie van rendementen van de drie modules bepaalt het rendement van de lifecycles defensief, neutraal en offensief. Elke module wordt in een bepaalde standaardweging toegepast per lifecycle. Die manier van werken sluit aan bij de flexibele premieregeling in het nieuwe pensioenstelsel. Dit houdt in dat een illustratie kan worden gegeven wat de 2021 rendementen zouden betekenen in de context van het nieuwe pensioenstelsel (zoals dat nu bekend is). Een 25-jarige deelnemer zou dan een rendement van ongeveer 19% hebben behaald en een deelnemer aan de CVP-module ongeveer 2,5%, op basis van de 2021 performance van de drie huidige modules. De uiteindelijke uitkering is afhankelijk van een keuze voor een vast of variabel pensioen.

8. Risicoparagraaf

Ontwikkelingen in 2021

Corona was nieuw in 2020 maar is snel onderdeel geworden van de dagelijkse realiteit. De versterkte dijkbewaking vanwege het mogelijke effect van het virus op financiële markten heeft zijn waarde bewezen, maar kon afgeschaald worden in 2021. Ook voor de andere kant van de balans van het fonds (de actuariële risico's) is Corona geen reden voor aanpassingen. Zo is er geen noodzaak om de tot nu toe gehanteerde veronderstellingen over de kans op overlijden te verzwaren. Het Bestuur houdt dit uiteraard goed in de gaten samen met de Sleutelfunctiehouders Risicobeheer en Actuarieel

Het Bestuur is zich bewust van het belang van inzicht in en beheersing van IT-risico's. Mede daarom is in 2021 binnen de ARC en het Bestuur aandacht besteed aan uitgebreide risicoanalyses op de verschillende werkterreinen van het fonds: pensioen- en vermogensbeheer maar ook de IT-omgeving waar het Bestuur gebruik van maakt. Niet alleen wordt op die manier nog meer control gekregen op activiteiten die al plaatsvinden, maar worden ook lessen geleerd die ingezet kunnen worden (zoals bij nieuwe uitbestedingen en heruitbestedingen).

8.1 Risicobeleid

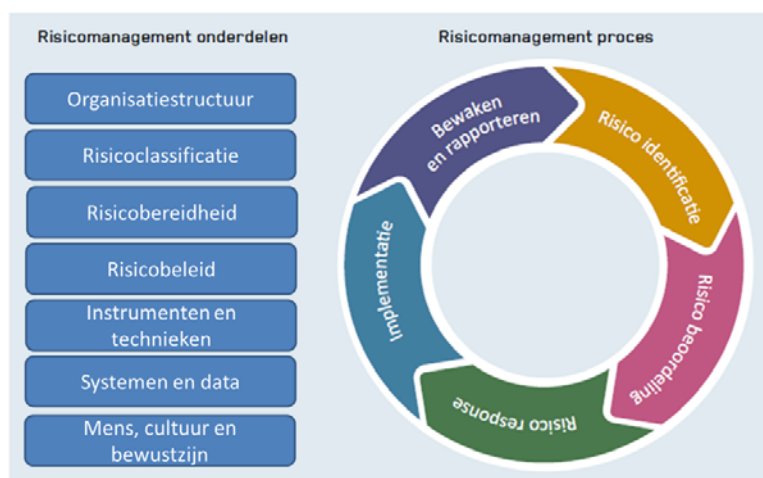
SBZ Pensioen beschikt over een risicomanagementbeleid. Hierin is op hoofdlijnen beschreven hoe het fonds risico's beheerst en welke kaders hiervoor het fonds en alle uitbestedingspartners daarbij hanteren. Het beleid bevat de uitgangspunten en op welke wijze SBZ Pensioen invulling geeft aan de risicogovernance en aan het risicomanagementraamwerk.

8.2 Governance

In de risicogovernance zijn Uitvoerende Bestuursleden eerste lijn verantwoordelijk. De Sleutelfunctiehouder Risicobeheer is tweede lijn verantwoordelijk en ondersteunt het Bestuur bij de vaststelling of alle risico's afdoende worden beheerst. Andere tweede lijn functies zijn de Sleutelfunctiehouder Actuarieel, de Compliance Officer en de Functionaris Gegevensbescherming. De Sleutelfunctiehouder Interne Audit is derde lijn verantwoordelijk. Deze ondersteunt en adviseert de eerste en tweede lijn en bewaakt of de eerste en tweede lijn hun verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk nemen.

8.3 Risicomanagementraamwerk

Het raamwerk bestaat uit zeven risicomanagementonderdelen. Voor een eenduidige benadering van de beheersing van risico's binnen SBZ Pensioen is daartoe een risicomanagementproces gedefinieerd. De onderdelen en het proces zijn in onderstaande figuur beschreven.

Eigenrisicobeoordeling

Een wezenlijk onderdeel van het risicomanagementraamwerk is de Eigen Risicobeoordeling (ERB). De ERB is een instrument voor SBZ Pensioen om inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie, de materiële risico's die

SBZ Pensioen kunnen bedreigen, de mogelijke gevolgen hiervan voor de financiële positie van SBZ Pensioen en de pensioenaanspraken en pensioenrechten. De ERB geeft inzicht in de effectiviteit van het risicobeheer inclusief de (feitelijke) beheersmaatregelen. Dit inzicht is van essentieel belang voor de vormgeving van het risicobeheer van SBZ Pensioen. SBZ Pensioen voert tenminste driejaarlijks een reguliere ERB uit. Deze frequentie is geënt op de (strategische) beleidscyclus van het fonds, zodat de ERB een onderbouwing is voor strategische beleidsbesluiten. Daarnaast zijn er twee soorten omstandigheden die om een tussentijdse actualisatie van (een deel van) de ERB vragen:

- a. Een significante wijziging in het risicoprofiel (bijvoorbeeld een significante wijziging in de risicohouding).
- b. Een strategisch besluit met een materiële impact op het risicoprofiel.

Eind 2020 heeft het Bestuur aan de hand van een SWOT-analyse gediscussieerd over de strategie voor de komende jaren. Vanuit de resultaten uit deze discussie is in 2021 de reguliere driejaarlijkse ERB opgesteld. Deze discussie leidde tot het volgende basisscenario voor de medio 2021 vastgestelde eindrapportage ERB:

- SBZ Pensioen slaagt erin binnen enkele jaren te fuseren met een pensioenfonds van voldoende omvang, waarvan de sociale partners kiezen voor de flexibele premieregeling in de Wet toekomst pensioenen.
- Bij dit basisscenario zijn zes strategische risico's onderscheiden, waarvoor de mate van risicobeheersing is vastgesteld. Daar waar de mate van risicobeheersing onvoldoende is geacht, zijn aanvullende acties geformuleerd. De voortgang op deze acties wordt binnen de reguliere beheercyclus bewaakt.
- Daarnaast is een vijftal nieuwe en opkomende ontwikkelingen gesignaleerd. De risicoreactie met bijbehorende aanvullende acties op deze ontwikkelingen zijn vastgesteld en opgenomen in de eindrapportage ERB.

Risicobereidheid

Vanuit de kernelementen van de strategie heeft het Bestuur zestien strategische doelstellingen geformuleerd. Voor de strategische doelstellingen zijn meetbare en genormeerde Key Performance Indicators (KPI) en Key Risk Indicators (KRI) geformuleerd. Deze KPI en KRI zijn uitgedrukt in risicolimieten of andere meetbare indicatoren dan wel normen. De sturing op deze indicatoren geeft het Bestuur handvatten in de sturing op de strategische doelstellingen en de sturing naar de uitbestedingspartners. De Uitvoerende Bestuursleden rapporteren op basis van deze indicatoren aan de Niet-Uitvoerende Bestuursleden.

IRM jaarplan

In het IRM (Integraal Risicomanagement) jaarplan worden de thema's vastgelegd en ingepland, waarbij expliciet aandacht wordt besteed aan de daarmee gepaard gaande risico's. De belangrijkste risico-gerelateerde thema's in 2021 waren:

- Afronding van de deelprojecten en het assessment op de IT-risicobeheersing volgend uit het project Dienstverlening Achmea 2019;
- Oriëntatie op mogelijke fusie met qua omvang en bestaande/toekomstige regeling vergelijkbare pensioenfondsen;
- Samenwerking met de sleutelfunctiehouders;
- Begeleiding van de aangesloten werkgevers en de betrokken ondernemingsraden en vakbonden bij de door hen te maken keuzes voor de inhoud van de pensioenregeling vanaf 2021;
- Het vaststellen van de risicohouding voor de CVP-regeling;
- Het starten van een pilot met Northern Trust met betrekking tot de verdere beheersing van het IT-risico bij de uitbestedingspartners vermogensbeheer;
- Het aanstellen van Russell als coördinator van het MVB-beleid en rapportage.
- Het opstellen van de risicoanalyse transitie CVP in relatie tot het Pensioenakkoord;
- De evaluatie van de dienstverlening door de Lead Overlay Manager;
- De wijziging van de bestuursondersteuning op het gebied van vermogensbeheer;
- De doorontwikkeling van het MVB-beleid;
- Het project Accelerate bij APS en de toetsing van de marktconformiteit;
- Het overleg met sociale partners in het kader van het Pensioenakkoord;
- De verdere invulling van het eerste en tweedelijns risicomanagement;
- Het relatiemanagement met bestaande werkgevers en mogelijke fusies.

De risicoanalyses in 2021 betroffen herijkingen van het verzekeringstechnisch risico en het IT-risico aangaande bestuur(sorganen), pensioenbeheer en vermogensbeheer.

In 2022 zal het Bestuur nadere risico-gerelateerde aandacht geven aan:

- Het risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers en de vertaling daarvan in ALM en lifecycles,
- Pooling van beleggingen (allen volgend uit de Wet Toekomst Pensioenen),
- Het wel of niet herverzekeren binnen de DC-regelingen,
- Vergroten van het inzicht in de IT-risicobeheersing bij uitbestedingspartners,
- Doorontwikkeling van MVB in lijn met de maatschappelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving,
- Uitbreiding van de keuzebegeleiding van deelnemers,
- Het project Accelerate bij Achmea Pensioenservices,
- Bewaking en beheersing van (de risico's bij) het project Wet Toekomst Pensioenen zodat er sprake kan zijn van een beoogde overgang in 2024,
- Het relatiemanagement met bestaande werkgevers, acquisitie van nieuwe werkgevers en mogelijke fusie met andere pensioenfondsen,
- Business continuity management,
- Security awareness (cybersecurity),
- Datakwaliteit.

8.4 Risicobeoordeling

Voor het identificeren van risico's is aangesloten op de door DNB onderscheiden risicogebieden in het basisprogramma van de Actualisatie Toezichtmethodologie (ATM). Het fonds onderscheidt de volgende hoofd risico-categorieën (hoofdcategorieën zijn verder onder te verdelen naar deelrisico's):

- Bedrijfsmodel en strategie
 - Levensvatbaarheid bedrijfsmodel
 - Houdbaarheid strategie
- Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement
 - Interne Governance
 - Gedrag en cultuur
 - Risicomanagement
- Integriteit
 - Witwassen
 - Terrorismedinanciering
 - Sancties
 - Corruptie
 - Maatschappelijke onbetamelijkheid
- Prudentiële risico's
 - Kredietrisico (financieel)
 - Marktrisico (financieel)
 - Renterisico (financieel)
 - Operationeel risico
 - Liquiditeitsrisico (financieel)
 - Verzekeringstechnisch risico (financieel)
- Kapitaal
 - Kapitaalpositie (financieel)

Risico's worden kwantitatief en kwalitatief (aan de hand van vooraf in het risicomanagementbeleid vastgestelde referentieschalen) beoordeeld op basis van de waarschijnlijkheid van het optreden van het risico (kans) en de impact daarvan op het behalen van de doelstellingen. De analyse van de financiële risico's is gemaakt op basis van UFR. Indien deze op basis van marktrente gemaakt wordt, zouden de risico's groter zijn. Bovendien zijn de analyses gemaakt op geïsoleerde risico's waarbij in samenhang het cumulatieve risico nog aanzienlijk is.

Bij de risicoanalyse wordt een onderscheid gemaakt tussen het bruto risico, het netto risico en de risicotolerantie (als weergave van de risicobereidheid). Het bruto risico is het risico zonder rekening te houden met eventuele beheersmaatregelen die het Bestuur treft om de waarschijnlijkheid en/of impact te beperken. Het bruto risico is afhankelijk van de context waarbinnen het fonds opereert en de doelstellingen.

Ten aanzien van het bruto risico zijn vanuit de risicobereidheid van het fonds vier mogelijke reacties:

- Het risico accepteren;
- Het risico reduceren door het nemen van aanvullende beheersmaatregelen;
- Het risico vermijden door de activiteiten die geraakt worden door het risico te staken;
- Het risico overdragen door de activiteiten die door het risico geraakt worden (deels) uit te besteden.

Het netto risico is het risico dat overblijft nadat is gereageerd op de bruto risico's. Indien het netto risico vanuit de risicobereidheid (nog) niet acceptabel is, worden aanvullende acties gedefinieerd om tot de risicotolerantie te komen. Hier in deze risicoparagraaf zijn de belangrijke risico's, waar meer toelichting op nodig is, weergegeven. De andere risico's zijn onderdeel van bijlage 3. In die bijlage staat een opsomming van de risico's waar sprake is van acceptatie van het netto risico.

Bedrijfsmodel en strategie

Levensvatbaarheid bedrijfsmodel

Dit risico is nader onderverdeeld in continuïteit uitbesteding, IT-aanpasbaarheid, kosten en productontwikkeling.

Het uitbestedingsrisico vormt een belangrijk aandachtsgebied voor het fonds. Zowel het pensioenbeheer als het vermogensbeheer is uitbesteed. Het fonds beheerst continuïteitsrisico's zoveel mogelijk door eisen te stellen aan de continuïteit van de door de externe dienstverleners te leveren werkzaamheden en van de bij deze dienstverleners werkzame personen. Het fonds laat zich regelmatig informeren over de wijze waarop de externe uitvoerders de risico's beheersen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van diverse maand-, kwartaal- en/of jaarrapportages van de externe uitvoerders, zoals DVO/SLA/SLR-rapportages, beleggingsrapportages, rapportages niet-financiële risico's, ISAE 3402- en SSAE 16-rapportages. Daarnaast voert het fonds jaarlijks evaluatiegesprekken met de externe uitvoerders. Ten aanzien van de IT-omgeving van de externe uitvoerders steunt het fonds op de beheersmaatregelen van de diverse dienstverleners. Het fonds werkt met een kostenbegroting en rapportages over de realisaties per kwartaal.

Per 31 december 2021 is het netto risico van de IT-aanpasbaarheid van pensioenbeheer en vermogensbeheer nog niet op het geambieerde niveau. Om dat niveau te bereiken zijn plannen van aanpak opgesteld met bijbehorende door de externe dienstverleners in 2022 op te volgen acties.

Houdbaarheid strategie

Dit risico is nader onderverdeeld in concurrentie, ondernemingsklimaat en reputatie.

Het fonds volgt ontwikkelingen in zijn nabije omgeving op de voet. Dit betreft met name ontwikkelingen bij aangesloten werkgevers, media-aandacht voor pensioen in algemene zin en media-aandacht voor het fonds in het bijzonder. Communicatie en engagement zijn belangrijke instrumenten voor het fonds. Het fonds beschikt over een crisisplan, reglement crisiscommissie en persbeleid. SBZ Pensioen voert een proactief (communicatie)beleid omtrent de uitgebreide werkingssfeer van het fonds. Onderdeel hiervan is dat het fonds meerdere pensioenregelingen uitvoert waarmee de potentiële aansluitende werkgevers keuzes over de inhoud van de regeling worden geboden. Per 31 december 2021 is sprake voor het deelrisico "Ondernemingsklimaat" (het veld waarin het fonds opereert en wat het zelfstandig kan en wil bereiken binnen dat veld) van een netto risico dat hoger is dan de risicotolerantie. Het Bestuur volgt dit nauwgezet pakt acties verder op in 2022.

Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement

Interne Governance

Dit risico is nader onderverdeeld in aansprakelijkheid, afdwingbaarheid contracten, naleving, personeel en wet- en regelgeving.

Het fonds maakt bij de opstelling van alle voor het fonds relevante juridische documenten gebruik van de diensten van daarin gespecialiseerde partijen. Veranderingen in wet- en regelgeving, op terreinen die direct dan wel indirect pensioenen raken, worden besproken en waar nodig wordt actie ondernomen. Het Bestuur blijft op de hoogte van wijzigingen in wet- en regelgeving door het volgen van seminars en opleidingen en het lezen van vakliteratuur en nieuwsbrieven van gerenommeerde organisaties. Voorleggers bij bestuursbesluiten bevatten een paragraaf waarin wordt vastgelegd of het gevraagde besluit in overeenstemming is met het beleid van SBZ Pensioen. Juridisch risico wordt, indien aanwezig en onderkend, standaard in de bestuursnotities vermeld en wordt daardoor meegenomen in de afwegingen van het Bestuur voorafgaand aan de besluitvorming. Voor de bestuursleden is een bestuurders-aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. SBZ Pensioen kent een Klachten- en geschillenprocedure voor klachten en geschillen die ontstaan naar aanleiding van het pensioenreglement of de uitvoering daarvan. SBZ Pensioen beschikt tevens over een onafhankelijke Commissie van Beroep. Het fonds beschikt over een Geschiktheidsplan inclusief Opleidingsplan. Jaarlijks evalueert het Bestuur het eigen functioneren. Verantwoording over het gevoerde beleid wordt afgelegd aan het VO. Per 31 december 2021 is er sprake voor het deelrisico "Personeel" van een netto risico dat hoger is dan de risicotolerantie. Om het netto risico verder te mitigeren is als actie het bewaken van de opvolgingsprocedures benoemd.

Risicomanagement

De Sleutelfunctie Risicobeheer vervult een zelfstandige en onafhankelijke rol ten opzichte van het Bestuur en monitort de risicobeheersing bij de uitvoering en bij het Bestuur. Hij is verantwoordelijk voor de opzet en de inrichting van het risicobeheersysteem. De Sleutelfunctie Risicobeheer speelt een rol in het realiseren en verder uitbouwen van de ambitie van SBZ Pensioen ten aanzien van risicomanagement.

Het doel is een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is en zorgt voor een adequate organisatie van het integrale risicomanagement. De Sleutelfunctie Risicobeheer informeert het Bestuur na afloop van een kwartaal over de actuele stand van zaken inzake het risicobeheer van SBZ Pensioen. De risicorapportage omvat de belangrijkste strategische, tactische en operationele ontwikkelingen vanuit risicoperspectief en deze worden gerelateerd aan de betreffende risicohouding en risicobereidheid van het Bestuur en beoordeeld door de Sleutelfunctie Risicobeheer. De beoordeling is gebaseerd op de bespreking met de Uitvoerende Bestuursleden, onder andere, aan de hand van hun meest recente rapportage, de daarin benoemde onderliggende rapportages en de daarin genoemde bevindingen. Het is aan de Uitvoerende Bestuursleden om de risico's te identificeren en te beschrijven. De Sleutelfunctie Risicobeheer geeft onafhankelijk een risico-opinie bij kritische bestuursbesluiten.

Per 31 december 2021 zijn, naast de onder de diverse risico's benoemde acties, de belangrijkste aandachtspunten:

- Het risico op het niet halen van doelen en op de continuïteit van SBZ Pensioen vanwege de grote onzekerheden over groei en over de mogelijke keuzes van sociale partners voor de flexibele premieregeling.
- De voor de levensvatbaarheid noodzakelijke schaalvergroting (en de daaruit te verwachten daling van de kosten per deelnemer).
- Overleg met Achmea Pensioenservices over timings- en risicoaspecten gerelateerd aan de drie werkstromen Accelerate, fusie/groei en Wet Toekomst Pensioenen.
- De kapitaalpositie van SBZ Pensioen.

Maatschappelijke onbetamelijkheid

Ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen vindt frequente analyse en actieve monitoring van wet- en regelgeving en marktontwikkelingen aangaande maatschappelijk ondernemen en de implicaties hiervan op de organisatie en governance alsmede op het beleggingsbeleid plaats, voert SBZ Pensioen een uitsluitingenbeleid en is een externe engagement manager aangesteld. SBZ Pensioen rapporteert over maatschappelijk verantwoord ondernemen in het bestuursverslag, via de website en schenkt er aandacht aan in de nieuwsbrieven.

Het netto risico is per 31 december 2021 nog niet op het geambieerde niveau. Om dat niveau te bereiken zijn verschillende acties uitgezet, waaronder verhoging van MVB-control in private markets, uitbreiding impactbeleggen, bepaling CO2-doelstelling, vormgeving van het eigen landenbeleid en stemuitgangspunten en verduidelijking van het eigen uitsluitingenbeleid, verder doorontwikkelen van de informatieverstrekking over MVB en het doorvoeren

van de vereisten uit het IMVB-convenant. Hoewel geclassificeerd onder Maatschappelijke onbetamelijkheid, is het centrale risico hier marktrisico.

Prudentiële risico's

Marktrisico

Dit risico is nader onderverdeeld in concentratie en correlatie - diversificatie en correlatie, concentratie en correlatie - grote posten, maatschappelijke opvattingen of ontwikkelingen, marktliquiditeit - complexiteit en transparantie, marktliquiditeit – illiquiditeit, marktliquiditeit – OTC, prijsvolatiliteit - tracking error, prijsvolatiliteit – volatiliteit en prijsvolatiliteit – voorspelbaarheid.

Het fonds kiest voor spreiding in de beleggingsportefeuille qua risicoprofiel van de achterliggende beleggingen in relatie tot de verplichtingen van het fonds dan wel de deelnemers. Beleggen in risicovollere producten wordt bewust gedaan in de veronderstelling dat daar een hoger rendement tegenover staat. Hierbij hanteert het fonds een risicobeleid, waarbij op basis van een risicokader, scorecards en discussie daarover bepaald wordt wat de gewenste allocatie naar de rendementsportefeuille is en wat de gewenste omvang van de renteafdekking is. De strategische mix volgt uit een ALM-studie. Nadere invulling vindt plaats in het jaarlijkse beleggingsplan dat vervolgens gedurende het jaar continu wordt gemonitord. In de rapportages van de vermogensbeheerders wordt onder andere inzicht gegeven in bandbreedtes, tracking errors, performance, diversificatie, concentratie en correlatie. Ten aanzien van maatschappelijke opvattingen of ontwikkelingen vindt frequente analyse en actieve monitoring van wet- en regelgeving en marktontwikkelingen aangaande maatschappelijk ondernemen en de implicaties hiervan op de organisatie en het beleggingsbeleid plaats, voert SBZ Pensioen een uitsluitingenbeleid en is een externe engagement manager aangesteld.

Ten aanzien van het deelrisico “maatschappelijke opvattingen of ontwikkelingen” is het netto risico per 31 december 2021 nog niet op het geambieerde niveau. De acties om het gewenste niveau te bereiken zijn benoemd onder het risico Maatschappelijke onbetamelijkheid.

Bij de beoordeling van het marktrisico houdt het Bestuur rekening met de waardering:

- De beleggingen zijn gewaardeerd op basis van marktw waardering, zoals vastgelegd in het jaarverslag van het fonds en de actuariële en bedrijfstechnische nota.
- Indien geen marktw waardering mogelijk is (voor bijvoorbeeld illiquide beleggingen), dan dient te zijn aangegeven welke alternatieve waarderingmethode is toegepast. Deze waarderingmethode is controleerbaar.

Operationeel risico

Dit risico is nader onderverdeeld in (pre)acceptatie/transactie, informatie, IT-beschikbaarheid, IT-integriteit, IT-vertrouwelijkheid, kwaliteit uitbesteding, uitkering/betaling/settlement en verwerking.

Het Bestuur stelt hoge kwaliteitseisen op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts van zowel het fonds als de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn. Het fonds beschikt over een uitbestedingsbeleid waarin het proces rondom nieuwe en bestaande uitbestedingen is vastgelegd alsmede de eisen die daarbij aan een uitvoerder worden gesteld. Het uitbestedingsrisico vormt een belangrijk aandachtsgebied voor het fonds. Zowel het pensioenbeheer als het vermogensbeheer is uitbesteed. Het fonds beheerst operationele risico's zoveel mogelijk door eisen te stellen aan de kwaliteit van de door de externe dienstverleners te leveren werkzaamheden en van de bij deze dienstverleners werkzame personen. Het fonds laat zich regelmatig informeren over de wijze waarop de externe uitvoerders de risico's beheersen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van diverse maand-, kwartaal- en/of jaarrapportages van de externe uitvoerders, zoals DVO/SLA/SLR-rapportages, beleggingsrapportages, rapportages niet-financiële risico's, ISAE 3402-, ISAE 3000- en SSAE 16-rapportages. Daarnaast voert het fonds jaarlijks evaluatiegesprekken met de externe uitvoerders.

Door de volledige uitbesteding van het pensioen- en vermogensbeheer beschikt het fonds maar beperkt over een eigen IT-infrastructuur. Voor het fonds zelf beperkt dit risico zich tot de hardware en software die leden van het Bestuur en van de bestuursorganen gebruiken voor het uitoefenen van hun functie. SBZ Pensioen verwacht dat deze leden dat de IT-middelen, die zij voor het uitoefenen van hun functie gebruiken, voldoen aan de normen die

vandaag de dag aan de beschikbaarheid, integriteit, vertrouwelijkheid en aanpasbaarheid van IT worden gesteld. Deze normen zijn vastgelegd in de Mobile Device Management Policy van SBZ Pensioen. Daarnaast heeft SBZ Pensioen voor alle operationele processen de beschikbaarheidseisen, vertrouwelijkheidseisen en integriteitseisen vastgelegd. Vastgesteld is dat de eigen IT-infrastructuur van het fonds eenvoudig zonder verlies van data gemigreerd kan worden indien noodzakelijk.

Ten aanzien van de IT-omgeving van de externe uitvoerders steunt het fonds op de beheersmaatregelen van de diverse dienstverleners. SBZ Pensioen heeft daarbij haar eigen beschikbaarheidseisen, vertrouwelijkheidseisen en integriteitseisen vastgesteld en afgestemd met de externe uitvoerders.

Per 31 december 2021 is het netto risico van IT-beschikbaarheid, IT-integriteit, IT-vertrouwelijkheid nog niet op het geambieerde niveau. Bij onze pensioenadministratie wordt aan 57 van de 58 controls zoals die zijn opgenomen in de Good Practices Informatiebeveiliging 2019/2020 van DNB conform of boven de norm voldaan. De gewenste verbeteringen zitten met name in de transparantie rondom IT-beheersing. Om het geambieerde niveau te bereiken zijn plannen van aanpak opgesteld met bijbehorende door het Bestuur en de externe dienstverleners in 2022 op te volgen acties.

9. Communicatieparagraaf

De fondsambitie, vastgelegd in het communicatiejaarplan 2021 vormde het vertrekpunt voor de communicatie-activiteiten. Dit jaarplan is opgesteld vanuit 3 pijlers:

1. Pensioenbewustzijn deelnemers verhogen;
2. Digitale service aan werkgevers en informeren van adviseurs en,
3. Inzicht in de financiële situatie van het fonds.

De verschillende campagnes en onderliggende communicatiemiddelen, beschreven in het jaarplan, zijn ingericht langs deze pijlers. Daarbij keek het fonds tevens naar de impact vanuit wettelijke ontwikkelingen en maatschappelijke trends, zoals het Pensioenakkoord, digitalisering en duurzaamheid.

SBZ Pensioen meet continu de effecten van de communicatie-inspanningen

Kern is het verkrijgen van inzicht in wat deelnemers verwachten en analyseren of de communicatie hier succesvol op inspeelt. Voor de start van elke campagne maakt het fonds een campagneplan waarin doelstellingen, middelen, budget en campagnedoelstellingen vooraf worden vastgelegd. Vanuit de uitvoeringsorganisatie wordt gericht gerapporteerd en geadviseerd over het behalen van de gestelde doelstellingen. Twee keer per jaar geeft een halfjaarrapportage in een oogopslag een beeld van hoe het fonds scoort op deze doelstellingen. In het communicatiejaarplan 2021 zijn de lessen vanuit 2020 meegenomen. Door communicatieactiviteiten te meten streeft SBZ Pensioen ernaar om effectiever én efficiënter te communiceren.

Het fonds ondersteunt zoveel mogelijk met digitale middelen

Daarom was er een focus op het verzamelen van zoveel mogelijk (privé) e-mailadressen van deelnemers (zowel direct als via werkgevers). Digitaal communiceren draagt ook bij aan het doel om de uitvoeringskosten verder omlaag te brengen en het milieu minder te belasten.

Het tijdig en adequaat informeren van deelnemers en werkgevers via basismiddelen zoals de website, het portaal, Pensioen 1-2-3 en het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) blijft uitermate belangrijk.

Campagnes en terugblik op 2021

2021 was een bewogen jaar. De coronacrisis duurde voort. Tegelijkertijd was sprake van een herstel op de financiële markten. Het fonds heeft in 2021 mooie stappen gezet in communicatie: een vernieuwde website, informatie aan deelnemers over de overgang naar de Beschikbarepremieregeling en aandacht voor het Pensioenakkoord met een geheel nieuwe landingspagina op de website van het fonds. Bij communicatie wordt (waar dat zinnig en logisch is) onderscheid gemaakt tussen categorieën deelnemers: actieve deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers. Sommige campagnes richten zich vanwege hun aard meer op een specifieke categorie.

Pijler 1: Pensioenbewustzijn deelnemers verhogen

- **Campagne:** Aan de hand nemen.
SBZ Pensioen wijst de deelnemers op de mogelijkheden van Mijn Pensioen. In 2021 heeft SBZ Pensioen dit op de volgende wijze gedaan:
 - Mailing 'Mijn Pensioen' activatie
Deze actie is opgezet om deelnemers van 35 jaar en ouder te wijzen op de mogelijkheden van Mijn Pensioen. Begin september 2021 is er een mailing verzonden ter activatie van Mijn Pensioen, gericht op life-events passend bij de doelgroep. 50% van de deelnemers opende de mailing (open rate), 22,8% klikte door op de artikelen (doorklik).
 - Mailing 'Bijna met pensioen'
De Bijna met pensioen actie in 2021 was een vervolg op 2020. Doel was om deelnemers in de doelgroep 55-plus eerder wakker te maken. Halverwege november 2021 is een e-mailing verzonden waarin we deelnemers bewust maakten van de keuzes die ze hebben en de mogelijkheden om hun pensioen aan te vullen. Deze mailing had een hoge open rate (74,4%) en doorklik (41,8%).

- Welkomstactie 'Nieuw bij SBZ Pensioen'
De Welkomstactie in 2021 was een vervolg op 2020. De mailing is verzonden in november 2021 en betrof een mailing met informatie over de regeling en bevatte artikelen met verwijzing naar de website ('nieuw-bij-SBZ-pensioen') en Mijn Pensioen. Op deze manier wilde het fonds nieuwe deelnemers, naast de wettelijk verplichte startbrief, meer aan de hand nemen. De mailing had een hoge open rate (78,1%) en 26,1% klikte door.
- Mailing Jongeren
Pensioen is geen sexy onderwerp. Met name voor jongeren is het iets wat ver in de toekomst ligt en daardoor minder relevant lijkt. Deze mailing is verzonden in juli 2021. Met deze campagne was het doel om jongeren pensioenbewust te maken en ter activatie van Mijn Pensioen. Hiervoor is de doelgroep tot 35 jaar een mailing gestuurd gericht op life-events passend bij de doelgroep. De open rate van deze mailing was 39,4%. 21,4% klikte door.
- Optimaliseren homepage
Deze actie in november 2021 is opgezet met als streven bezoekers snel naar de juiste informatie te leiden. Dit is gedaan door de homepage voor deelnemers anders op te zetten met behulp van iconen. Tijdens de lancering van de nieuwe homepage heeft het fonds een onderzoek uitgezet. Hieruit bleek dat 218 deelnemers de nieuwe opzet hebben beoordeeld met een gemiddelde beoordeling van een 7,9.
- PensioenActueel
Het deelnemersmagazine PensioenActueel is de digitale nieuwsbrief vanuit het fonds. Hiermee speelt SBZ Pensioen in op de verdere digitalisering van de communicatie. In maart, juli en november 2021 zijn de nieuwsbrieven verzonden. De artikelen verwezen vaker en nadrukkelijker naar content op de website, zodat informatie blijvend beschikbaar is. In vergelijking met 2020 is het fonds de nieuwsbrief in 2021 frequenter gaan sturen. Zo kon meer relevante informatie gedeeld worden en bepaalde trends gezien worden in het gedrag van de deelnemer. Zo werden artikelen met onderwerpen "Pensioenakkoord" en "het jaar 2020 in beeld" het beste gelezen. Daarnaast was sprake van een gemiddelde open rate van 67,1% en klikte gemiddeld 28,1% door op een artikel.
- Van Middellood- naar Beschikbarepremieregeling
SBZ Pensioen informeerde medewerkers van de zorgverzekeraars over hun nieuwe pensioenregeling en wezen ze op de eigen risico's die daarbij hoorden. Het fonds heeft hiervoor een mailing in februari en november 2021 verzonden met uitleg over de nieuwe regeling, de belangrijkste verschillen tussen de Middellood- en de nieuwe Beschikbarepremieregeling en een bestaande video over 'de beleggingsbalans'. Daarnaast organiseerde het fonds webinars voor deelnemers op 23 februari (97 deelnemers), 27 september (40 deelnemers), 16, 17 en 25 november 2021 (resp. 239, 247 en 314 deelnemers). De mailing in februari werd goed geopend (69,9%), 48,8% klikte door. De mailing in november werd ook goed geopend (62,3%), 33,3% klikte door. Uit het tevredenheidsonderzoek na de webinars bleek dat deelnemers deze gemiddeld beoordeeld hebben met het cijfer 7,5.
- Campagne: Pensioenakkoord
Het fonds neemt de deelnemers en werkgevers aan de hand over de gevolgen van het Pensioenakkoord en de aankomende contractwijzigingen.
 - Pensioenakkoord
Actuele ontwikkelingen werden gedurende het jaar meegenomen in het PensioenActueel, zowel in maart, juli als november 2021. Daarnaast is in de werkgeversnieuwsbrief in mei en de werkgeversbijeenkomst op 23 september ook stilgestaan bij de gevolgen van het Pensioenakkoord. Verder is er een specifieke webpagina ingericht over het Pensioenakkoord op de website. Deze pagina is op 15

september 2021 live gegaan. Het volgende percentage deelnemers klikte de artikelen over het Pensioenakkoord in het PensioenActueel door: maart 7,2%, juli 4,7% en in november maar liefst 31,5%. En 12,7% van de werkgevers klikte door naar het artikel Pensioenakkoord in de werkgeversnieuwsbrief van mei. Daarnaast leverde de webpagina 5.013 bezoekers op.

Pijler 2: Digitale service aan werkgevers en informeren van adviseurs

- Campagne: Service werkgevers.
Het fonds ondersteunt en faciliteert werkgevers om hun werknemers te informeren
 - Service werkgevers
SBZ Pensioen wil de werkgevers zelf in staat stellen hun personeel (deelnemers) te informeren. Pensioen is immers een belangrijk onderdeel van het totale pakket aan arbeidsvoorwaarden. Via de werkgever hoopt SBZ Pensioen meer deelnemers te bereiken dan (alleen) rechtstreeks vanuit het fonds. Het fonds stelde serviceberichten en intranetberichten op en maakte gebruik van de interne communicatiemiddelen van de werkgever. Daarnaast is op de website de toolbox verder uitgebreid en geüpdatet om zo de beschikbare informatie toegankelijk te maken voor de werkgever. Door Corona kon de geplande fysieke werkgeversbijeenkomst niet doorgaan. Wel heeft op 23 juni 2021 een online werkgeversbijeenkomst plaatsgevonden over de Uniforme Pensioenaangifte (UPA). Ook is in het eerste halfjaar met een kleine groep werkgevers gesproken over kruisbestuiving in communicatie. Er zijn meer dan tien serviceberichten/intranetberichten gedeeld met werkgevers. In mei 2021 is een werkgeversnieuwsbrief verzonden. Deze mailing had een open rate van 66,3% en 27,3% klikte door. En tot slot vond er op 23 september een tweede online werkgeversbijeenkomst over de nieuwe pensioenregeling en het Pensioenakkoord plaats. Uit het tevredenheidsonderzoek na deze bijeenkomst bleek dat werkgevers deze gemiddeld beoordeelden met het cijfer 7,8.
 - Verzamelen e-mailadressen
Het fonds ondersteunt zoveel mogelijk met digitale middelen. Daarom is het van groot belang zoveel mogelijk e-mailadressen van deelnemers (zowel direct als via werkgevers) te verzamelen. In alle uitingen (zoals PensioenActueel) is aandacht voor het verkrijgen van het privé e-mailadres. Zo blijft het fonds ook digitaal met de deelnemer in contact als hij/zij uit dienst of met pensioen gaat. Daarnaast is hier aandacht voor gevraagd via de interne communicatiemiddelen van de werkgever, zoals het intranet en het indienst-pakket.
- Campagne: Uw innovatieve partner.
Het fonds enthousiasmeert adviseurs en andere geïnteresseerden over SBZ Pensioen en attendeert hen op de innovatieve regeling. Verder krijgen zij informatie over de ontwikkelingen bij SBZ Pensioen.
 - Informeren en enthousiasmeren
Eind mei is er een nieuwsbrief verzonden aan alle adviseurs en andere geïnteresseerden. Met als doel om te informeren en enthousiasmeren over SBZ Pensioen en haar innovatieve regeling. Daarnaast zijn gedurende het jaar nieuwsberichten geplaatst op de SBZ LinkedIn pagina. De mailing werd goed geopend (54,6%). 48% klikte door.

Pijler 3: Inzicht in de financiële situatie van het fonds

- Campagne: Financiële situatie.
Het fonds informeert deelnemers en werkgevers over zijn financiële situatie.
 - Financiële situatie
In het PensioenActueel van juli informeerde SBZ Pensioen alle deelnemers over de financiële situatie met aandacht voor het jaarverslag. Hier is een aparte landingspagina voor ingericht op sbzpensioen.nl met een illustratie met toelichting. 10,3% van de deelnemers klikte door op het artikel "2020 in beeld" in het PensioenActueel van juli. Ook waren er op regelmatige basis berichten over de dekkingsgraad via nieuwsberichten op de website. Vanaf november is de dekkingsgraad door middel van een banner

ook standaard opgenomen in het PensioenActueel. Maandelijks werd de webpagina 'Financiële informatie' geüpdatet en werd er een nieuwsbericht geplaatst met de actuele cijfers. Verder zijn deelnemers uiteraard geïnformeerd over de toeslagverlening.

- o Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)
Op de webpagina van het (verkort) jaarverslag is specifiek aandacht gegeven aan MVB. In maart is het PensioenActueel verzonden met een artikel over Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Via deze mailing konden deelnemers zich aanmelden voor het webinar op 8 april. De opname van het webinar is geplaatst op de webpagina MVB voor deelnemers. Daarnaast stond er in het PensioenActueel van juli een tweetal artikelen over MVB: "onze resultaten op MVB" en "investeren in een groene toekomst". Uit het tevredenheidsonderzoek na het MVB webinar bleek dat deelnemers deze gemiddeld beoordeeld hebben met een 6. In het webinar zijn pollvragen gesteld. Hierin stond onder meer de vraag "kunt u zich vinden in ons MVB-beleid?". De uitkomst is dat 16% van de deelnemers het hier helemaal mee eens is, 75% mee eens, 8% heeft neutraal geantwoord en geen deelnemer is het helemaal eens of helemaal oneens met deze vraag.

Percentage verkregen e-mailadressen op 31 december 2021

Deelnemersgroep	Percentage
Actief	63%
Arbeidsongeschikt	67%
Gepensioneerd	64%
Gewezen	27%
Ex-partner	13%

Statistieken bezoekersaantallen website en portaal in 2021 en 2020:

- Eindstand aantal unieke bezoekers website per 31 december 2021 96.536
- Eindstand aantal unieke bezoekers portaal per 31 december 2021 56.810
- Eindstand aantal unieke bezoekers website per 31 december 2020 83.186
- Eindstand aantal unieke bezoekers portaal per 31 december 2020 30.968

Statistieken Klantteam SBZ Pensioen

Het klantteam van SBZ Pensioen staat altijd klaar voor deelnemers bij vragen. Het fonds is trots op het werk dat zij doen en op hun toewijding. De medewerkers van het SBZ Pensioen klantteam nemen gemiddeld binnen 9 seconden de telefoon op. Deelnemers waarderen het klantteam met een 8.3.

Vooruitblik communicatie naar 2022

In 2022 zet het fonds weer vol in op zijn strategische pijlers: verhogen pensioenbewustzijn, service werkgevers en betrekken van adviseurs en inzicht in de (financiële) ontwikkelingen bij het fonds.

Pensioenbewustzijn deelnemers verhogen

Het fonds speelt in op actualiteiten door aandacht te geven aan het nieuwe Pensioenakkoord en wettelijke wijzigingen en wat dit specifiek betekent voor verschillende groepen deelnemers, zoals jongeren en gepensioneerden. Het fonds optimaliseert de homepage van zijn website met als doel deze intuïtiever te maken, verzendt het PensioenActueel vier keer en geeft inzicht in handelingsperspectief zodat deelnemers zelf keuzes kunnen maken in hun pensioen. Het fonds begeleidt daarnaast bij de voorbereiding van pensioneren. Ook activeert het fonds deelnemers aan de Beschikbarepremieregeling om bewust keuzes te maken voor, bijvoorbeeld, Collectief Variabel Pensioen (CVP) en het beleggingsprofiel. Waar mogelijk stuurt het fonds informatie die specifiek bedoeld is voor de relevante doelgroep, zoals de 'Bijna met pensioen' mailing aan de 55-plus doelgroep en aandacht aan de starters met een 'Welkom' campagne. Daarnaast richt het fonds de SBZ Academy op: dit platform met video's, vlogs en webinars

biedt de deelnemers informatie over uitlopende onderwerpen, zoals uitleg van de regeling, MVB en uitleg over de dekkingsgraad.

Service werkgevers en betrekken van adviseurs en andere geïnteresseerden

Ook in 2022 blijft het fonds werkgevers ondersteunen en faciliteren om hun werknemers te informeren: onder andere met (online) bijeenkomsten, nieuwsbrieven en toegankelijke (digitale) middelen. Daarnaast richt SBZ Pensioen zich op het bekendmaken van zijn propositie bij adviseurs en worden zij betrokken bij ontwikkelingen in het fonds. Het fonds informeert over belangrijke ontwikkelingen via nieuwsbrieven, pers en LinkedIn en informeert deelnemers en werkgevers over de financiële situatie van het fonds. Het jaarverslag is een belangrijk moment om hierover te informeren. Daarnaast publiceert het fonds maandelijks over de dekkingsgraad op zijn website. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen krijgt ook in 2022 specifieke aandacht. Het fonds informeert deelnemers en werkgevers over de uitgangspunten van ons beleggingsbeleid via PensioenActueel en over belangrijke wijzigingen in beleid en nieuwe bestuursleden en leden van het VO. SBZ Pensioen is een innovatieve pensioenaanbieder, met de Middel-loonregeling, Beschikbarepremieregeling en Nettopensioenregeling, inclusief Collectief Variabel Pensioen (CVP) en dat brengt het fonds graag over het voetlicht. Ook de LinkedIn bedrijfspagina van SBZ Pensioen wordt daarvoor ingezet.

Inzicht in de financiële situatie van het fonds

Het fonds geeft deelnemers inzicht in de situatie van het fonds: bijvoorbeeld via het jaarverslag. Dat gebeurt met een aparte landingspagina, het verkort jaarverslag en het volledige jaarverslag staat als download op de website. Gedurende het jaar rapporteert SBZ Pensioen op zijn website over de ontwikkeling van de dekkingsgraden en beleggingen. Gepensioneerden krijgen actief informatie over de toeslagverlening en deelnemers krijgen op de website informatie over wijzigingen in de pensioenregeling(en). De webpagina MVB wordt gedurende 2022 bijgewerkt. Daarnaast krijgt het onderwerp MVB aandacht in zaken zoals het PensioenActueel en het jaarverslag.

De inzet van alle verschillende middelen is gericht op verder werken aan het vertrouwen in het fonds. Of dat lukt wordt onderzocht met een deelnemersonderzoek. Daarnaast overlegt het fonds tweemaal per jaar met zijn deelnemerspanel om uitingen voor te leggen met als doel het optimaliseren van de communicatiemiddelen.

10. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Het Bestuur ontving eind januari 2022 bericht van DNB dat het fonds zijn herstelplan niet hoeft te actualiseren in 2022. De reden hiervoor is de actuele dekkingsgraad eind december 2021: deze bevindt zich boven de vereiste gemiddelde dekkingsgraad ('beleidsdekkingsgraad').

SBZ Pensioen was niet 'geslaagd' voor de jaarlijkse haalbaarheidstoets in 2021. Dat is aangegeven richting sociale partners. Toen is vastgesteld dat als werkgevers vanuit de cao zorgverzekeraars voor 1 januari 2022 overstappen op de Beschikbarepremieregeling, dat het fonds voor de haalbaarheidstoets 2022 vermoedelijk wel slaagt. Als gevolg van het besluit om over te stappen naar de Beschikbarepremieregeling per 1 januari 2022, is het deelnemersbestand van de Middelloonregeling waar de haalbaarheidstoets voor wordt uitgevoerd significant gewijzigd, waardoor een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets noodzakelijk was. Dat is uitgevoerd in januari 2022 en de resultaten vallen binnen de vastgestelde grenzen van de aanvangshaalbaarheidstoets uit 2015. Omdat de uitkomsten voldoen aan de vastgestelde grenzen is er wettelijk geen aanleiding om in gesprek te gaan met sociale partners over de financiële opzet van de pensioenregeling. De aanvangshaalbaarheidstoets is dan ook op 31 januari 2022 ingediend bij DNB.

Na een periode van toenemende dreiging is eind februari 2022 Rusland Oekraïne binnengevallen. Het menselijk leed dat dit met zich meebrengt is enorm. Het Bestuur leeft mee met alle betrokkenen en het realiseert zich dat de gevolgen voor het fonds verbleken tegen de achtergrond van een oorlog binnen Europa. Het is de plicht van het Bestuur om de gevolgen in kaart te brengen en na te gaan of, welke en wanneer maatregelen aan de orde zijn. De Beleggingsadviescommissie heeft zowel voor als na de inval overleg gepleegd met elkaar en met de fiduciair managers en vermogensbeheerders. Ook is in bestuursvergaderingen telkens terugkoppeling gegeven van wat besproken en afgesproken is, is snel stilgestaan bij de communicatie vanuit het fonds naar de deelnemers en maatschappij en hebben andere bestuurscommissies voortdurende aandacht voor de toepassing en gevolgen van het grote pakket aan internationale sancties dat snel afgekondigd is.

Een oorlog van deze omvang en intensiteit heeft gevolgen voor de diverse onderdelen van financiële markten en niet alleen voor de beleggingen in de beide landen. In bredere zin leidt de oorlog tot een afname van de waarde van aandelen en meer volatiliteit. De ontwikkeling van de dekkingsgraad is echter een samenspel van de waardeontwikkeling van alle beleggingen, waaronder obligaties en (in aanzienlijke mate) de rentestand voor het berekenen van de pensioenverplichtingen. In het eerste kwartaal van 2022 zijn per saldo de pensioenverplichtingen sterker gedaald dan de waarde van de beleggingen, waardoor de dekkingsgraad gestegen is. Dat is relevant voor de Middelloonregeling, maar minder voor de Beschikbarepremie- en Nettopensioenregeling omdat daar alleen de waardeontwikkeling van de beleggingen invloed heeft op het pensioenkapitaal. Het pensioenfonds heeft de rapportage over de rendementen en de effecten daarvan voor de deelnemers op zijn website in het eerste kwartaal 2022 uitgebreid om hier meer toelichting over te geven. In het tweede kwartaal van 2022 zijn centrale banken de oplopende inflatie gaan beteugelen. Dat inflatiebeleid leidde tot verder onrust op de financiële markten.

De blootstelling van SBZ Pensioen aan Rusland was beperkt (de omvang van de Russische economie is kleiner dan die van de Amerikaanse staat Texas) en er was reeds een besluit genomen om afscheid te nemen van Russische staatsobligaties. De blootstelling betrof vlak voor het uitbreken van de oorlog in totaal 0,3% van de totale beleggingsportefeuille. Dit komt overeen met een bedrag van ruim € 22 miljoen. De waarde van deze beleggingen is ultimo maart 2022 nagenoeg volledig afgewaardeerd. Dit door de ingestelde sancties tegen Rusland en grotendeels het stil komen te liggen van de handel in deze beleggingsposities. Daarnaast worden tweede orde-effecten (zoals liquiditeit in het financieel systeem, tegenpartij- en uitbestedingsrisico en politiek risico) intensiever gemonitord.

Het bestuurlijke handelingsperspectief volgt uit een complexe afweging van financieel-economische, sociaal/maatschappelijke, juridisch en principiële afwegingen. Het Bestuur heeft daarbij stilgestaan en kennis genomen van de overwegingen. Het staat buiten kijf dat het SBZ Pensioen moet en wil voldoen aan sanctiewetgeving. Het geplande afscheid van Russische staatsobligaties is doorgevoerd begin 2022. De besluiten over de resterende beleggingen in aandelen en obligaties van Russische ondernemingen worden genomen binnen de kaders van het MVB-beleid van het fonds. Dat zorgt voor een gestructureerde en eenduidige implementatie en biedt de ruimte om te voorkomen

dat Russische ondernemingen (veelal verbonden met de Russische machthebbers) tegen bodemprijzen aandelen of bedrijfsobligaties terugkopen, hetgeen in hun voordeel is.

De toegenomen onzekerheid en bewegelijkheid op financiële markten wordt nauwgezet gevolgd door SBZ Pensioen en waar maatregelen nodig zijn, neemt het fonds die. Het fonds communiceert daar duidelijk over en deelt zijn overwegingen en dilemma's met deelnemers en maatschappij.

11. Ondertekening Bestuur

In de op de volgende pagina's opgenomen jaarrekening staan de financiële gegevens over het boekjaar 2021 vermeld. Namens het Bestuur van SBZ Pensioen,

Zeist, 28 juni 2022

De heer T.G. Tiessen (voorzitter)

Mevrouw R.F. van der Feltz

De heer S.A. de Groot

De heer R.M. van Hees

De heer F.A.G. Hol

De heer H. Radder

De heer E.W.J.M. Schokker

Mevrouw H.D. Wareman

Mevrouw P.M.B. Wilson

JAARREKENING

12.1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

	2021	2020
ACTIVA		
Beleggingen voor risico pensioenfonds (1)		
Vastgoedbeleggingen	454.941	362.337
Aandelen	1.974.742	1.786.287
Vastrentende waarden	4.780.170	4.575.764
Derivaten	134.321	379.195
Overige beleggingen	42.781	25.344
	<u>7.386.955</u>	<u>7.128.927</u>
Beleggingen voor risico deelnemers (2)	19.477	3.163
Langlopende vorderingen (3)	3.561	4.340
Vorderingen en overlopende activa (4)	10.536	9.733
Overige activa (5)	6.266	15.328
	<u>7.426.795</u>	<u>7.161.491</u>
PASSIVA		
Stichtingskapitaal en reserves (6)	1.036.988	460.253
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds (7)	6.144.082	6.675.196
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (8)	19.477	3.163
Overige schulden en overlopende passiva (9)	226.248	22.879
	<u>7.426.795</u>	<u>7.161.491</u>
	2021	2020
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	116,8	106,9
Beleidsdekkingsgraad	112,1	101,7

12.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2021	2020
BATEN			
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)	(10)	96.245	114.223
Premiebijdragen voor risico deelnemers	(11)	15.872	522
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(12)	80.478	851.095
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	(13)	1.133	159
Overige baten	(14)	579	650
		<hr/>	<hr/>
		194.307	966.649
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(15)	113.147	108.201
Pensioenuitvoeringskosten	(16)	3.781	3.963
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(17)	-531.114	746.914
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	(18)	16.314	608
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	(19)	15.121	-1.936
Saldo overdrachten van rechten voor risico deelnemers	(20)	-548	-
Overige lasten	(21)	871	513
		<hr/>	<hr/>
		-382.428	858.263
		<hr/>	<hr/>
Saldo van baten en lasten		<u>576.735</u>	<u>108.386</u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2021	2020
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie vrij vermogen	542.850	85.022
Mutatie reserve beleggingsrisico's voor risico fonds	33.824	23.871
Mutatie toeslagreserve	-	-507
Mutatie reserve minimaal vereist eigen vermogen beschikbare premieregeling en nettopensioenregeling	61	-
	<u>576.735</u>	<u>108.386</u>

12.3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2021	2020
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico pensioenfonds	95.542	114.711
Ontvangen premiebijdragen voor risico deelnemers	15.872	522
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	5.431	9.270
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico deelnemers	548	-3.687
Betaalde pensioenuitkeringen	-112.793	-108.271
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	-18.313	-3.687
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-3.956	-4.258
Diverse ontvangsten en uitgaven	445	429
	<u>-17.224</u>	<u>5.029</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	5.877.241	4.290.679
Betaald inzake aankopen beleggingen	-5.815.093	-4.469.125
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	140.987	136.636
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-180.704	46.694
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-14.269	-5.922
	<u>8.162</u>	<u>-1.038</u>
Mutatie liquide middelen	<u>-9.062</u>	<u>3.991</u>
Samenstelling geldmiddelen		
	2021	2020
Liquide middelen per 1 januari	15.328	11.337
Mutatie liquide middelen	-9.062	3.991
Liquide middelen per 31 december	<u>6.266</u>	<u>15.328</u>

12.4 ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars is statutair gevestigd in Zeist.

Adresgegevens: Handelsweg 2, 3707 NH Zeist
KvK nummer: 41178751

Activiteiten

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (hierna: het fonds, het pensioenfonds of SBZ Pensioen). Het fonds stelt zich ten doel, overeenkomstig de voorwaarden als in de statuten en de desbetreffende pensioenreglementen nader is bepaald, aanspraken op te bouwen voor de deelnemers en rechten uit te keren aan de deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden, ter zake van ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het fonds werkt volgens een Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), waarbij de financiële opzet en de grondslagen waarop de stichting rust, gemotiveerd zijn omschreven.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610.

De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het bestuur heeft op 28 juni 2022 de jaarrekening opgemaakt.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand verslagjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand verslagjaar.

Beschrijving Middelloonregeling

Onderstaand volgt een globale beschrijving van de in 2021 geldende pensioenregeling die door het fonds wordt uitgevoerd (Pensioenreglement Middelloonregeling). Aan deze beschrijving kunnen geen rechten worden ontleend.

Pensioensysteem

Het pensioensysteem is een middelloonregeling met een voorwaardelijk recht op toeslagen voor deelnemers pensioengerechtigden en gewezen deelnemers.

Pensioenleeftijd

De pensioenleeftijd voor deelnemers is 68 jaar.

Pensioengrondslag

De pensioengrondslag wordt bepaald door het jaarsalaris te verminderen met de franchise en wordt jaarlijks vastgesteld op 1 januari op grond van het per die datum geldende jaarsalaris en franchise. Onder jaarsalaris wordt verstaan het tussen de deelnemer en de werkgever contractueel overeengekomen vaste bruto salaris per jaar inclusief de vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en andere vaste toeslagen. Vanaf 2015 is het salaris dat meetelt voor de pensioenopbouw gemaximeerd op het fiscale maximum. In 2021 is dat € 112.189. Onder het jaarsalaris worden ook andere beloningsbestanddelen begrepen, waarvan de deelnemer en de werkgever zijn overeengekomen dat deze onderdeel van bovengenoemd jaarsalaris zijn.

Franchise en opbouwpercentages worden vanaf 1 januari 2019 opgenomen in een aparte werkgeversbijlage bij het pensioenreglement Middelloonregeling; de werkgever kan zelf kiezen voor een bepaalde franchise en opbouwpercentage.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt 20% van het te bereiken partnerpensioen en wordt uitgekeerd tot 21 jaar of tot 27 jaar voor studerende kinderen. Als beide ouders zijn overleden, wordt het wezenpensioen verdubbeld.

Premie

De premie wordt per deelnemer berekend en is in beginsel gelijk aan de actuariële premie.

Arbeidsongeschiktheid

Bij ingang van een arbeidsongeschiktheidspensioen is sprake van een vast percentage van het salaris als aanvulling op de WIA-uitkering van het UWV. Dit houdt in (naar rato van de mate van arbeidsongeschiktheid, waarbij laatstgenoemde percentages gelden voor het derde tot en met het zesde ziektejaar):

* tot de WIA-dagloongrens: 0% en 10%.

* boven de WIA-dagloongrens: 70% en 80% (WGA) / 75% en 85% (IVA).

Beschrijving beschikbarepremieregeling

Met ingang van 2021 heeft SBZ Pensioen deelnemers die aan de beschikbare premieregeling (BPR) deelnemen. BPR betreft qua ouderdomspensioen een premieovereenkomst met als standaard pensioenrichtleeftijd 68 jaar.

Voor de deelnemers is een variabel ouderdomspensioen vanaf 68 jaar bij SBZ Pensioen verzekerd tenzij de deelnemer kiest voor een vast pensioen bij een andere pensioenuitvoerder.

Daarnaast is op risicobasis partnerpensioen, wezenpensioen en premievrije deelname bij arbeidsongeschiktheid verzekerd.

Gespaard wordt voor ouderdomspensioen en partnerpensioen vanaf pensioendatum (Staffel II).

Het pensioengevend salaris is, behalve voor het arbeidsongeschiktheidspensioen gemaximeerd op de fiscale grens (hierna: maximum pensioengevend salaris). Deze grens wordt jaarlijks vastgesteld door de overheid en bedraagt in 2021 € 112.189.

De pensioengrondslag is gelijk aan het (gemaximeerde) vaste jaarsalaris verminderd met een franchise.

Het arbeidsongeschiktheidspensioen bestaat, in geval van arbeidsongeschiktheid, uit een vast percentage van het parttime salaris als aanvulling op de WIA-uitkering.

Het tijdelijk partnerpensioen betreft een aanvulling tot maximaal de ongekorte Anw en wordt uitgekeerd tot de AOW-gerechtigde leeftijd van de partner, voor zover er geen recht op Anw bestaat voor de nabestaande of de Anw wordt gekort wegens inkomsten. De werkgever kan ervoor kiezen om het tijdelijk partnerpensioen niet aan te bieden. Bij de keuze voor het wel aanbieden van tijdelijk partnerpensioen kan de werkgever dit doen voor alle werknemers óf individuele deelnemers de keuze geven voor het al of niet verzekeren ervan.

Het wezenpensioen per kind is gelijk aan 20% van het te bereiken partnerpensioen. Voor volle wezen wordt het wezenpensioen verdubbeld.

Vanwege het karakter van de pensioenregeling bestaat er geen recht op toeslagverlening vanuit SBZ Pensioen met uitzondering van de aanspraakgerechtigden op partner- en wezenpensioen van een overleden (gewezen) deelnemer.

De pensioenregeling kent diverse flexibele elementen, te weten vervroeging of uitstel van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen en deeltijdpensioenering.

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer vervalt het op dat moment aanwezige pensioenkapitaal (saldo beleggingen) aan de stichting. Dit pensioenkapitaal wordt door de stichting verdeeld over alle pensioenkapitalen van de overige (gewezen) deelnemers van de Beschikbarepremieregeling.

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer die deelneemt in de collectieve toedelingskring vervalt het pensioenkapitaal dat samenhangt met de voor hem ingekochte aanspraken op variabel pensioen aan de collectieve toedelingskring van de Beschikbarepremieregeling. Dit is onderdeel van het sterfteresultaat dat ten laste of ten gunste van de deelnemers komt in de collectieve toedelingskring.

De financiële middelen (premies) ten behoeve van de risico-elementen van Pensioenreglement

Beschikbarepremieregeling worden gezamenlijk met de Middelloonregeling ondergebracht binnen het pensioenfonds.

Beschrijving Nettopensioenregeling

Met ingang van 2019 biedt SBZ Pensioen de nettopensioenregeling aan. Hierbij is het voor deelnemers met een salaris hoger dan € 112.189 op vrijwillige basis mogelijk om, indien de werkgever deelneemt aan de nettopensioenregeling, deel te nemen aan de nettopensioenregeling.

De deelnemers betalen maandelijks een premie vanuit het nettosalaris. Deze premies worden op een beleggingsrekening gestort en belegt in beleggingsfondsen. De Nettopensioenregeling kent hiervoor 3 risicoprofielen: Offensief, Neutraal (standaard) of Defensief. Bij elk risicoprofiel horen bepaalde lifecycles. In deze 3 lifecycles wordt het beleggingsrisico automatisch geleidelijk afgebouwd naarmate de pensioendatum nadert. Met de ingelegde premies en het rendement op de beleggingen wordt een individueel pensioenkapitaal gevormd.

In het jaar dat de deelnemer de 58-jarige leeftijd bereikt wordt gevraagd een keuze te maken tussen een vast pensioen of een variabel pensioen. Indien voor een vast pensioen wordt gekozen dan wordt het individuele pensioenkapitaal belegd tot ingang pensioen. De deelnemer koopt het vaste pensioen vervolgens aan bij een andere pensioenuitvoerder. Indien de deelnemer kiest voor een variabel pensioen dan wordt het individuele pensioenkapitaal vanaf die leeftijd, geleidelijk in 10 jaar, omgezet in Collectief Variabel Pensioen (CVP). In het CVP delen de deelnemers beleggings- en verzekeringsrisico's met alle andere deelnemers.

De risico-elementen zijn extern herverzekerd.

In de jaarrekening zijn de beleggingen voor deelnemers die deelnemen aan de beschikbarepremieregeling respectievelijk de nettopensioenregeling gepresenteerd als beleggingen voor risico deelnemers.

Premievaststelling, actuariële grondslagen en veronderstellingen

Vanaf 2021 is de feitelijke premie van de middelloonregeling gelijk aan de premie op basis van een "dekkingsgraad neutrale pensioeninkoop", maar is niet minder dan de gedempte kostendekkende premie (wettelijke toetspremie).

De feitelijke premie voor wezenpensioen is gelijk aan 2% van de feitelijke premie voor partnerpensioen. De financiering voor het arbeidsongeschiktheidspensioen vindt plaats door middel van een premie. Deze premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld, zodanig dat het toekomstig uit te keren arbeidsongeschiktheidspensioen wordt gedekt.

Aan de berekening van de feitelijke premie 2021 voor de Middelloonregeling liggen de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen ten grondslag:

- Rente: de rente is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 30 september van het voorafgaande jaar.
- Sterftেকansen: voor mannen en vrouwen worden de sterftেকansen ontleend aan de prognosetabel AG 2020 met startjaar 2021, gecorrigeerd voor fondsspecifieke ervaringssterfte. Voor kinderen worden de sterftেকansen verwaarloosd.
- Wezenpensioen: De voorziening voor latent wezenpensioen is gelijk aan 2% van de voorziening voor latent partnerpensioen bij nog niet ingegane ouderdomspensioenen. Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 21 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 21-jarige leeftijd; voor wezen van 21 jaar of ouder wordt het wezenpensioen jaarlijks tot uiterlijk de 27-jarige leeftijd verlengd op basis van ontvangen studieverklaringen.
- Partnerfrequentie: Zolang nog geen pensioenuitkering is ingegaan, wordt voor de berekening van de voorziening voor partnerpensioen elke (gewezen) deelnemer verondersteld een partner te hebben (onbepaalde partnersysteem met een partnerfrequentie van 100% vanaf 60 jaar). Voor pensioengerechtigden wordt uitgegaan van de werkelijke burgerlijke staat.
- Leeftijdverschil: Voor het partnerpensioen wordt verondersteld dat de mannelijke deelnemer een 3 jaar jongere vrouwelijke partner heeft en dat de vrouwelijke deelnemer een 3 jaar oudere mannelijke partner heeft.

- Premievrijstelling invaliditeit: Aangenomen is dat de kosten, verbonden aan de in de toekomst te verlenen vrijstelling van premiebetaling (pvi) wegens arbeidsongeschiktheid, kunnen worden gedekt door een risicopremie ter grootte van 4,0% van de actuariële premie exclusief pvi en exclusief AOP premie.
- Opslag voor kosten: Bij de vaststelling van de feitelijke premie wordt rekening gehouden met een opslag voor toekomstige uitbetalingskosten van 2,0%. De kosten verbonden aan de administratie en het beheer zijn gesteld op 0,5% van de pensioengrondslag.
- Solvabiliteitsopslag: Er wordt geen solvabiliteitsopslag gehanteerd zolang de opslag in verband met toeslagverlening hoger is dan de opslag benodigd voor de vereiste dekkingsgraad primo boekjaar.
- Premiedekkingsgraadopslag: De premiedekkingsgraadopslag is gelijk aan de actuele dekkingsgraad van september van het voorafgaande jaar, met een minimum gelijk aan de minimaal vereiste dekkingsgraad en een maximum gelijk aan de vereiste dekkingsgraad. De premiedekkingsgraadopslag wordt gerekend over de actuariële premies van het ouderdomspensioen, partnerpensioen en risicopremies overlijden (niet over risicopremies arbeidsongeschiktheidspensioen, risicopremie premievrijstelling bij invaliditeit en de administratiekosten).
- Tijdelijk partnerpensioen: De feitelijke premie voor het tijdelijk partnerpensioen is gelijk aan 75% van de premie voor een volledig (niet gekort) tijdelijk partnerpensioen. Vanaf 1 januari 2019 heeft de werkgever de keuze tussen geen, verplicht of vrijwillige dekking van het tijdelijk partnerpensioen (ANW-hiaat). Bij een verplichte dekking wordt de risicopremie door de werkgever betaald. Bij een vrijwillige dekking wordt de risicopremie door de werkgever doorbelast aan de werknemer.
- Arbeidsongeschiktheidspensioen: De premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt een percentage van de relevante loonsom:
 - In geval van 85% resp. 80% aanvulling in de eerste vier jaar van arbeidsongeschiktheid ziektejaar en 75% resp. 70% daarna: 0,1% van het parttime salaris tot maximum dagloon en 2,0% van het parttime salarisdeel boven maximum dagloon.
 - In geval van 85% resp. 80% aanvulling tot de pensioendatum: 0,4% van het parttime salaris tot maximum dagloon en 2,2% van het parttime salarisdeel boven maximum dagloon. Deze optie is voor nieuw toetredende werkgevers per 1 januari 2019 vervallen.

Feitelijke premie 2021 beschikbarepremieregeling:

De vaststelling van de pensioengrondslag vindt jaarlijks per 1 januari plaats op grond van het per die datum geldende jaarsalaris, franchise en partimegraad. Bij aanvang van het deelnemerschap op een andere datum dan 1 januari wordt de pensioengrondslag vastgesteld op grond van het per de datum van aanvang van het deelnemerschap geldende jaarsalaris en op grond van de per 1 januari voorafgaand aan de aanvang van het deelnemerschap geldende franchise. Als de deelnemer niet op de eerste dag van een maand in dienst treedt bij zijn werkgever, wordt de beschikbare maandpremie voor die maand op pro rata basis vastgesteld en toegevoegd aan het pensioenkapitaal van de deelnemer. De feitelijke premie wordt als volgt vastgesteld:

- staffelpremie: er wordt een premie vastgesteld aan de hand van de pensioengrondslag en de premietabel op de wijze zoals beschreven in de werkgeversbijlage van het Pensioenreglement voor de Beschikbarepremieregeling.
- risicopremies bij overlijden, premievrijstelling bij invaliditeit en arbeidsongeschiktheidspensioen: SBZ Pensioen heeft de premievrijstelling bij overlijden, invaliditeit en arbeidsongeschiktheidspensioen ondergebracht binnen de Middelloonregeling. De actuariële grondslagen zoals beschreven voor de Middelloonregeling zijn ook van toepassing voor de risicopremies van de Beschikbarepremieregeling.
- opslag administratiekosten: de vaste administratiekosten bedragen € 92,93 per jaar per deelnemer (niveau 2021) en worden bij de werkgever in rekening gebracht. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd per 1 januari.

Feitelijke premie 2021 nettopensioenregeling:

De feitelijke Nettopremie wordt op maandbasis bij de werkgever in rekening gebracht. Deze regeling is alleen van toepassing voor deelnemers met een salaris hoger dan het maximum pensioengevende salaris van € 112.189 (niveau 2021).

De vaststelling van de pensioengrondslag vindt jaarlijks per 1 januari plaats op grond van het per die datum geldende jaarsalaris en franchise (= maximum pensioengevend salaris).

Als de deelnemer niet op de eerste dag van een maand in dienst treedt bij zijn werkgever, wordt de beschikbare maandpremie voor die maand op pro rata basis vastgesteld en toegevoegd aan het Nettopensioenkapitaal van de deelnemer.

Daarnaast wordt de feitelijke premie als volgt vastgesteld:

- Nettostaffelpremie: er wordt een Nettopremie vastgesteld aan de hand van de pensioengrondslag en de premietabel op de wijze zoals beschreven in de werkgeversbijlage van het Pensioenreglement voor de Nettopensioenregeling. De risicopremies bij overlijden en invalideit worden onttrokken aan de nettopremie.
- opslag administratiekosten De vaste administratiekosten bedragen € 112,56 per jaar per deelnemer (niveau 2021) en worden bij de werkgever in rekening gebracht. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd per 1 januari.
- opslag MVEV: de financiering van het MVEV is gelijk een opslag van 3% van de totale ingelegde premie.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een verplichting is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties", die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Reële waarde

Activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders is aangegeven.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen, baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die -gegeven de omstandigheden- als redelijk zijn beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen zijn opgenomen:

- in het verslagjaar waarin de schatting is herzien, als de herziening alleen voor dat verslagjaar gevolgen heeft, of
- in het verslagjaar van herziening en toekomstige verslagjaren, als de herziening gevolgen heeft voor zowel het verslagjaar als toekomstige verslagjaren.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en de presentatie valuta van het pensioenfonds.

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	2021	2020
AUD	1,56	1,59
CHF	1,04	1,08
CAD	1,44	1,56
GBP	0,84	0,90
HKD	8,87	9,49
JPY	130,95	126,33
USD	1,14	1,22
SEK	10,30	10,05
SGD	1,53	1,62

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, slechts indien de reële waarde van de beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva worden tevens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

(Reële) waardebepaling

De beleggingen van het pensioenfonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waardeberekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Niet-beursgenoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op reële waarde. De reële waarde is de beursnotering per balansdatum. De reële waarde van niet-beursgenoteerde participaties is bepaald op basis van de laatst bekende intrinsieke waarde. Dit is het aandeel in het zichtbare eigen vermogen.

Private equity beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de intrinsieke waarde. Deze waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-of-fund-managers, gecorrigeerd voor kasstromen in de periode tot balansdatum. Daarnaast wordt bij de waardering rekening gehouden met eventuele negatieve gevolgen van materiële gebeurtenissen in het verslagjaar na ontvangst van deze rapportages. De managers bepalen de intrinsieke waarde op basis van lokale wet- en regelgeving.

Niet-beursgenoteerde belangen in infrastructuur beleggingen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen, de overige onderliggende activa en de onderliggende verplichtingen.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde is de per balansdatum geldende beurskoers, onder toevoeging van opgelopen rente. De marktwaarde van leningen en hypotheekleningen betreft een berekende marktwaarde. Deze marktwaarde wordt, via een yield-curve methodiek onder gebruikmaking van zo te noemen spreads voor debiteurencategorieën, afgeleid van de marktwaarde van openbare leningen (obligaties). Ook bij deze vastrentende beleggingen wordt de opgelopen intrest in de marktwaarde meegenomen en aan de hiervoor beschreven koerswaarde toegevoegd. Deposito's en tegoeden bij banken worden gewaardeerd op nominale waarde.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, zijnde de marktwaarde van het contract. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beurskoers per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op beschikbare marktinformatie als input voor gehanteerde waarderingsmodellen of door de bepaling van de contante waarde van de kasstromen. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van Swap-curves. Creditposities (ongerealiseerde negatieve waarde) in derivaten worden separaat verantwoord onder de overige schulden.

In het kader van vermogensbeheer kan gebruik gemaakt worden van financiële instrumenten zoals valutatermijncontracten, putopties, futures en swaps met als doel het afdekken van risico's of efficiënt portfeuillebeheer.

Valutatermijncontracten worden per balansdatum gewaardeerd tegen de overeengekomen termijnkoersen onder aftrek van de aan- of verkoopkoers. Het resultaat op valutatermijncontracten wordt verantwoord onder de beleggingsopbrengsten.

Futurecontracten worden in eerste instantie in de balans opgenomen tegen de reële waarde op datum waarop een futurecontract wordt afgesloten en vervolgens iedere handelsdag gewaardeerd tegen de reële nieuwe waarde. Wijzigingen in de reële waarde worden direct afgerekend middels margin calls (marked-to-market) en worden verwerkt via de staat van baten en lasten. Na iedere afrekening komt de boekwaarde op nihil te staan. (Rente)swaps worden in de balans opgenomen tegen de reële waarde. De waarde van de (rente)swaps wordt periodiek aangepast naar aanleiding van renteontwikkelingen op de financiële markten.

Overige beleggingen

Geldmarktbeleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, zijnde de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossing). Posities in rekening courantsaldi worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Beleggingen voor risico deelnemers

De waarderingsgrondslagen voor beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor beleggingen voor risico pensioenfondsen.

Langlopende vorderingen

Hieronder worden vorderingen uit hoofde van pensioenverplichtingen verantwoord, waarvoor rechten op andere pensioenuitvoerders verhaald kunnen worden. Verwezen wordt naar de toelichting op de technische voorziening voor risico van het pensioenfonds.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, als er sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder overige activa zijn liquide middelen opgenomen, voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden zijn. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn opgenomen onder beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

In de toelichting wordt opgenomen het krachtens de Pensioenwet minimaal vereiste eigen vermogen volgens de in het Besluit financieel toetsingskader (FTK) voorgeschreven berekeningsmethodiek als het surplusvermogen.

Reserve beleggingsrisico's

Het doel van de reserve beleggingsrisico's is het opvangen van risico's met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds. De reserve beleggingsrisico's is gelijk aan het vereiste eigen vermogen dat resulteert volgens het standaardmodel van DNB, gebruik makend van de op balansdatum geldende door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vastgestelde parameters.

Er wordt rekening gehouden met:

- Het renterisico.
- Het aandelen- en vastgoedrisico.
- Het valutarisico.
- Het grondstoffenrisico.
- Het kredietrisico.
- Het verzekeringstechnisch risico.

Jaarlijks wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB een solvabiliteitstoets uitgevoerd om vast te stellen of de reserve beleggingsrisico's tot het niveau van het vereiste eigen vermogen kan worden aangevuld. Aan het standaardmodel is een extra risicocomponent toegevoegd waarmee het met actief beheer verbonden extra risico wordt uitgedrukt. De reserve beleggingsrisico's kan niet negatief zijn.

Reserve minimaal vereist eigen vermogen van de beschikbare premieregeling

De reserve is gelijk aan het minimaal vereist eigen vermogen voor de beschikbare premieregeling.

Het minimaal vereist eigen vermogen is gelijk aan 25% van de beheerslasten. Voor de biometrische risico's wordt geen minimaal vereist eigen vermogen aangehouden. Dit aangezien de biometrische risico's (arbeidsongeschiktheid en overlijden) voor de deelnemers aan de beschikbare premieregeling zijn ondergebracht in de Middelloonregeling.

Reserve minimaal vereist eigen vermogen van de netto pensioenregeling

De reserve is gelijk aan het minimaal vereist eigen vermogen voor de netto pensioenregeling.

Het minimaal vereist eigen vermogen is gelijk aan 25% van de beheerslasten verhoogd met een bedrag ten behoeve van de biometrische risico's. Voor de vaststelling van de biometrische risico's heeft SBZ Pensioen ontheffing van DNB gekregen. Deze ontheffing blijft van kracht onder de voorwaarde dat de herverzekering van het overlijdensrisico voor de netto pensioenregeling niet wijzigt.

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen uit hoofde van de middelloonregeling.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is uitgegaan van het op de balansdatum geldende ABTN en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2021:

Overlevingstafels

Prognosetafels AG2020 met startjaar 2022 (2020: prognosetafels AG2020 met startjaar 2021) waarbij de sterftkansen zijn vermenigvuldigd met een leeftijdsafhankelijke factor die is gebaseerd op de ervaringssterfte van het pensioenfonds: "SBZ 2017".

Partnerfrequentie

Voor het nabestaandenpensioen tot de pensioendatum wordt het zogenaamde onbepaalde partnersysteem gehanteerd, waarbij de partnerfrequenties vanaf 60 jaar worden verondersteld gelijk te zijn aan 1. Voor de pensioentrekkenden wordt rekening gehouden met de werkelijke burgerlijke staat en gereserveerd volgens het bepaalde partner systeem.

Leeftijdsverschil man-vrouw

Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

De lasten van nog niet ingegaan wezenpensioen zijn gesteld op 2% van de lasten van het nog niet ingegaan partnerpensioen tot de feitelijke pensioendatum; bij de vaststelling van de lasten van ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot 21 jaar of tot 27 jaar voor studerende kinderen, waarbij geen rekening wordt gehouden met sterftkansen.

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Kostenopslag ter grootte van 2,0% (2020: 2,0%) van de technische voorziening in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten

Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers is uitgegaan van een revalidatiekans van 4%. Voor ingegaan AOP is uitgegaan van een revalidatiekans van 0%.

IBNR-voorziening

Het fonds houdt rekening met een voorziening voor deelnemers die ziek zijn geworden, maar nog niet als zodanig bij het pensioenfonds zijn aangemeld, omdat ze korter dan twee jaar ziek zijn. De zogenaamde IBNR voorziening. Vanaf ultimo boekjaar 2018 wordt voor het arbeidsongeschiktheidspensioen ook een IBNR voorziening aangehouden.

De IBNR is met ingang van 2018 vastgesteld op basis van de risicopremies voor premievrijstelling en arbeidsongeschiktheidspensioen van de afgelopen twee boekjaren.

De IBNR voorziening kan niet negatief zijn.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers is bepaald door de waardering van de tegenover deze voorziening aangehouden beleggingen voor risico deelnemers van de beschikbarepremieregeling en de nettopensioenregeling.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad voor risico pensioenfondsen en risico deelnemers wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Onder het FTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premiebijdragen voor risico deelnemers

Dit zijn bijdragen van deelnemers in het kader van de nettopensioenregeling.

Beleggingsresultaten

Directe en indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Directe beleggingsopbrengsten zijn rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten, e.d. Dividend is verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Indirecte beleggingsopbrengsten zijn gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten:

- Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.
- Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen.
- Verkoopkosten zijn verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe vermogensbeheerkosten als daaraan toegerekende pensioenuitvoeringskosten verstaan.

Verantwoording van kosten

De kosten uit hoofde van beheervergoeding alsmede bewaarkosten gerelateerd aan beleggingen en kosten van oversight zijn in mindering gebracht op de directe en indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige baten

Overige baten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Pensioenopbouw

Pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken toegekend in het verslagjaar.

Toeslagen

Voor alle (gewezen) deelnemers op basis van prijsinflatie, voor actieven op basis van de CAO voor Zorgverzekeraars aangevuld tot maximaal loonontwikkeling.

In 2021 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2022 de lopende pensioenuitkeringen en de tot en met 31 december 2021 opgebouwde pensioenen van de actieven en gewezen deelnemers in de middelloonregeling te verhogen met 0,16% (2020: 0,0%). Dit heeft geleid tot een negatief resultaat van € 9.699.

De toeslagverlening op het nabestaandenpensioen en een eventueel arbeidsongeschiktheidspensioen in de beschikbarepremieregeling is met 0,16% verhoogd. Dit heeft geleid tot een resultaat van nihil.

Voor zowel het persoonlijk pensioenkapitaal of aanspraak in het Collectief Variabel Pensioen in de beschikbare premieregeling alsmede de netto pensioenregeling is toeslagverlening niet van toepassing.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen zijn vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorzieningen is het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van pensioenen in het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks valt een percentage van de uitkeringen vrij uit de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten). Daarnaast wordt een percentage van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorzieningen ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de reële waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur.

Wijziging actuariële uitgangspunten

In 2021 heeft geen wijziging van de actuariële uitgangspunten plaatsgevonden.

Overige wijzigingen

De onder deze post opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de kanssystemen.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico van deelnemers is bepaald door de mutatie in de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds en risico deelnemers

Dit is het saldo van overgenomen en overgedragen pensioenaanspraken.

Overige lasten

Overige lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:

- Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
- Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

12.5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	362.337	1.786.287	4.575.764	362.768	25.344	7.112.500
Aankopen	42.212	977.097	4.759.282	19.222	1.670	5.799.483
Verkopen	-28.649	-1.244.504	-4.553.811	-49.303	-480	-5.876.747
Overige mutaties	-629	11.061	76.929	1.898	91.427	180.686
Waardemutaties	79.670	444.801	-77.994	-412.702	-75.180	-41.405
Stand per 31 december 2021	<u>454.941</u>	<u>1.974.742</u>	<u>4.780.170</u>	<u>-78.117</u>	<u>42.781</u>	<u>7.174.517</u>

Bij: Derivaten met een negatieve waarde 212.438

7.386.955

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	330.676	1.707.139	4.266.111	-56.280	11.573	6.259.219
Aankopen	62.623	1.638.195	2.766.047	1.153	-	4.468.018
Verkopen	-13.829	-1.676.210	-2.551.210	-48.770	-	-4.290.019
Overige mutaties	1.084	-21.822	51.886	620	13.771	45.539
Waardemutaties	-18.217	138.985	42.930	466.045	-	629.743
Stand per 31 december 2020	<u>362.337</u>	<u>1.786.287</u>	<u>4.575.764</u>	<u>362.768</u>	<u>25.344</u>	<u>7.112.500</u>

Bij: Derivaten met een negatieve waarde 16.427

7.128.927

In de waardemutaties bij de overige beleggingen zijn inbegrepen de valutaresultaten die worden geboekt op de valuta-overlay, zoals deze voor de gehele beleggingsportefeuille wordt toegepast.

De overige mutaties hebben o.a. betrekking op mutaties liquide middelen vallend onder beheer van de vermogensbeheerder, inclusief af te handelen beleggingstransacties.

In het boekjaar heeft een transitie van global credit fondsen naar corporate bonds plaatsgevonden. Dit is zichtbaar in de stijging aan- en verkopen vastrentende waarden ten opzichte van vorig boekjaar.

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

Het fonds kent geen beleggingen in aangesloten organisaties of premiebijdragende ondernemingen.

Onderpand met betrekking tot derivaten

Binnen de beleggingsportefeuille wordt gebruik gemaakt van derivaten, hierbij is sprake van collateral management. Ultimo 2021 bedraagt het saldo van ontvangen en gesteld collateral € 80,9 miljoen negatief. Ultimo 2020 was dit € 362,4 miljoen positief.

Het door SBZ Pensioen verstrekte onderpand staat ter vrije beschikking van het fonds in die zin, dat het de managers van het fonds vrij staat het onderpand te verhandelen en ander gelijkwaardig onderpand ten behoeve van de tegenpartij te stellen.

Securities lending

Binnen de beleggingsportefeuille worden beleggingen uitgeleend. De waarde van de uitgeleende beleggingen bedraagt ultimo 2021 € 934,2 miljoen (2020: € 886,4 miljoen). Hiervoor is onderpand ontvangen met een waarde ultimo 2021 van € 984,4 miljoen (2020: € 932,5 miljoen).

Reële waarde

Schattingen en oordelen

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor de meerderheid van de beleggingen van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door gebruikmaking van waarderingmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Op basis van deze indeling kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Markt noteringen direct	Waarderings- modellen en technieken	Totaal
Per 31 december 2021			
Vastgoedbeleggingen	66.012	388.929	454.941
Aandelen	1.683.468	291.274	1.974.742
Vastrentende waarden	3.984.943	795.227	4.780.170
Derivaten	9.907	-88.024	-78.117
Overige beleggingen	42.781	-	42.781
Totaal	<u>5.787.111</u>	<u>1.387.406</u>	<u>7.174.517</u>

	Markt noteringen direct	Waarderings- modellen en technieken	Totaal
Per 31 december 2020			
Vastgoedbeleggingen	49.208	313.129	362.337
Aandelen	1.585.598	200.689	1.786.287
Vastrentende waarden	3.799.825	775.939	4.575.764
Derivaten	8.011	354.757	362.768
Overige beleggingen	25.344	-	25.344
Totaal	<u>5.467.986</u>	<u>1.644.514</u>	<u>7.112.500</u>

Opgemerkt wordt dat schattingen naar hun aard subjectief zijn en dat de geschatte actuele waarden van financiële instrumenten derhalve inherent onderhevig zijn aan onzekerheden en waardeoordelen ten aanzien van volatiliteit, rentestand en kasstromen. Deze schattingen zijn momentopnames, gebaseerd op de marktomstandigheden en de op dat moment beschikbare informatie.

Schatting van reële waarde

▢ Vastgoed

Het deel van de waarde aan vastgoedbeleggingen dat is opgenomen op basis van waarderingsmodellen en -technieken betreft voornamelijk niet-genoteerde vastgoedfondsen. Waardering vindt plaats op basis van de reële waarde, zijnde de intrinsieke waarde. Deze waarde is ontleend aan de meest recente rapportages van fundmanagers en de fund-of-fund-managers. Door de fundmanagers is de waarde gebaseerd op de taxatiewaarde. Deze taxaties worden verricht door verscheidene externe erkende taxateurs. Iedere externe taxateur hanteert, binnen de algemene richtlijnen zoals binnen de branche gelden, eigen uitgangspunten. De richtlijnen binnen de branche geven aan dat voor de waardebepaling in dit geval moet worden uitgegaan van de verkoopwaarde van een object met als doelstelling om met het object huurinkomsten te genereren. Als basis wordt hiervoor een contante waardeberekening gebruikt van de toekomstige kasstromen.

▢ Aandelen

Van de belegde waarde in aandelen staat de waarde van private equity beleggingen, infrastructuur- en impactfondsen opgenomen als vastgesteld op basis van 'waarderingsmodellen en -technieken'.

Private equity, infrastructuur- en impactbeleggingen worden gewaardeerd op reële waarde, zijnde de intrinsieke waarde. Deze waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-of-fund-managers, gecorrigeerd voor kasstromen in de periode tot balansdatum. Daarnaast wordt bij de waardering rekening gehouden met eventuele negatieve gevolgen van materiële gebeurtenissen in het verslagjaar na ontvangst van deze rapportages. De managers bepalen de intrinsieke waarde op basis van lokale wet- en regelgeving. Voor de waardering van deze beleggingen wordt uitgegaan van de waardebepaling die is opgesteld ten behoeve van deze externe fondsbeheerders. De waardering vindt plaats op basis van fair value. De wijze waarop de fair value wordt bepaald is afhankelijk van de externe fondsbeheerder en van de aard van de belegging. De volgende variabelen kunnen hierbij een rol spelen: de aanschafwaarde voor wat betreft recente investeringen, toekomstige kasstromen, waarde van de activa en waardering van vergelijkbare objecten.

▢ Vastrentende waarden

Het deel van de vastrentende waarden waarvan de reële waarde op basis van schatting wordt vastgesteld, betreft leningen op schuldbekentenis (waaronder bank loans) en hypotheekleningen. De berekeningsgrondslag staat vermeld in de algemene toelichting op de grondslagen.

▢ Derivaten

Bij de schatting van de reële waarde van derivaten wordt uitgegaan van verwachte toekomstige kasstromen. Deze kasstromen worden op basis van Eonia contant gemaakt.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	2021	2020
Specificatie naar soort:		
Beursgenoteerde fondsen	65.455	48.022
Niet-beursgenoteerde fondsen	388.929	313.129
Liquide middelen	318	1.059
Beleggingsdebiteuren	239	127
	<u>454.941</u>	<u>362.337</u>

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	2021	2020
Specificatie naar soort:		
Beursgenoteerde aandelen	1.465.793	1.309.111
Niet-beursgenoteerde aandelen	186.304	256.176
Private equity aandelen en infrastructuur	291.274	200.689
Beleggingsdebiteuren	7.715	13.808
Liquide middelen	27.577	20.627
Beleggingscrediteuren	-3.921	-14.124
	<u>1.974.742</u>	<u>1.786.287</u>

Van de aandelenportefeuille is € 353,9 miljoen (2020: € 266,7 miljoen) belegd in euro.

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	2021	2020
Specificatie naar soort:		
Staatsobligaties (of gelijkwaardig)	2.108.217	1.742.934
Global Credit fondsen	-	1.759.775
Euro Secured Debt fondsen	171.241	164.995
Corporate bonds	1.542.023	12.861
Emerging Market Debt fondsen	197.129	212.071
Hypotheken	623.986	610.944
Beleggingsdebiteuren	10.603	646
Liquide middelen	132.866	72.811
Beleggingscrediteuren	-5.895	-1.273
	<u>4.780.170</u>	<u>4.575.764</u>

De onder de vastrentende waarden opgenomen opgelopen interest bedraagt € 23.680 (2020: € 12.140).

Van de vastrentende portefeuille is € 3.274,0 miljoen (2020: € 2.625,8 miljoen) belegd in euro.

Derivaten

	2021	2020
Specificatie naar soort:		
Valutaderivaten	-44.737	60.536
Rentederivaten / swaps	-43.287	294.221
Liquide Middelen	9.907	8.011
	<u>-78.117</u>	<u>362.768</u>

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten voornamelijk om het valutarisico en het renterisico af te dekken. Eén van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met solvabele partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik wordt gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Renteswaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het pensioenfonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	2021	2020
Specificatie naar soort:		
Overige beleggingen (liquide middelen binnen vermogensbeheer)	40.643	25.344
Commodities	2.138	-
	<u>42.781</u>	<u>25.344</u>

Overige toelichting beleggingen

Beleid en risicobeheer

Voor risicobeheer heeft het bestuur de beschikking over de volgende beleidsinstrumenten:

- ▮ ALM-beleid en duration-matching.
- ▮ Premiebeleid.
- ▮ Indexatiebeleid.
- ▮ Herverzekeringsbeleid.
- ▮ Risicobeleid (alternatieve) beleggingen.
- ▮ Risicobeleid ten aanzien van uitbesteding.

Welke beleidsinstrumenten het bestuur op welke manier zal hanteren wordt bepaald op basis van uitvoerige analyses van de te verwachten toekomstige ontwikkelingen van de verplichtingen en de ontwikkelingen op de financiële markten. Voor deze analyses gebruikt men onder andere ALM-studies. Een ALM-studie analyseert de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's. Een nadere toelichting op de wijze waarop het bestuur omgaat met deze problematiek is opgenomen in de paragrafen die ingaan op risico en beheermaatregelen.

De duration van de verplichtingen van het fonds bedraagt 22,4% op basis van marktrente. De duration van de totale beleggingen bedraagt 6,0. Met IRS wordt de duration van beleggingen verlengd met 7,7 naar 13,7. Het renterisico van de verplichtingen is voor ruim 60% afgedekt. De hier vermelde duration van de verplichtingen (22,4) is vastgesteld op basis van de marktrente, omdat dit aansluit bij het beleggingsbeleid. De duration van de verplichtingen, die is vermeld in paragraaf 'Beleid en risicobeheer', is in aansluiting op DNB richtlijnen vastgesteld op basis van UFR (21,5%).

2. Beleggingen voor risico deelnemers

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	1.011	310	1.842	3.163
Aankopen	3.487	1.075	11.048	15.610
Verkopen	-134	-47	-312	-493
Overige mutaties	-362	-110	490	18
Waardemutaties	-49	-92	1.320	1.179
Stand per 31 december 2020	<u>3.953</u>	<u>1.136</u>	<u>14.388</u>	<u>19.477</u>

	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	715	210	1.630	2.555
Aankopen	473	142	492	1.107
Verkopen	-204	-88	-368	-660
Overige mutaties	-4	-9	15	2
Waardemutaties	31	55	73	159
Stand per 31 december 2020	<u>1.011</u>	<u>310</u>	<u>1.842</u>	<u>3.163</u>

De overige beleggingen bestaan uit zogenaamde mix funds, dit zijn beleggingsfondsen die bestaan uit meerdere soorten beleggingen. Ultimo boekjaar is de samenstelling van de mixfunds als volgt:

	2021	2020
Vastgoed	2.010	-
Aandelen	10.076	1.051
Vastrentende waarden	1.691	280
Derivaten	-	32
Overige	611	479
	<u>14.388</u>	<u>1.842</u>

3. Langlopende vorderingen

	2021	2020
Specificatie langlopende vordering		
Stand per 1 januari	4.340	4.718
Mutatie	-779	-378
Stand per 31 december	<u>3.561</u>	<u>4.340</u>

De langlopende vorderingen betreffen vorderingen uit hoofde van dat deel van de technische voorziening voor risico van het fonds, waarvoor rechten kunnen worden verhaald op andere pensioenuitvoerders (elders verzekerde bedragen).

4. Vorderingen en overlopende activa

	2021	2020
Vordering op werkgevers	10.359	9.656
Overige	-	77
Te vorderen op pensioenuitvoerder	177	-
	<u>10.536</u>	<u>9.733</u>

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

	2021	2020
Specificatie vorderingen / premiedebiteuren:		
Vordering op werkgevers	<u>10.359</u>	<u>9.656</u>

5. Overige activa

	2021	2020
ABN AMRO BANK	6.266	15.162
ING BANK	-	166
	<u>6.266</u>	<u>15.328</u>

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de beleggingen opgenomen.

Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

6. Stichtingskapitaal en reserves

	2021	2020
Reserve beleggingsrisico's voor risico fonds	1.016.470	982.646
Reserve minimaal vereist eigen vermogen beschikbarepremieregeling en nettopensioenregeling	61	-
Vrij vermogen	20.457	-522.393
	<u>1.036.988</u>	<u>460.253</u>

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Reserve beleggings- risico's	Reserve minimaal vereist eigen vermogen	Vrij vermogen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	982.646	-	-522.393	460.253
Uit bestemming saldo van baten en lasten	33.824	61	542.850	576.735
Stand per 31 december 2021	<u>1.016.470</u>	<u>61</u>	<u>20.457</u>	<u>1.036.988</u>

De reserve minimaal vereist eigen vermogen bestaat uit het het minimaal vereist eigen vermogen van de beschikbare premieregeling (€ 17) en het minimaal vereist eigen vermogen van de nettopensioenregeling (€ 44).

	Reserve beleggings- risico's	Toeslagreserve	Vrij vermogen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	958.775	663	-607.571	351.867
Uit bestemming saldo van baten en lasten	23.871	-507	85.022	108.386
Overige mutaties	-	-156	156	-
Stand per 31 december 2020	<u>982.646</u>	<u>-</u>	<u>-522.393</u>	<u>460.253</u>

De toeslagreserve is per ultimo 2020 beëindigd en toegevoegd aan het vrij vermogen van het fonds.

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	7.200.547	116,8	7.138.612	106,9
Af: technische voorzieningen risico pensioenfonds en risico deelnemer	6.163.559	100,0	6.678.359	100,0
Eigen vermogen	1.036.988	16,8	460.253	6,9
Af: vereist eigen vermogen	1.016.470	16,5	982.646	14,7
Vrij vermogen (inclusief Reserve minimaal vereist eigen vermogen)	20.518	0,3	-522.393	-7,8
Minimaal vereist eigen vermogen	268.101	4,4	290.531	4,4
Actuele dekkingsgraad		116,8		106,9
Beleidsdekkingsgraad		112,1		101,7

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) in de evenwichtssituatie maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Aan het standaardmodel is een extra risicocomponent toegevoegd waarmee het met actief beheer verbonden extra risico wordt uitgedrukt. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de toelichting in paragraaf 'Risicobeheer en derivaten'.

In de evenwichtssituatie is het eigen vermogen zodanig dat de kans op onderdekking in het komende jaar geacht wordt maximaal 2,5% te zijn.

Het vereist eigen vermogen bestaat uit een vereist eigen vermogen voor de middelloonregeling, een vereist eigen vermogen voor de beschikbarepremieregeling en een vereist eigen vermogen voor de nettopensioenregeling. Het vereist eigen vermogen voor de middelloonregeling bedraagt 16,5% van de technische voorziening. Het vereist eigen vermogen voor de beschikbarepremieregeling en de nettopensioenregeling wordt nihil verondersteld.

De actuele dekkingsgraad voor risico pensioenfonds en risico deelnemers is als volgt berekend: (Totale activa -/- schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad die overeenkomt met het minimaal vereist eigen vermogen bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad die overeenkomt met het vereist eigen vermogen, maar wel tenminste gelijk is aan de dekkingsgraad die overeenkomt met het minimaal vereist eigen vermogen, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

De solvabiliteit van het pensioenfonds is niet toereikend. Er is sprake van een reservetekort.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2021	2020
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	106,9	105,9
Premie	-0,1	-0,8
Uitkeringen	0,1	0,1
Toeslagverlening	-0,2	-
Verandering rentetermijnstructuur	8,0	-13,8
Rendement op beleggingen	1,8	14,7
Overige oorzaken en kruiseffecten	0,3	0,8
Dekkingsgraad per 31 december	116,8	106,9

Herstelplan

In 2021 heeft de dekkingsgraad zich ten opzichte van het sinds 2015 geldende herstelplan als volgt ontwikkeld:

	Werkelijk 2021	Herstelplan 2021
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	106,9	106,9
Premie	-0,1	-
Uitkeringen	0,1	0,1
Toeslagverlening	-0,2	-
Verandering rentetermijnstructuur	8,0	-
Rendement op beleggingen	1,8	3,1
Overige oorzaken en kruiseffecten	0,3	-
Dekkingsgraad per 31 december	116,8	110,1

Wanneer de beleidsdekkingsgraad van een fonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad is sprake van een reservetekort en dient een fonds een herstelplan op te stellen en te actualiseren, zolang sprake is van een dergelijk tekort. Omdat aan het einde van het vorige boekjaar (2020) het fonds een reservetekort had, is in het eerste kwartaal van 2021 het lopende herstelplan geactualiseerd en ingediend bij DNB. De toezichthouder heeft de actualisatie goedgekeurd op 19 mei 2021. Uit die actualisatie bleek onder meer dat SBZ Pensioen, naar verwachting, tijdig (dat wil zeggen binnen tien jaar na het indienen van het (eerste) plan) uit herstel zal zijn. Na de balansdatum heeft DNB aangegeven dat het fonds geen actualisatie hoeft uit te voeren vanwege het herstel van de dekkingsgraad over 2021. Het Bestuur heeft ervoor gekozen die actualisatie dan ook niet uit te voeren. Dat neemt niet weg dat formeel op de balansdatum nog wel sprake was van een beleidsdekkingsgraad die zich onder de vereiste dekkingsgraad bevond. Los van wel of geen actualisatie van een herstelplan, blijft het Bestuur scherp letten op ontwikkelingen die de dekkingsgraad (en het daarin tot uitdrukking komende herstel) negatief beïnvloeden.

7. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2021	2020
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds:		
Middelloodregeling	6.071.515	6.601.180
Schadereserve / IBNR / Additionele reservering	72.567	74.016
	<u>6.144.082</u>	<u>6.675.196</u>

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2021	2020
Stand per 1 januari	6.675.196	5.928.282
Pensioenopbouw	89.802	144.478
Toeslagen	9.699	5.344
Rentetoevoeging	-35.569	-19.399
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-113.695	-108.828
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-723	460
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-14.780	1.532
Wijziging markttrente	-463.795	885.768
Wijziging actuariële uitgangspunten	-	-151.711
Overige wijzigingen	-2.053	-10.730
Stand per 31 december	<u>6.144.082</u>	<u>6.675.196</u>

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds:

	31-12-2021		31-12-2020	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Actieve deelnemers	11.037	483.875	10.912	1.729.630
Gewezen deelnemers	23.719	3.917.130	26.386	3.176.286
Pensioentrekkenden	8.328	1.670.510	7.852	1.695.264
Overige	-	72.567	-	74.016
	<u>43.084</u>	<u>6.144.082</u>	<u>45.150</u>	<u>6.675.196</u>

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Per ultimo boekjaar is de opbouw in de Middelloonregeling beëindigd voor werkgevers die deelnemen aan de CAO Zorgverzekeraars Nederland. De bijbehorende technische voorziening is voor deze populatie ondergebracht bij de categorie van Gewezen deelnemers en bedraagt circa € 1,15 miljard.

In de post "Overige" zijn onderstaande voorzieningen opgenomen:

- Schadereserve € 57,3 miljoen (2020: € 60,2 miljoen)
- IBNR € 15,4 miljoen (2020: € 14,0 miljoen)
- Additionele reservering € -0,2 miljoen (2020: € -0,2 miljoen)

8. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2021	2020
Stand per 1 januari	3.163	2.555
Ontvangen premie	15.872	522
Onttrekking	-691	-73
Rendement	1.133	159
Stand per 31 december	<u>19.477</u>	<u>3.163</u>

De mutatie "Onttrekking" bestaat uit het saldo van uitgaande waardeoverdrachten, administratiekosten, opslag minimaal vereist eigen vermogen en risicopremie.

9. Overige schulden en overlopende passiva

	2021	2020
Derivaten met negatieve waarde	212.438	16.427
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.948	2.594
Pensioenuitvoerders inzake waardeoverdrachten	2.473	234
Te betalen vermogensbeheerkosten	7.890	3.008
Te betalen administratiekosten	-	175
Voorfinanciering en bijdrage solvabiliteit nettopensioenregeling	95	95
Overige schulden	404	346
	<u>226.248</u>	<u>22.879</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

De derivaten met negatieve waarde bestaan uit valutaderivaten € 78,0 miljoen en rentederivaten € 134,4 miljoen.

Risicobeheer en derivaten

Het fonds heeft een risicobeheerraamwerk ontwikkeld aan de hand waarvan de tien binnen FIRM onderscheiden risicogebieden worden gevolgd. In hoofdstuk 6 worden de ontwikkelingen in 2021 ten aanzien van de tien risicocategorieën besproken. De kwantificering van de diverse risicocategorieën in het kader van de solvabiliteitstoets per 31 december 2021 komt hieronder aan de orde. De hieronder genoemde financiële risico's kennen een indeling die op onderdelen afwijkt van de indeling die wordt gehanteerd in het totale risicobeheerraamwerk, zowel ten aanzien van de vier financiële risicocategorieën als de subcategorieën daarbinnen. Het betreft de volgende vier risicocategorieën:

1. Matching-/renterisico.
2. Marktrisico.
3. Kredietrisico.
4. Verzekeringstechnisch risico.

Enkele hieronder benoemde risico's raken meerdere risicocategorieën en worden daarom afzonderlijk benoemd (het solvabiliteits- en liquiditeitsrisico).

Solvabiliteitsrisico

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen risico fonds (middelloonregeling) en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het pensioenfonds de premie voor de ondernemingen moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	2021	2020
Het tekort op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen (UFR) voor risico pensioenfonds en risico deelnemers	6.163.559	6.678.359
Buffers:		
S1 Renterisico	84.862	65.671
S2 Risico zakelijke waarden	686.954	699.174
S3 Valutarisico	242.338	192.633
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	350.301	309.707
S6 Verzekeringstechnisch risico	186.908	211.059
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	163.308	158.943
Diversificatie effect	-698.201	-654.541
Totaal S (vereiste buffers)	<u>1.016.470</u>	<u>982.646</u>
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	7.180.029	7.661.005
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	<u>7.200.547</u>	<u>7.138.612</u>
Surplus/Tekort	<u>20.518</u>	<u>-522.393</u>

Het pensioenfonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaard model van DNB toe. Aan het standaardmodel is een extra risicomponent toegevoegd waarmee het met actief beheer verbonden extra risico wordt uitgedrukt. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de feitelijke asset mix. Daarbij wordt het vereist vermogen getoetst aan de strategische portefeuille.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	2021		2020	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Bijdrage vastrentende waarden (exclusief derivaten)	4.780.170	6,0	4.575.764	4,8
Technische voorzieningen (Marktrente)	6.346.948	22,4	7.168.467	23,7
Technische voorzieningen (UFR) voor risico pensioenfondsen en risico deelnemers	6.163.559	21,5	6.678.359	22,2

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen daalt en de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), door binnen de portefeuille kortlopende obligaties te vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (Eonia). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Door de inzet van swaps is de mismatch tussen beleggingen en verplichtingen op basis van marktrente teruggebracht van 16,4 naar 8,7 (2020: van 18,9 naar 9,4).

S2 Risico zakelijke waarden

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijrisico of marktrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie vastgoedbeleggingen naar soort:				
Participaties in beursgenoteerde fondsen	65.455	14,3	48.022	13,3
Participaties in niet-beursgenoteerde fondsen	388.929	85,5	313.129	86,4
Liquide middelen	318	0,1	1.059	0,3
Beleggingsdebiteuren	239	0,1	127	-
	<u>454.941</u>	<u>100,0</u>	<u>362.337</u>	<u>100,0</u>
	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Nederland	47.394	10,4	43.029	11,9
Buitenland binnen EU	187.956	41,2	142.070	39,2
Buitenland buiten EU	219.034	48,2	176.052	48,6
Liquide middelen	318	0,1	1.059	0,3
Beleggingsdebiteuren	239	0,1	127	-
	<u>454.941</u>	<u>100,0</u>	<u>362.337</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar sector:				
Consumenten cyclisch	173.609	8,8	150.395	8,4
Consumenten defensief	114.658	5,8	119.907	6,7
Energie	81.562	4,1	59.461	3,3
Financiële instellingen	237.513	12,0	189.426	10,5
Gezondheid	193.888	9,8	143.817	8,1
Industrie	145.288	7,4	129.238	7,2
Informatietechnologie	359.718	18,2	263.618	14,8
Materialen	110.459	5,6	106.814	6,0
Nutsbedrijven	28.419	1,4	32.733	1,8
Communicatie services	46.026	2,3	50.775	2,8
Vastgoed	1.886	0,1	-	-
Emerging Market fondsen	186.576	9,5	326.206	18,3
Infrastructuur fondsen	84.715	4,3	68.382	3,8
Private Equity fondsen	171.180	8,7	117.004	6,6
Impact investeringen	7.499	0,4	8.200	0,5
Overige	374	-	-	-
Beleggingsdebiteuren	7.715	0,4	13.808	0,8
Liquide middelen	27.578	1,4	20.627	1,2
Beleggingscrediteuren	-3.921	-0,2	-14.124	-0,8
	<u>1.974.742</u>	<u>100,0</u>	<u>1.786.287</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	472.889	24,0	395.589	22,2
Noord-Amerika	914.784	46,2	743.875	41,5
Pacific Rim	129.827	6,6	115.233	6,5
Emerging Markets	425.870	21,6	511.279	28,6
Beleggingsdebiteuren	7.715	0,4	13.808	0,8
Liquide middelen	27.578	1,4	20.627	1,2
Beleggingscrediteuren	-3.921	-0,2	-14.124	-0,8
	<u>1.974.742</u>	<u>100,0</u>	<u>1.786.287</u>	<u>100,0</u>

S3 Valutarisico

Het valutarisico betreft het risico als gevolg van onvoldoende afstemming tussen activa en passiva, dan wel inkomsten en uitgaven op het gebied van vreemde valuta's. Van de gehele beleggingsportefeuille is ultimo 2021 € 3.546,3 miljoen (2020: € 3.280,2 miljoen) buiten de euro belegd. Van dit bedrag is 70,5% (2020: 68,8%) afgedekt naar de euro. Het strategische beleid van het fonds is om alle grote OESO-valuta's (deels) af te dekken. Valuta's van Emerging Markets worden niet afgedekt vanwege de kosten en de impliciete veronderstelling dat deze valuta's door hoge economische groei zullen appreciëren.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	<u>Positie voor afdekking</u>	<u>Valuta- derivaten</u>	<u>Nettopositie na afdekking 2021</u>	<u>Nettopositie na afdekking 2020</u>
Amerikaanse Dollar	2.468.683	-2.061.110	407.573	445.642
Engelse Pond	184.725	-89.657	95.068	37.583
Japanse Yen	122.706	-13.746	108.960	133.017
Canadese Dollar	100.414	-96.807	3.607	1.865
Hong Kong Dollar	95.778	-96.529	-751	7.031
Australische Dollar	56.280	-57.385	-1.105	-1.834
Zwitserse Frank	55.680	-54.766	914	532
Singapore Dollar	6.753	-6.945	-192	439
Zweedse Kroon	22.880	-21.887	993	-14
Overige	432.437	-	432.437	397.752
Euro	3.672.918	2.454.095	6.127.013	6.090.487
	<u>7.219.254</u>	<u>-44.737</u>	<u>7.174.517</u>	<u>7.112.500</u>

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het pensioenfonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het pensioenfonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door overwegend te handelen op gereguleerde markten en/of door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het pensioenfonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het pensioenfonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het pensioenfonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het pensioenfonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Staatsobligaties	2.108.217	44,1	1.742.934	38,1
Corporate Bonds	1.542.023	32,3	12.861	0,3
Global Credit Fondsen	-	-	1.759.775	38,5
Euro Secured Debt fondsen	171.241	3,6	164.995	3,6
Emerging Markets Debt fondsen	197.129	4,1	212.071	4,6
Hypotheek	623.986	13,1	610.944	13,4
Beleggingsdebiteuren	10.603	0,2	646	-
Liquide middelen	132.866	2,7	72.811	1,5
Beleggingscrediteuren	-5.895	-0,1	-1.273	-
	<u>4.780.170</u>	<u>100,0</u>	<u>4.575.764</u>	<u>100,0</u>

In het boekjaar heeft een transitie van global credit fondsen naar corporate bonds plaatsgevonden.

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mondiaal	136.911	2,7	1.759.775	38,5
Europa	3.315.680	69,4	2.520.594	55,1
Pacific Rim	71.364	1,5	10.543	0,2
Emerging Markets	199.607	4,2	212.071	4,6
Noord-Amerika	911.400	19,1	597	-
Overige	7.634	0,2	-	-
Beleggingsdebiteuren	10.603	0,2	646	-
Liquide middelen	132.866	2,8	72.811	1,6
Beleggingscrediteuren	-5.895	-0,1	-1.273	-
	<u>4.780.170</u>	<u>100,0</u>	<u>4.575.764</u>	<u>100,0</u>

In het boekjaar heeft een transitie van global credit fondsen naar corporate bonds plaatsgevonden. Als gevolg hiervan heeft een verschuiving van de regio Mondiaal naar de regio's Europa en Noord-Amerika plaatsgevonden.

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	2021		2020	
		In %		In %
AAA	1.745.043	36,5	1.491.875	32,6
AA+ / AA / AA-	1.033.774	21,6	870.053	19,0
A+ / A / A-	464.448	9,7	105.336	2,3
Lagere rating	1.281.171	26,8	2.036.316	44,5
Geen rating	118.160	2,5	-	-
Beleggingsdebiteuren	10.603	0,2	646	-
Liquide middelen	132.866	2,8	72.811	1,6
Beleggingscrediteuren	-5.895	-0,1	-1.273	-
	<u>4.780.170</u>	<u>100,0</u>	<u>4.575.764</u>	<u>100,0</u>

De beleggingen met een "lagere rating" bestaan voornamelijk uit de debiteuren in de Corporate Bonds (€ 998,1 miljoen) met rating van B+ tot CCC-, de debiteuren in het Emerging Market Debt fonds (€ 95,4 miljoen) met gemiddeld een rating van BB en de debiteuren in het European Loan fonds (€ 171,2 miljoen) met gemiddeld een rating B+.

S6 Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De mate waarin het fonds gevoelig is voor het sterfte-/langlevensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico is hieronder weergegeven.

Langlevensrisico

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening voor risico pensioenfonds (middelloonregeling). Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van Prognosetafel AG2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het beleid van het pensioenfonds is om het overlijden- en arbeidsongeschiktheidsrisico niet te herverzekeren.

Voor de nettopensioenregeling geldt dat het overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico wel is herverzekerd.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is een subcategorie binnen het matching-/renterisico. Het betreft het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het pensioenfonds mogelijk op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Inzake het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Concentratierisico is gemeten naar concentratie van een land.

Dit betreft per 31 december 2021 de volgende posten:

	2021	2020
Staatsobligaties Duitsland	529.406	604.012
Staatsobligaties Nederland	959.424	728.191
Staatsobligaties Frankrijk	319.036	370.908
Overige < 2%	5.332.818	5.409.389

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het pensioenfonds en de sponsors, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar Pensioenuitvoeringskosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. Enkele bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van voorwaarden in de pensioenregeling en hun dienstverband met één van de aangesloten ondernemingen.

Overige transacties met verbonden partijen

Betreffende de uitvoering van de overeenkomst tussen het pensioenfonds en de werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling wordt verwezen naar de uitvoeringsovereenkomst.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Het fonds heeft ingaande 1 januari 2018 een nieuwe uitbestedingovereenkomst afgesloten met Achmea Pensioenservices N.V. voor een periode van 5 jaar. De in 2021 in rekening gebrachte vergoeding bedraagt € 2,5 miljoen.

Investerings- en stortingsverplichtingen

Private Equity

Het fonds belegt sinds medio 2007 ook in durfkapitaal (private equity). Dit gebeurt via "fund of fundbeleggingen". In totaal zijn commitments (toezeggingen) gedaan tot een bedrag van € 244,2 miljoen ten behoeve van regio- en wereldwijde fondsen. Van deze commitments is eind 2021 een belangrijk deel (€ 193,6 miljoen) afgeroepen. Inmiddels vinden distributies plaats (beleggingen worden verkocht).

Infrastructuur

De commitments aan infrastructuur bedragen ultimo boekjaar € 33,9 miljoen.

Impact investeringen

De commitments aan impact beleggingen, beleggingen met naast een financiële doelstelling ook een maatschappelijke doelstelling, bedragen ultimo boekjaar € 47,4. Voor deze beleggingen is strategisch 2,0% van het belegd vermogen beschikbaar.

Vastgoed

De commitments aan vastgoed bedragen ultimo boekjaar € 36,5 miljoen.

Verstreckte zekerheden en garanties

Er zijn geen zekerheden verstrekt of garanties gesteld. Binnen de beleggingsportefeuille wordt gebruik gemaakt van derivaten en is sprake van collateral management. In toelichting 1. Beleggingen voor risico pensioenfonds is dit nader toegelicht.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Nieuwe UFR

Vanaf 2021 wordt de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur gebaseerd op een nieuwe UFR (ultimate forward rate). De nieuwe UFR parameters worden vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke stappen ingevoerd. Met de stapsgewijze invoering zullen de nieuwe UFR parameters begin 2024 volledig zijn ingevoerd. DNB zal de rentetermijnstructuur in de periode tot 1 januari 2024 baseren op een gewogen gemiddelde van de rentetermijnstructuur op basis van de huidige en de nieuwe UFR-parameters, waarbij de gewichten jaarlijks op 1 januari met gelijke stappen aangepast worden. Deze stapsgewijze invoering zorgt ervoor dat het effect van de nieuwe UFR-methode op de dekkingsgraden van pensioenfondsen zich geleidelijk in de tijd materialiseert.

De Technische voorziening voor risico pensioenfondsen ultimo 2021 is gebaseerd op de per 31 december 2021 door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen, gebaseerd op de huidige UFR parameters. Als de Technische voorziening voor risico pensioenfondsen ultimo 2021 reeds gebaseerd zou zijn op de nieuwe UFR parameters die van toepassing zijn in 2022 dan zou de Technische voorziening voor risico pensioenfondsen 6.221.379 bedragen. De actuele dekkingsgraad zou dan 115,7% bedragen.

Oekraïne crisis

De blootstelling van SBZ Pensioen aan Rusland was beperkt (de omvang van de Russische economie is kleiner dan die van de Amerikaanse staat Texas) en er was reeds een besluit genomen om afscheid te nemen van Russische staatsobligaties. De blootstelling betrof vlak voor het uitbreken van de oorlog in totaal 0,3% van de totale beleggingsportefeuille. Dit komt overeen met een bedrag van ruim € 22 miljoen. De waarde van deze beleggingen is ultimo maart 2022 nagenoeg volledig afgewaardeerd. Dit door de ingestelde sancties tegen Rusland en grotendeels het stil komen te liggen van de handel in deze beleggingsposities. Daarnaast worden tweede orde-effecten (zoals liquiditeit in het financieel systeem, tegenpartij- en uitbestedingsrisico en politiek risico) intensiever gemonitord.

12.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

10. Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers)

	2021	2020
Premie ouderdoms- en nabestaandenpensioenverzekering	96.245	114.223

De premies worden bij de werkgevers (aangesloten organisaties) in rekening gebracht.

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2021	2020
Kostendekkende premie	122.033	178.427
Gedempte kostendekkende premie	92.136	114.557
Feitelijke premie	112.117	114.745

De feitelijke premie is gelijk aan de som van de premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (€ 96.245) en de premiebijdragen voor risico deelnemer (€ 15.872).

De feitelijke premie ad € 112,1 miljoen (2020: € 114,7 miljoen) is € 9,9 miljoen lager (2020: € 63,7 miljoen lager) dan de kostendekkende premie ad € 122,0 miljoen (2020: € 178,4 miljoen).

De gedempte kostendekkende premie bedraagt € 92,1 miljoen (2020: € 114,6 miljoen) en is daarmee lager dan de feitelijke premie.

De kostendekkende premie is gebaseerd op de primo boekjaar geldende (door DNB gepubliceerde) rentetermijnstructuur. De gedempte kostendekkende premie is gebaseerd op het verwacht rendement en onderscheidt zich qua actuariële grondslagen niet van de feitelijke premie.

In het boekjaar was de feitelijke premie hoger dan de gedempte kostendekkende premie, daarmee voldoet de feitelijke premie aan artikel 128 van de Pensioenwet.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2021	2020
Kosten pensioenopbouw	107.079	147.619
Pensioenuitvoeringskosten	1.506	1.800
Solvabiliteitsopslag	13.448	23.849
Premie toeslagreserve	-	5.159
	122.033	178.427

De samenstelling van de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Kosten pensioenopbouw	58.706	62.925
Pensioenuitvoeringskosten	1.506	1.800
Solvabiliteitsopslag	6.338	10.129
Premie toeslagreserve	-	5.159
Voorwaardelijke delen	25.586	34.544
	<u>92.136</u>	<u>114.557</u>

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Kosten pensioenopbouw	98.023	92.889
Pensioenuitvoeringskosten	1.783	1.649
Solvabiliteitsopslag	12.311	15.048
Premie toeslagreserve	-	5.159
	<u>112.117</u>	<u>114.745</u>

11. Premiebijdragen voor risico deelnemers

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Premie nettopensioenregeling	625	522
Beschikbarepremieregeling	15.247	-
	<u>15.872</u>	<u>522</u>

12. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen

2021	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	7.817	79.670	-	87.487
Aandelen	44.589	444.801	-	489.390
Vastrentende waarden	74.887	-77.994	-	-3.107
Derivaten	12.499	-412.702	-	-400.203
Overige beleggingen	1.196	-75.180	-19.105	-93.089
	<u>140.988</u>	<u>-41.405</u>	<u>-19.105</u>	<u>80.478</u>

2020	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	6.680	-18.217	-	-11.537
Aandelen	78.494	138.985	-	217.479
Vastrentende waarden	39.674	42.930	-	82.604
Derivaten	11.198	466.045	-	477.243
Overige beleggingen	590	92.234	-7.518	85.306
	<u>136.636</u>	<u>721.977</u>	<u>-7.518</u>	<u>851.095</u>

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder(s) direct bij het pensioenfonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan voor € 14.723 uit beheervergoedingen en overige vermogensbeheerkosten (2020: € 5.174) en voor € 4.382 uit performance-gerelateerde vergoedingen (2020: € 2.344).

De overige vermogensbeheerkosten omvatten de kosten voor bewaarloon € 1.356 (2020: € 846), advieskosten vermogensbeheer € 1.017 (2020: € 894) en overige kosten € 32 (2020: € 26).

Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2021 € 14.192 (2020: € 18.292).

Beheerkosten en performance gerelateerde kosten die niet direct aan het fonds in rekening zijn gebracht zijn onderdeel van de waardemutaties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2021 € 25.546 (2020: € 29.359).

13. Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

2021	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Beleggingsresultaten risico deelnemers	-1	1.180	-46	1.133
2020	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Beleggingsresultaten risico deelnemers	-	159	-	159

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder(s) direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan voor € 46 uit beheervergoedingen en overige vermogensbeheerkosten (2020: nihil).

Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2021 € 22 (2020: € 7).

Beheerkosten die niet direct aan het fonds in rekening zijn gebracht zijn onderdeel van de waardemutaties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2021 € 24 (2020: € 7).

14. Overige baten

	2021	2020
Baten uit elders verzekerde bedragen	482	538
Interest	4	1
Andere baten	93	111
	<u>579</u>	<u>650</u>

Onder de baten uit elders verzekerde bedragen worden de uitkeringen verantwoord die worden ontvangen van pensioenuitvoerders uit hoofde van polissen die aan het fonds zijn overgedragen. De uitkeringen belopen een bedrag van € 482 (2020: € 538).

15. Pensioenuitkeringen

	2021	2020
Ouderdomspensioen - nettopensioenregeling	16	8
Ouderdomspensioen	88.632	84.172
Partnerpensioen	21.072	20.951
Arbeidsongeschiktheid	3.042	2.745
Afkopen	385	322
Afkopen - netto nettopensioenregeling	-	3
	<u>113.147</u>	<u>108.201</u>

De post afkopen is de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 503,24 (2020: € 497,27) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

16. Pensioenuitvoeringskosten

	2021	2020
Administratiekosten	2.493	2.627
Controle- en advieskosten (excl. accountantskosten)	245	259
Onafhankelijke accountant	108	108
Bestuurskosten inclusief bestuursondersteuning	1.179	1.112
Contributies en bijdragen	434	410
In mindering op beleggingsopbrengsten	-678	-553
	<u>3.781</u>	<u>3.963</u>

Honoraria onafhankelijke accountant

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2021			
Controle van de jaarrekening	108	-	108
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	69	69
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	<u>108</u>	<u>69</u>	<u>177</u>
	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2020			
Controle van de jaarrekening	108	-	108
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	87	87
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	<u>108</u>	<u>87</u>	<u>195</u>

Deze werkzaamheden zijn zowel in 2021 als in 2020 uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

In bovenstaande opstelling is de methode gehanteerd waarbij wordt opgegeven de in het boekjaar ten laste gebrachte totale honoraria voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten en de totale honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de externe onafhankelijke accountant.

De kosten voor de fiscale advisering zijn opgenomen in het beleggingsresultaat.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:

- het pensioenfonds in het boekjaar 2021 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd;
- het pensioenfonds in het boekjaar 2021 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven;
- in het boekjaar 2021 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld;

Personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst. De pensioenuitvoering is volledig uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V.

Bezoldiging bestuurders

De vergoedingen aan het statutair bestuur houden verband met werkzaamheden voor bestuurs- en commissievergaderingen. De hierna toegelichte vergoedingen zijn in hele euro's.

De vergoedingsregeling voor niet uitvoerende bestuursleden kent een vacatiegeld van € 29.468 per jaar gebaseerd op een inzet van 1 dag per week.

De vergoedingsregeling voor het uitvoerend bestuurslid beleggingen en vermogensbeheer kent een vacatiegeld van € 106.092 per jaar gebaseerd op een inzet van 3 dagen per week en vanaf 1 juli € 141.456 per jaar gebaseerd op een inzet van 4 dagen per week.

De vergoedingsregeling voor het uitvoerend bestuurslid pensioenen en risicobeheer kent een vacatiegeld van € 70.728 per jaar gebaseerd op een inzet van 2 dagen per week .

De vergoedingsregeling voor onafhankelijke voorzitter kent een vacatiegeld van € 44.208 per jaar gebaseerd op een inzet van 1,5 dag per week.

De vergoedingsregeling voor leden van het verantwoordingsorgaan kent een vacatiegeld van € 2.360 per jaar (voorzitter € 3.536 per jaar).

17. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2021	2020
Pensioenopbouw	89.802	144.478
Toeslagen	9.699	5.344
Rentetoevoeging	-35.569	-19.399
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-113.695	-108.828
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-723	460
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-14.780	1.532
Wijziging marktrente	-463.795	885.768
Wijziging actuariële uitgangspunten	-	-151.711
Overige wijzigingen	-2.053	-10.730
	<u>-531.114</u>	<u>746.914</u>

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen het effect op de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van de in het verslagjaar opgebouwde nominale pensioenrechten.

Toeslagen

In de staat van baten en lasten is de last uit hoofde van indexering en overige toeslagen welke aan het verslagjaar moet worden toegerekend verantwoord.

In 2021 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2022 de lopende pensioenen en de tot en met 31 december 2021 opgebouwde pensioenen van de actieven en gewezen deelnemers in de middelloonregeling te verhogen met 0,16% (2020: 0,0%). Dit heeft geleid tot een negatief resultaat van € 9.699.

De toeslagverlening op het nabestaandenpensioen en een eventueel arbeidsongeschiktheidspensioen in de beschikbare premieregeling is met 0,16% verhoogd. Dit heeft geleid tot een resultaat van nihil.

Voor zowel het persoonlijk pensioenkapitaal of aanspraak in het Collectief Variabel Pensioen in de beschikbare premieregeling alsmede de netto pensioenregeling is toeslagverlening niet van toepassing.

Rente toevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met -0,533% (2020: -0,324%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2020.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Overige wijzigingen

	2021	2020
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	-10.717	-5.821
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	7.879	-7.545
Resultaat op mutaties	1.253	2.636
	<u>-1.585</u>	<u>-10.730</u>

Het resultaat op sterfte bestaat uit een positief resultaat op langlevens van 7,8 miljoen en postief resultaat op kortlevens van 2,9 miljoen. Dit betekent dat de deelnemers in werkelijkheid minder lang leven dan volgens de fondsgrondslagen wordt verwacht.

Het negatieve resultaat op arbeidsongeschiktheid ontstaat door de stijging van de pensioengrondslag van de premievrijgestelde pensioenopbouw van 2,0% per jaar verminderd met de benodigde koopsom voor premievrijstelling.

De overige mutaties bestaan onder meer uit het resultaat op flexibilisering van 1,9 miljoen negatief en resultaat op pensionering van 0,7 miljoen positief.

18. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2021	2020
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	<u>16.314</u>	<u>608</u>

19. Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten	-382	-3.729
Inkomende waardeoverdrachten klein pensioen	-2.810	-1.894
Uitgaande waardeoverdrachten	5.153	2.808
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	13.160	879
	<u>15.121</u>	<u>-1.936</u>

Dit betreft de ontvangst van of betaling aan pensioenfonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

De toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van de overgenomen pensioenverplichtingen bedraagt € 3.002 (2020: € 6.658). Het resultaat op de overgenomen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € 190 (2020: € -1.035).

De afname van de technische voorziening uit hoofde van de overgedragen pensioenverplichtingen bedraagt € 17.782 (2020: € 5.126). Het resultaat op de overgedragen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € 531 (2020: € 1.439).

20. Saldo overdrachten van rechten voor risico deelnemers

	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten	<u>-548</u>	<u>-</u>

21. Overige lasten

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Mutatie langlopende vorderingen uit hoofde van elders verzekerde bedragen	779	378
Interest	68	89
Andere lasten	4	17
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-	4
Herverzekeringspremie (nettopensioenregeling)	20	25
	<u>871</u>	<u>513</u>

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Bestemming saldo van baten en lasten

Het voorstel resultaatbestemming 2021 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld in de vergadering van 28 juni 2022.

de heer T.G. Tiessen

Onafhankelijk voorzitter

De heer E.W.J.M Schokker

Uitvoerend bestuurslid pensioenen en risicobeheer

Mevrouw R.F. van der Feltz – Doude van Troostwijk

Uitvoerend bestuurslid beleggingen en vermogensbeheer

De heer R.M. van Hees

Niet-uitvoerend bestuurslid

De heer S.A. de Groot

Niet-uitvoerend bestuurslid

De heer F.A.G. Hol

Niet-uitvoerend bestuurslid

Mevrouw P.M.B. Wilson

Niet-uitvoerend bestuurslid

Mevrouw H.D. Wareman

Niet uitvoerend bestuurslid

De heer H. Radder

Niet-uitvoerend bestuurslid

OVERIGE GEGEVENS

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars te Zeist is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Afstemming accountant

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 22.500.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.500.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of

- Toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- Het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- De kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- Het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beheer van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het

wettelijk vereist eigen vermogen. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Voor de volledigheid merk ik op dat, als op balansdatum in de rentetermijnstructuur rekening zou worden gehouden met de UFR-methode zoals deze door DNB in 2022 wordt toegepast, mijn oordeel over de vermogenspositie zou wijzigen in niet voldoende. Het eigen vermogen zou in dat geval lager zijn dan het vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amstelveen, 20 juni 2022

drs. R.T. Schilder AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars

Verklaring over de jaarrekening 2021

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars te Zeist gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de staat van baten en lasten over 2021; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 28 juni 2022

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.C. van der Rijst RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2021 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Overzicht naleving Code pensioenfondsen

In deze bijlage geeft het Bestuur een toelichting op de naleving van de Code Pensioenfondsen, onderverdeeld naar de in de Code gehanteerde principes en onderliggende normen.

Principes/Normen Code	Status naleving door SBZ Pensioen
<i>Thema 1: Vertrouwen waarmaken (norm 1 t/m 9)</i>	SBZ Pensioen leeft alle geformuleerde normen na. Ten aanzien van norm 5 geldt dat het fonds in het bestuursverslag verantwoording over het beleid aflegt. Daarnaast overlegt het Bestuur regelmatig met het Verantwoordingsorgaan.
<i>Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen (norm 10 t/m 14)</i>	SBZ Pensioen leeft alle geformuleerde normen na.
<i>Thema 3: Integer handelen (norm 15 t/m 22)</i>	SBZ Pensioen leeft alle geformuleerde normen na. Met betrekking tot normen 17 en 18 staan in bijlage 2 de nevenfuncties van de leden van het Bestuur en het VO vermeld.
<i>Thema 4: Kwaliteit nastreven (norm 23 t/m 30)</i>	SBZ Pensioen leeft alle geformuleerde normen na.
<i>Thema 5: Zorgvuldig benoemen (norm 31 t/m 40)</i>	SBZ Pensioen leeft één geformuleerde norm (norm 33) niet na. Voor wat betreft norm 33 geldt dat SBZ Pensioen in het jaarverslag de samenstelling van de fondsorganen aangeeft naar leeftijd en geslacht. Daaruit blijkt dat het Bestuur en het VO op de balansdatum geen leden jonger dan 40 jaar bevatte. Zowel de Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden als het Bestuur richten zich op het vinden en binden van nieuwe leden die wel aan dat criterium voldoen.
<i>Thema 6: Gepast belonen (norm 41 t/m 45)</i>	SBZ Pensioen leeft alle geformuleerde normen na.
<i>Thema 7: Toezicht en inspraak (norm 46 t/m 57)</i>	SBZ Pensioen leeft alle geformuleerde normen na.
<i>Thema 8: Transitie bevorderen (norm 58 t/m 65)</i>	<p>SBZ Pensioen leeft alle geformuleerde normen na. Ten aanzien van norm 58 geldt dat de missie, visie en strategie van het pensioenfonds zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van het bestuursverslag. Dat verslag wordt op de website van het pensioenfonds gepubliceerd.</p> <p>Ten aanzien van norm 62 geldt dat in hoofdstuk 7 de overwegingen om maatschappelijk verantwoord te beleggen zijn opgenomen. Daarnaast wordt (onder andere) in het Beleggingsplan aandacht besteed aan verantwoord beleggen. Het MVB-beleid is via de website van SBZ Pensioen te raadplegen.</p> <p>Ten aanzien van norm 63 wordt in hoofdstuk 9 van het bestuursverslag verslag gedaan van het communicatiebeleid en -activiteiten.</p> <p>Ten aanzien van norm 65 geldt dat in hoofdstuk 3 van het bestuursverslag verantwoording wordt afgelegd over de behandeling van klachten en geschillen in 2021.</p>

Bijlage 2: Personalia

SBZ Pensioen gelooft in de kracht van diversiteit. SBZ Pensioen zet dan ook in op het vergroten van (onder andere) de vertegenwoordiging van vrouwen in de diverse fondsgremia. Het streven is om daarbij te komen tot een 50-50 verdeling.

Het Bestuur is op 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Onafhankelijk voorzitter	Benoemd tot	Jonger dan 40
Ties Tiessen	17-06-2023	Nee

Uitvoerende Bestuursleden	Benoemd tot	Jonger dan 40
Edwin Schokker	20-05-2025	Nee
Reiniera van der Feltz	01-07-2022	Nee

Niet-Uitvoerende Bestuursleden Namens werkgevers	Benoemd tot	Jonger dan 40	Organisatie
Ronald van Hees	05-11-2026	Nee	Zorgverzekeraars Nederland
Henk Radder	29-07-2025	Nee	Zorgverzekeraars Nederland
Desiree Wareman	16-12-2024	Nee	Zorgverzekeraars Nederland

Niet-Uitvoerende Bestuursleden Namens de werknemers en pensioengerechtigden	Benoemd tot	Jonger dan 40	Organisatie
Sjirk. de Groot	01-07-2022	Nee	FNV (aangewezen door de pensioengerechtigden in het VO)
Frans Hol	29-03-2023	Nee	De Unie
Peggy Wilson	01-01-2024	Nee	CNV Vakmensen

De samenstelling van het Bestuur is in 2021 als volgt gewijzigd:

Edwin Schokker is 20 mei 2021 aangetreden als opvolger van Jobert Koomans. Hennie Limberger is per 1 januari 2021 afgetreden als Bestuurder wegens het eindigen van de statutaire zittingstermijn. Hij is per 29 juli 2021 opgevolgd door Henk Radder.

De Audit-, Risk- en Compliancecommissie is op 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Leden
Frans Hol
Ronald van Hees
Peggy Wilson (voorzitter)

Edwin Schokker is als vaste genodigde aanwezig bij de vergaderingen van de Audit-, Risk- en Compliancecommissie.

De BeleggingsadviesCommissie is op 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Leden
Sjirk de Groot
Desiree Wareman (voorzitter)
Henk Radder

Reiniera van der Feltz is als vaste genodigde aanwezig bij de vergaderingen van de Beleggingsadviescommissie.

De heer Hans Rademaker treedt op als extern adviseur van deze commissie. Ortec adviseert de commissie ten aanzien van ALM-vraagstukken.

De Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden is op 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Leden

Ronald van Hees (voorzitter)
Desiree Wareman
Peggy Wilson

Ties Tiessen is als vaste genodigde aanwezig bij de vergaderingen van de Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden.

De sleutelfuncties waren per 31 december 2021 als volgt ingevuld:

Sleutelfunctie Risicobeheer	Joop Winterink
Sleutelfunctie Interne Audit	Willem van Duijn
Sleutelfunctie Actuarieel	Rob Schilder

Gedurende het jaar 2021 waren dit de (neven)functies van leden van het Bestuur:

Bestuur	(Neven)functie(s)	Organisatie
Ties Tiessen	Lid Raad van Commissarissen	Afvalzorg Holding NV
	Lid Raad van Commissarissen	Krasnapolsky Hotels & Restaurants NV (NH Hotel)
	Lid Raad van Toezicht	Stichting Spaarne Gasthuis (ziekenhuis)
	Lid Raad van Commissarissen (tot 11 oktober 2021)	Stichting Trivire (woningcorporatie)
	Voorzitter Investment Committee	Triodos Multi Impact Fund
	Lid Beleggingsadviescommissie	Ubbo Emmius Fonds, Rijksuniversiteit Groningen
Reiniera van der Feltz	Lid Raad van Toezicht	Robeco Pensioenfonds
	Lid Raad van Toezicht	Bedrijfstakpensioenfonds SAG (Schilders)
	Lid Advisory Committee	EPFIF Pensioen Bestuurstafel
	Secretaris bestuurder	Quiet Nederland
Edwin Schokker	Voorzitter	Vereniging Ondernemend Volendam
	Penningmeester	St. Jozefvereniging
	Lid Raad van Advies (vanaf 1 mei 2021)	CARE-IS
	Penningmeester	Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam
Sjirk de Groot	-	-
Ronald van Hees	Financieel directeur	CZ
Frans Hol	Voorzitter	Stichting Gemeenschapshuis Welten-Benzenrade Heerlen
	Lid	Stichting Dr. Nolensfonds Sittard (verbonden aan CDA Limburg)
	Penningmeester	Stichting Vrienden Leergeld Parkstad Limburg
	Lid Auditcommissie	Kredietbank Limburg
Jobert Koomans	Bestuurslid	VITP
	Strategie adviseur	Kaal & Koomans, Strategie in Pensioenen
Henk Radder	Extern bestuurslid en vz. BAC	Stichting Pensioenfonds Cosun

	Eigenaar Partner Eigenaar	True Impact Company Collective Action M-Square Gasthuis
Desiree Wareman	Manager Treasury & Vermogensbe- heer	Menzis
Peggy Wilson	Bestuurslid (tot 7 juli 2021) Niet-uitvoerend bestuurslid (vanaf 7 juli 2021) Niet-uitvoerend bestuurslid Lid kascommissie Pensioenfondsbestuurder	PGB Pensioenfonds PME pensioenfonds Pensioenfonds Rail & OV VvE Stallingsgarage en De Fred blok B te Amsterdam CNV Vakmensen

Het Verantwoordingsorgaan is op 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Leden deelnemers	Benoemd tot	Jonger dan 40	Organisatie
Yvo Boon	29-10-2022	Nee	De Unie
Gerben Jager	01-01-2023	Nee	CNV Vakmensen
Changita Verveer	13-03-2025	Nee	CNV Vakmensen
Maurice de Wert (voorzitter)	01-01-2023	Nee	De Unie

Leden pensioengerechtigden	Benoemd tot	Jonger dan 40	Organisatie
Cees de Graaff	01-07-2022	Nee	CSO, gekozen door pensioen- gerechtigden
Willem Versloot	01-07-2022	Nee	Gekozen door pensioengerech- tigden

Leden werkgevers	Benoemd tot	Jonger dan 40	Organisatie
Vacature	-	-	-
Roland Verbist	01-01-2025	Nee	Zorgverzekeraars Nederland

De samenstelling van het VO is in 2021 als volgt gewijzigd: Benno Siegert is 15 juni 2021 afgetreden. Zijn opvolging wordt in 2022 afgerond. Per mei 2022 is Yvo Boon afgetreden vanwege een andere werkkring.

Een zetel ten aanzien van de leden van deelnemerszijde komt toe aan FNV. Deze zetel is, in overleg tussen FNV en De Unie, door laatstgenoemde partij gevuld met de (her)benoeming van Maurice de Wert.

Gedurende het jaar 2021 waren dit de (neven)functies van leden van het Verantwoordingsorgaan:

Verantwoordingsorgaan	(Neven)functie(s)	Organisatie
Yvo Boon	Manager Lid	CZ Visitatiecommissie TNT
Cees de Graaff	-	-
Gerben Jager	Manager Finance & Control Bestuurslid/Penningmeester	Eno Zorgverzekeraar N.V. Stichting Ondersteuning Eerstelijnszorg
Benno Siegert	Directeur People & Experi- ence / Corporate Affairs (tot 15 juni 2021)	VGZ
Roland Verbist	Manager P&O Arbeidszaken en Beheer	Menzis
Willem Versloot	-	-

Changita Verveer	Verpleegkundige	MCH Ziekenhuis en Elyse Klinieken
Maurice de Wert	Secretaris	Stichting Oriolus
	Consultant	Oude Toren Consultancy

De Commissie van Beroep is op 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Leden	Benoemd tot
A.E.C. Pothuizen (voorzitter)	01-01-2022
A. van Amerongen	01-01-2022
C.J van Dolder	13-02-2022
J. van Veen	01-01-2022

De commissie wordt ondersteund door een secretaris die geen zitting heeft in de commissie. In 2022 zijn de aftredende posities opnieuw ingevuld met de benoeming van mevrouw Jeannelle Kooman als lid actuaris en de heer Edwin van der Reijden als lid pensioenuitvoering. De heer Van Dolder heeft de rol van voorzitter overgenomen. De commissie is in 2022 teruggebracht naar drie personen.

Bijlage 3: Overzicht risicobeoordeling binnen tolerantie

Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement

Interne Governance

Dit risico is nader onderverdeeld in aansprakelijkheid, afdwingbaarheid contracten, naleving, personeel en wet- en regelgeving.

Gedrag en cultuur

Dit risico is nader onderverdeeld in afhankelijkheid, benadeling derden, cybercrime, externe fraude, fiscale fraude, integriteit uitbesteding, interne fraude, onoorbaar handelen en voorwetenschap.

Integer handelen is binnen het fonds verankerd in de totale compliancestructuur. Alle betrokkenen bij het fonds, zowel intern als extern, worden geacht te voldoen aan het geheel van interne en externe wet- en regelgeving, dat op het fonds van toepassing is. Het fonds bewaakt haar onafhankelijkheid bij beleidsbeslissingen en ziet erop toe dat deze beleidsbeslissingen vrij van belangenverstremgeling worden genomen. Bij bestuursbesluiten wordt altijd in ogenschouw genomen of er voldoende rekening is gehouden met evenwichtige belangenbehartiging en of sprake is van mogelijke integriteitsissues. Tijdens iedere bestuursvergadering worden als apart agendapunt ontvangen uitnodigingen en relatiegeschenken, mogelijke belangenverstremgeling en wijzigingen in nevenfuncties besproken. Het fonds beschikt onder andere over een Integriteitsbeleid, Compliance Program, gedragscode, Regeling Melden vermoeden integriteitsincidenten, Incidentenregeling, Klachten- en geschillenprocedure en een onafhankelijke Commissie van Beroep. Een externe Compliance Officer ziet toe op naleving van de gedragscode en brengt hierover verslag uit aan het Bestuur. Verder adviseert de externe Compliance Officer het Bestuur over compliancegerelateerde onderdelen van het beleid. De bij de gedragscode behorende nalevingsverklaring wordt jaarlijks door de daaraan verbonden personen ondertekend. Van de externe uitvoerders wordt jaarlijks een complianceverklaring vereist.

Het fonds verwacht van de externe uitvoerders een minimaal aan dat van het fonds gelijkwaardig niveau van beheersing van integriteitsrisico's. Het fonds beheerst integriteitsrisico's zoveel mogelijk door eisen te stellen aan de integriteit van de door externe dienstverleners te leveren werkzaamheden en van de bij deze dienstverleners werkzame personen. SBZ Pensioen verlangt van de externe uitvoerders dat zij een integriteitbeleid hebben dat in lijn is met het dat van het fonds. Per 31 december 2021 bevinden alle netto risico's zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Integriteit

Witwassen

Op het gebied van witwassen volgt het Bestuur de wet- en regelgeving en ziet erop toe dat de externe uitvoerders deze opvolgen. Per 31 december 2021 bevindt het netto risico zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Terrorismedinanciering

Op het gebied van terrorismefinanciering volgt het Bestuur de wet- en regelgeving en ziet erop toe dat de externe uitvoerders deze opvolgen. Per 31 december 2021 bevindt het netto risico zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Sancties

Op het gebied van sanctiewetgeving volgt het Bestuur de wet- en regelgeving en ziet erop toe dat de externe uitvoerders deze opvolgen. Per 31 december 2021 bevindt het netto risico zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Corruptie

Verwezen wordt naar de beheersmaatregelen genoemd onder het risico Gedrag en cultuur. Per 31 december 2021 bevindt het netto risico zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Prudentiële risico's

Kredietrisico

Dit risico is nader onderverdeeld in derivaten, geldmarktfondsen, herverzekering, hypotheek, obligaties, transactieafwikkeling, verbruikleen en vorderingen.

Het fonds let scherp op kredietwaardigheid en liquiditeit. Belangrijke aandachtspunten betreffen hierbij de door het fonds gehanteerde derivatenconstructies in het kader van de afdekking van het rente- en valutarisico. In de rapportages van de vermogensbeheerders wordt onder andere inzicht gegeven in ratings, concentraties, collateral en de tegenpartijen. Per 31 december 2021 bevinden alle netto risico's zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Renterisico

Dit risico is nader onderverdeeld in inflatie, rente - gevoeligheid yieldcurve, rente – looptijdverschil, rente - voorspelbaarheid renteontwikkeling en valuta.

Het fonds kiest bewust om een gedeelte van het renterisico niet af te dekken om herstelcapaciteit te behouden. Hierbij hanteert SBZ Pensioen een risicobeleid, waarbij op basis van een risicokader, scorecards en discussie daarover bepaald wordt wat de gewenste allocatie naar de rendementsportefeuille is en wat de gewenste omvang van de renteafdekking is. Het valutarisico wordt grotendeels afgedekt waarbij de matching-portefeuille volledig voor valutarisico wordt afgedekt. Het inflatierisico wordt voor een klein deel afgedekt door middel van het beleggen in producten die een natuurlijke inflatiebescherming in zich herbergen (zoals vastgoed en infrastructuur). Het inflatierisico ligt voor een belangrijk deel bij de aangesloten werkgevers (ten behoeve van hun deelnemers) en bij pensioengerechtigden en gewezen deelnemers via het toeslagbeleid van het fonds. Het fonds houdt voortdurend in de gaten of er ontwikkelingen zijn die zouden kunnen leiden tot wijzigingen in de mate van afdekking van deze risico's. In de rapportages van de vermogensbeheerders wordt onder andere inzicht gegeven in de looptijden, yield curve exposure, gevoeligheidsanalyse, stress tests, valuta exposure en liquiditeit. Per 31 december 2021 bevinden alle netto risico's zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

In aanvulling op de drie genoemde financiële hoofd-risico's (krediet, markt en rente) houdt het Bestuur ook uitdrukkelijk rekening met:

- Concentratierisico
 - Het Bestuur zorgt voor inzicht op mandaats- of beleggingsfonds- en portefeuilleniveau naar spreiding over landen, regio's, bedrijven en ratingcategorieën.
- Debiteurenrisico
 - Het Bestuur zorgt voor adequate verdeling van (bedrijfs)obligaties naar diverse ratingklassen.
 - Het Bestuur houdt rekening met de risico's, die verbonden zijn aan het uitlenen van activa.
 - Er zijn richtlijnen opgesteld inzake collateral management en deze worden gevolgd.
- Tegenpartijrisico
 - Tegenpartijrisico wordt zo mogelijk op basis van algemeen in de financiële wereld geaccepteerde standaard overeenkomsten en een onderpand (collateral) verkleind.
- Behoorlijke diversificatie
 - De beleggingen in aandelen en obligaties naar regio of sector dan wel naar bedrijf of land zijn gebaseerd op een gedegen onderzoek. De feitelijke spreiding is in voldoende detail bekend.
 - Het concentratierisico is tot een prudent niveau beperkt.
- Relatie tussen beleggingen en de verwachte pensioenuitkeringen
 - Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid is rekening gehouden met de verwachte kasstromen van het fonds (DB) en de deelnemers (DC).
 - Het Bestuur heeft bewust gekozen voor het gedeeltelijk matchen van de nominale kasstromen.
- Financiële derivaten
 - Derivatenposities worden alleen aangegaan om het risicoprofiel te verminderen of het portefeuillebeheer te vergemakkelijken.

Liquiditeitsrisico

Het fonds zorgt voor afdoende liquiditeit van de portefeuille als geheel. Het Bestuur heeft inzicht in de verwachte liquiditeitsbehoefte, zowel voor wat betreft de pensioenverplichtingen als voor wat betreft de beleggingsverplichtingen. De hoeveelheid beleggingen in illiquide beleggingscategorieën is tot een prudent niveau beperkt. Per 31 december 2021 bevindt het netto risico zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Verzekeringstechnisch risico

Dit risico is nader onderverdeeld in arbeidsongeschiktheid en sterfte.

De belangrijkste risico's voor het fonds zijn de levensverwachting en arbeidsongeschiktheid. Het verzekeringstechnisch risico wordt bewaakt aan de hand van de jaarlijkse actuariële analyses van het fonds en landelijke publicaties inzake levensverwachting en arbeidsongeschiktheid.

Langleven-*risico* is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de Prognosetafel AG2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langleven-*risico* nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de impact van Covid-19 niet is verwerkt in de Prognosetafel AG2020.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schaereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek beoordeeld.

Het pensioenfonds herverzekert het overlijden- en arbeidsongeschiktheidsrisico in de Middelloonregeling en Beschikbarepremieregeling niet. Voor de Nettopensioenregeling geldt dat het overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico wel is herverzekerd. Per 31 december 2021 bevinden alle netto risico's zich binnen de door het Bestuur vastgestelde risicotolerantie.

Kapitaal

Kapitaalpositie

De periodieke rapportages vanuit de verschillende uitbestedingspartners waarin de kapitaalpositie van SBZ Pensioen en risico's die de kapitaalpositie bedreigen zijn opgenomen, worden beoordeeld door de Uitvoerende Bestuursleden. De belangrijkste bevindingen worden besproken binnen bestuurscommissies en het Bestuur.

Bijlage 4 Begrippenlijst

Abtn

Pensioenfondsen dienen te werken volgens een abtn (actuariële- en bedrijfstechnische nota). Hierin zijn zaken zoals de financiële opzet van een fonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

Actuariële grondslagen

Wanneer een contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen moet worden bepaald, maakt een actuaaris gebruik van actuariële grondslagen, zoals: de rekenrente, de kansstelsels (sterftekansen, arbeidsongeschiktheids- en revalidatiekansen, frequenties van gehuwd zijn, toekomstige salarisontwikkeling of toeslagenbeleid et cetera), kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of excessokosten) en solvabiliteitsopslagen.

Actuele dekkingsgraad

De waarde van het pensioenvermogen uitgedrukt als percentage van de waarde van de pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad wordt als graadmeter beschouwd voor de mate van zekerheid dat de toegezegde pensioenen ook daadwerkelijk kunnen worden uitbetaald.

ALM (Asset & Liability Management)

Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

ATM

De huidige toezichtmethodiek van DNB. Enerzijds gebruikt de toezichthouder ATM om zijn toezicht te kunnen toesnijden op instellingen die ook het meeste toezicht behoeven en anderzijds geeft de methodiek een indeling van het soort risico's waar DNB naar kijkt bij instellingen die onder toezicht staan. Pensioenfondsen kunnen het soort en de indeling van risico's gebruiken om hun eigen risicomanagement vorm en inhoud te geven.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden dekkingsgraad over de voorgaande twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad is leidend in pensioengerelateerde vraagstukken als het premie- en toeslagbeleid.

Benchmark

Vergelijkingsmaatstaf. Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

CPI

Consumenten-prijnsindex, vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Collateral

Het onderpand dat iemand die iets leent of huurt achterlaat bij de eigenaar om zo te waarborgen dat het geleende goed terugkomt.

Corporate Governance

Goed ondernemerschap; onder andere integer en transparant handelen door het Bestuur, alsmede goed toezicht hierop. Ook het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde beleid en het toezicht hierop valt eronder.

Custodian

De bewaarbank van effecten. Waar op een bankrekening geldbedragen worden geadmistreerd, worden door een effectenbewaarder (custodian) beleggingen zoals aandelen en obligaties bewaard.

Defined benefit regeling (DB)

De internationale aanduiding voor een pensioenregeling waarbij de pensioenuitkering vooraf al vastligt. In Nederland gaat het dan om eindloon- en middelloonregelingen. Daarin is de hoogte van het pensioen gekoppeld aan het salaris en aantal dienstjaren. De pensioenpremie staat niet van te voren vast.

Derivaten

Financiële contracten waarvan de waarde is afgeleid van een andere (onderliggende) waarde, zoals een aandeel, obligatie of grondstof. Bijvoorbeeld: futures, swaps.

Discretionair beheer

Op maat gemaakt vermogensbeheer.

Duration

Gewogen gemiddelde looptijd van een (reeks van) leningen. Maatstaf om de prijsgevoeligheid van de lening te bepalen voor renteveranderingen. Het begrip wordt ook gebruikt om de rentegevoeligheid van verplichtingen van een pensioenfonds in kaart te brengen.

Engagement

Door middel van actief gebruik maken van de rechten van eigendom van bijvoorbeeld aandelen, invloed uitoefenen op bedrijven via dialoog. Vaak wordt hierbij ook gebruik gemaakt van het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.

Fiduciair (management)

Dienstverlening die bestaat uit onderliggende deelservices aangeboden door vermogensbeheerders. Aan fiduciair management wordt in de praktijk verschillende invulling gegeven. Hierbij kan gedacht worden aan de bundeling van strategische advisering, portfeuillemanagement, integrale rapportering, risicomanagement en *client servicing*. Het is een vorm van uitbesteding waarbij de fiduciaire manager handelt binnen een mandaat, waarbij een pensioenfondsbestuur verantwoordelijk blijft voor het beleid en de monitoring.

Franchise

Vrijgesteld bedrag. Over dit deel van het pensioengevend salaris wordt geen pensioen(kapitaal) opgebouwd.

(n)FTK

Het (nieuwe) Financieel Toetsingskader is het stelsel van DNB voor te hanteren waarderingmethoden.

Future

Een financieel contract tussen twee partijen die zich verbinden om in de toekomst een bepaalde hoeveelheid van een product of financieel instrument te verhandelen tegen een vooraf bepaalde prijs.

High Yield

Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een relatief lagere kredietwaardigheid.

Invaren

Dit houdt in dat eerder opgebouwde pensioenaanspraken en/of pensioenkapitalen onderdeel worden van een nieuw pensioenstelsel (zie daar).

Hypotheekbeleggingen

Beleggingen in leningen (aan particulieren), waarbij vastgoed (zoals woonhuizen) via een notariële akte door de geldnemer aan de geldgever als onderpand wordt gegeven.

Impactbeleggen

Bij deze vorm van beleggen wordt naast een financieel rendement ook expliciet een (meetbaar) sociaal maatschappelijk rendement nagestreefd.

Infrastructuur

De systemen en fysieke structuren die nodig zijn voor de werking van een economie en haar organisaties.

LOM (Lead Overlay Manager)

Fiduciair manager verantwoordelijk voor de inrichting en de bewaking van de strategische portefeuille en het risicobudget.

Matching

Het optimaal afstemmen van de looptijd van de activa met de looptijd van de passiva van een pensioenfonds. Wanneer een pensioenfonds aan zijn verplichtingen moet voldoen (pensioenen uitbetalen), dienen daarvoor op tijd de beschikbare middelen vrij te komen. Perfecte matching/afstemming is nauwelijks mogelijk of niet altijd wenselijk. Een zo goed mogelijke benadering wordt bereikt met asset & liability management (ALM).

Minimaal vereiste dekkinggraad

De minimaal vereiste dekkinggraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekkinggraad moet zijn wanneer het minimumbedrag aan eigen vermogen wordt aangehouden. Is de beleidsdekkinggraad lager dan de minimaal vereiste dekkinggraad, dan is de buffer onvoldoende groot (en is sprake van een dekkingstekort).

MoM (Manager of Managers)

Financieel intermediair die onderliggende managers inhuurt, controleert en vervangt voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van een beleggingsportefeuille. Tot diens takenpakket kan ook coördinatie van het MVB-beleid behoren.

Outperformance

Er wordt een beter resultaat behaald dan de benchmark.

Overlays

Dit zijn instrumenten die als het ware over beleggingen 'heengelegd' worden om (tot op bepaalde hoogte en met een bepaald doel) de risico's daarvan bij te sturen. Voorbeelden zijn renteswaps (zie daar) en instrumenten om de risico's van valuta tegenover de euro te verminderen.

Pensioenakkoord en nieuw pensioenstelsel

Het Pensioenakkoord is enige tijd geleden gesloten en mondt uit in een nieuw pensioenstelsel. In het nieuwe pensioenstelsel kunnen sociale partners kiezen tussen een flexibel of solidair contract. Pensioenuitvoerders toetsen vervolgens of zij dat contract kunnen uitvoeren.

Pensioenuitvoeringsorganisatie

Een partij die in opdracht van een pensioenfonds de uitvoering van de pensioenregeling op zich neemt. Andere organisaties die in opdracht werkzaamheden uitvoeren voor een pensioenfonds zijn bijvoorbeeld vermogensbeheerders en organisaties die bestuursondersteuning aanbieden.

Private equity

Investeringen in ondernemingen die niet beursgenoteerd zijn.

Rating

De rating van een belegging of een onderneming geeft het 'credit risk' of debiteurenrisico van een bepaalde belegging weer. Vastrentende waarden hebben een bepaalde kredietwaardigheid, weergegeven in de vorm van een rating bijvoorbeeld BBB, A, AA of AAA. Ratings worden vastgesteld door gespecialiseerde bureaus.

Rebalancing

Doordat de financiële markten altijd in beweging zijn, kan de verhouding tussen verschillende soort beleggingen in een portefeuille schommelen ten opzichte van elkaar en tegenover de gekozen benchmarks. De periodieke herschikking, om er voor te zorgen dat de verhouding bijgesteld wordt, wordt 'rebalancing' genoemd.

SBZ Pensioen (Stichting bedrijfstakpensioenfonds zorgverzekeraars)

Postbus 20005 • 7302 HA Apeldoorn

☎ (030) 245 30 01 • 🌐 sbzpensioen.nl • ✉ info@sbz.nl

De uitvoering van de regelingen van dit fonds is opgedragen aan Achmea Pensioenservices.